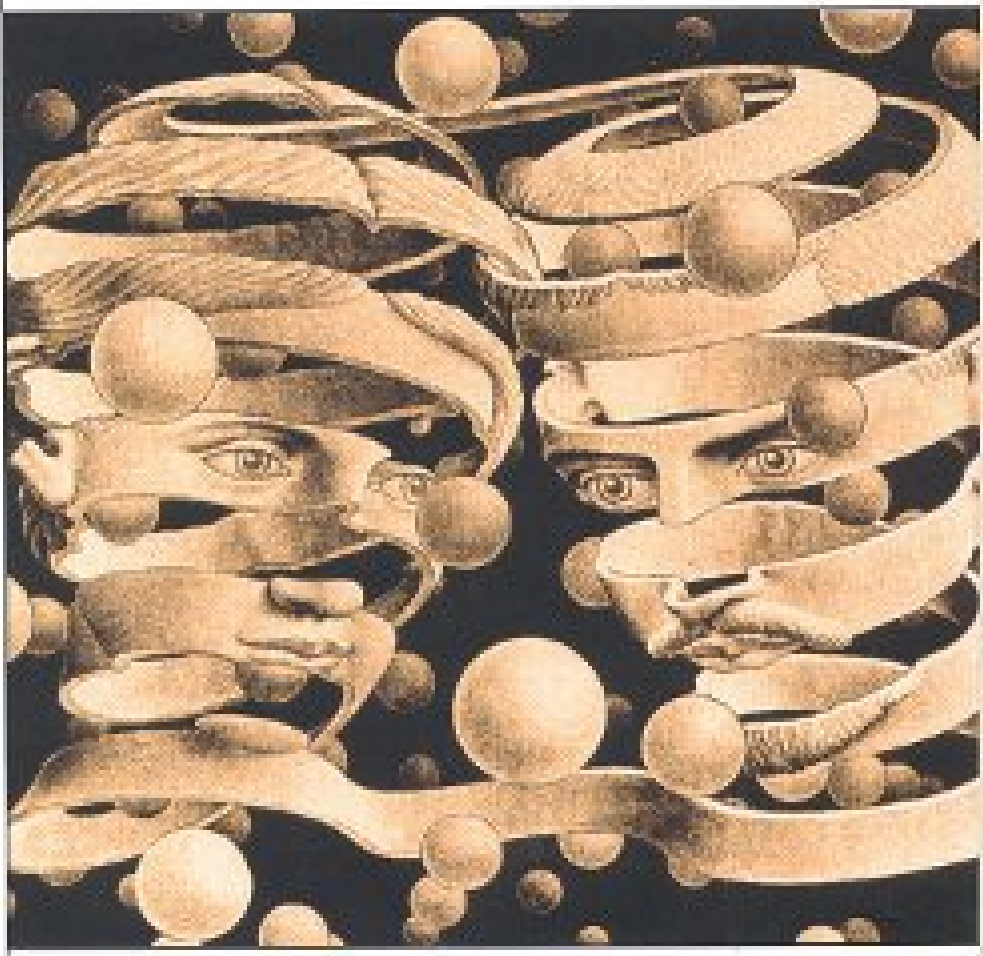
Rasim Özdenören

BÜTÜN ESERLERİ - 30



Toz

İz Yayıncılık

3. Baskı

Toz

RASİM ÖZDENÖREN

© **İz Yayıncılık Limited Şirketi, 2013**
Sertifika no: 17313

İZ YAYINCILIK: 374
bütün eserleri dizisi: 30
ISBN: 978-975-355-505-0
5. Baskı; İstanbul, 2013

Çatalçeşme Sokağı No: 27/2 Cağaloğlu 34110 İstanbul
telefon: (212) 5207210
faks: (212) 5115791
www.iz.com.tr
e-posta: bilgi@iz.com.tr

kapak: Medine Efe

Basıldığı yer: Alemdar Ofset Matbaacılık (Sertifika no: 22953)
Davutpaşa Caddesi Besler İş Merkezi No: 20/29 Topkapı/Zeytinburnu İstanbul

RASİM ÖZDENÖREN

Toz

öyküler

İZ YAYINCILIK

RASİM ÖZDENÖREN; 1940'ta Maraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Maraş, Malatya, Tunceli gibi Güney ve Doğu şehirlerinde tamamladı. İ.Ü. Hukuk Fakültesi'ni ve İ.Ü. Gazetecilik Enstitüsü'nü bitirdi. Devlet Planlama Teşkilâtı'nda uzman olarak çalıştı. Bir ara araştırma amacıyla ABD'nin çeşitli eyaletlerinde, 1970-1971'de iki yıl kadar kaldı. 1975 yılında Kültür Bakanlığı Bakanlık Müşavirliği görevine geldi. Aynı bakanlıkta bir yıl da müfettişlik yaptı.

1978'de istifa ederek ayrıldığı devlet memurluğuna bir süre sonra (1980) Devlet Planlama Teşkilâtı'nda çalışmak üzere tekrar döndü. Uzman, daire başkanlığı, genel sekreter yardımcılığı, genel sekreterlik, müşavirlik görevlerinde bulundu. 2005 yılında, devlet memurluğuna noktayı koyarak kendi deyimiyle özgürlüğünü ilân etti.

Türk öykücülüğünün ve deneme yazarlığının gelmiş geçmiş en usta kalemlerinden biri olarak temayüz etti.

Yazarın eserleri şunlardır: *Hastalar ve Işıklar* (hikâyeler, 1. bs. 1967; 7. bs. 2013), *Gül Yetiştiren Adam* (roman, 1. bs. 1979; 23. bs. 2013), *Çözülme* (hikâyeler, 1. bs. 1973; 7. bs. 2013), *Çok Sesli Bir Ölüm* (hikâyeler, 1. bs. 1974; 6. bs. 2012), *Çarpılmışlar* (hikâyeler, 1. bs. 1977; 5. bs. 2012), *Eşikte Duran İnsan* (denemeler, 1. bs. 2000; 5. bs. 2013), *Denize Açılan Kapı* (hikâyeler; Yazarlar Birliği'nin 1984 'hikâye' alanında 'yılın hikâyecisi' ödülü, 1. bs. 1983; 7. bs. 2012), *İki Dünya* (denemeler, Türkiye Millî Kültür Vakfı fikir dalında 1978 jüri özel ödülü, 1. bs. 1977; 4. bs. 2013), *Yaşadığımız Günler* (denemeler, 1. bs. 1985; 8. bs. 2013), *Ruhun Malzemeleri* (denemeler, 1. bs. 1986; 5. bs. 2013), *Yeniden İnanmak* (denemeler, 1. bs. 1987; 4. bs. 2013), *Müslümanca Düşünme Üzerine Denemeler* (denemeler, 1. bs. 1985; 22. bs. 2013), *Müslümanca Yaşamak* (denemeler, 1. bs. 1988; 13. bs. 2013), *Kafa Karıştıran Kelimeler* (denemeler, 1. bs. 1987; 12. bs. 2013), *Yumurtayı Hangi Ucundan Kırmalı* (denemeler, 1. bs. 1987; 6. bs. 2012), *Red Yazıları* (denemeler, 1. bs. 1988; 4. bs. 2013), *Yeni Dünya Düzeninin Sefaleti* (denemeler, 1. bs. 1996; 5. bs. 2013), *Ben ve Hayat ve Ölüm* (denemeler, 1. bs. 1997; 5. bs. 2013), *Acemi Yolcu* (denemeler, 1997, 5. bs. 2013), *İpin Ucu* (denemeler, 1997, 4. bs. 2013) *Çapraz İlişkiler (*denemeler, 1. bs. 1987; 5. bs. 2013), *Kent İlişkileri* (denemeler, 1998, 3. bs. 2011), *Yüzler* (denemeler, 1. bs. 1999; 5. bs. 2013), *Köpekçe Düşünceler* (denemeler, 1. bs. 1999; 4. bs. 2013), *Kuyu* (hikâye, 1. bs. 1999; 6. bs. 2012), *Hışırtı* (hikâyeler, 1. bs. 2000; 5. bs. 2013), *Ansızın Yola Çıkmak* (hikâyeler, 2000; 5. bs. 2012), *Aşkın Diyalektiği* (denemeler, 1. bs. 2002, 7. bs. 2013) *Toz* (öyküler, 1.bs. 2002, 5.bs. 2013) *Yazı İmge ve Gerçeklik* (denemeler, 2002; 3.bs. 2011), *Düşünsel Duruş* (denemeler, 2004, 6.bs. 2013), *İmkânsız Öyküler* (öyküler, 1. ve 4. bs 2010), *Siyasal İstiareler* (denemeler, 2009; 2.bs. 2010.

Çok Sesli Bir Ölüm ve *Çözülme* adlı hikâyeleri ayrıca TV filmi yapılmış, bunlardan ilki, Uluslararası Prag TV Filmleri Yarışmasında jüri özel ödülünü almıştır.

Türk Dil Kurumu, Kültür ve Turizm Bakanlığı, RTÜK'ün iştirakiyle düzenlenen Karaman Türk Dili Ödülü'nde "Türkçeyi güzel ve doğru kullanan edebiyatçı ödülü" Rasim Özdenören'e verilmiştir (2008). 2009 yılında TBMM Üstün Hizmet Ödülü'ne layık bulunmuştur.

İçindekiler

Toz 7
Güller 13
Gece 21
Mağara 25
Kapatılmış Gün 31
Dolambaçta 37
Çığlık 45
Cehennem 51
Fırtına 57
Gölge 61
Oyun 73
Çalılıkta Yanan Ateş 85
Uğultu 93
Gecenin Sesi 97
Menzilsiz Yolculuk 109
Havuz 117
Soytarı 125

Toz

Denizin üstüne çiseleyen tanecikler minik kabarcıklar oluşturuyor, binlerce, milyonlarca kabarcık, biri batıp biri çıkıyor ve bu kabarcıklar yukardan inen sudan oluşmuyor da, sanki denizin dibinden kaynayıp fışkırıyor. Bulutların arasından süzülen kirli bir ışının içinde milyonlarca, milyarlarca toz zerresi kaynaşıyor: peki onlar nerden geliyor? Gölgede görünmüyor olsalar da, orda da varbulunuyorlar, orda ve her yerde: elbisemizin katları arasına sıkışmış, yumurtanın kabuğundaki pürüzlere yığılmış, dağ tepelerindeki o arı, o duru, pırıl pırıl taşların üstüne tünemiş, geyiğin boynuzunda, koyunun tüyleri arasında, bir kemanın kirişine gizlenmiş olarak ve akla gelen ya da gelmeyen her yerde, her an.. ıslak tabutların çivi yaralarında, teneşir bacağının teneşir sedyesine bitiştirildiği görülmez çukurlarda, bir fincanın kulpunda ve her yerde.. güneşin doğduğu yerde, güneşin battığı, devrildiği yerde.. her yerde.. bir çocuğun koşan topuklarında, bir ihtiyarın donuk gözbebeklerinde, bir ölünün burun deliğinde, ağızların ince çizgisinde.. her yerde.. el sıkışmalarında, kutlamalarda, nu-

tukların kelimelerinde, bir iskemlenin gıcırtısında, bir melodinin do sesinde, her yerde.. gecede ve gündüzde, kışın ve yazın, her mevsimde.. sabah uyuşukluğundan sıyrılmak isteyen birinin güneşe karşı gerinmesinde, uykusuzun esnemesinde, öksürük gıcığının içinde, hapşırık salyasında, oralarda da, her yerde.. toz.

Hafifçe esen rüzgâr masanın örtüsünü dalgalandırıyor, örtünün üstüne yığılmış tozu, oraya buraya savuruyor. Sevgilisini bekleyen kız, masanın savrulan örtüsüne çeki düzen veriyor: çamaşır lastiğiyle masanın çemberine tutturulmuş örtüyü yerleştirmeye çalışıyor. Tozlanmış çayını, bardağın kenarını dudağına sıkıştırarak yudumluyor ve tozun ağzından içeriye girmesine müsaade etmek istemiyor: gene de ağzında bir toz tadını duyumsuyor. Gözlerini kısıp denize bakıyor. Milyarlarca ve milyarlarca.. sayısız toz zerrecikleri her yerde oynaşıyor. Bu arada iskeleye yanaşan vapurun iskele babasına tutturulmak istenen halatı geriliyor, iskelenin ahşabı gıcırdıyor, homurdanıyor. Yolcular acele ederek vapurdan dışarıya koşuşuyor, vapurun tozlu havasından, sokakların tozlarına atılıyorlar.

Çöl çekirgeleri topluca rüzgâra karşı akıyor. İlkin denize doğru uçacaklar. Denize ulaşmadan önce ekin tarlalarını geçecekler. Ekin tarlalarını talan ettikten sonra, denize doğru yollarını sürdürecekler. Ondan sonrası, çekirgeler için, bir ölüm yolculuğudur: dermanı kesilenler denize dökülecek, dermanlı olanlarsa ulaşacakları ilk sahilin ekinlerine doğru yollarını sürdürecek. Sonrasını çekirgelerin kendisi de bilmiyor, onları izleyen insan da. Bilinen bir şey varsa, çekirgelerin arkalarında bir toz bulutu bırakarak yollarını sürdürmüş olduğudur: ama bunca toz, bunca çirkef kuyusu, bunca hortum nasıl olu-

şuyor ve bunca tahribatı nasıl oluyor da arkasında miras olarak bırakabiliyor, kimse bilmiyor, bilmeyecek! Gene de uçuşan tozlar var. Çekirgelerin sırtında, çekirgelerin kanatlarının altında, onların yeşil çizgilerine sığınmış, o yeşil çizgilerden, gelecek yılın elma tohumlarına sızmış tozlar, kurtçuklar.. bunu, ne deniz kıyısındaki çay bahçesine oturup çayını içen ve masasının tozunu silkeleyen kız biliyor, ne de tozun içine yerleşmiş olan görünmez yaratıklar, hiç kimse..

O dükkânın kepenkleri de tozluydu. Ama küçük kız, henüz bunu ayrımsayacak denli dikkatli değildi. Belki de onun dikkati, vitrinde gördüğü oyuncaklara kilitlenmişti. Çünkü beş yaşındaydı kız. Babasıyla oyuncakçı dükkânına giriyorlar. Bunca oyuncağı bir arada görmekten şaşkınlığa değil, dehşete düşüyor küçük kız. Babası ona yatırıldığı zaman gözlerini yuman, dik tutulduğunda gözlerini açan ve gülen, kimizaman da ağlayan bebeği gösteriyor. Kız, babasına : "Bunu istiyorum" diyor. Kesin ve kararlı. Sonra da, nerdeyse kendisi kadar büyük ayıyı gösteriyor: "Bunu da istiyorum" diyor. Ve sonra o kocaman pandayı da istiyor. Babası: "Ama kızım...." diyor. Küçük kız hırçınlaşıyor: "Onu da istiyorum" diyor. Kız, yerde, vagonlarıyla birlikte raylarına bırakılmış treni avuçlamak üzereyken, babası: "Dokunma ona, diyor, üstünü başını tozlatacaksın şimdi." Kız, elini çekiyor. Bu kız, şimdi, orada, o, kıyıdaki çay bahçesinde çayını yudumlayan ve sevgilisini özleyen kız mıydı, diye soruyor birisi. O da masa örtüsünün tozunu silkeliyor şimdi.

Rüzgâr esiyor, masaların örtüleri uçuşuyor, masanın üstündeki semaverin külü savruluyordu. "Havva"

dedi küllerin ve tozların içindeki ses. Bu sese kulak vermesi gerektiğini biliyordu artık, bunu çoktandır öğrenmişti. "Havva" diye başlıyordu ses ve sonra isterse sürdürüyor, isterse bu bir tek seslenmeyle sohbetini bitiriyordu. Birazdan burada olacağı kesindi artık sevgilisinin: şimdiye değin hep böyle yapmıştı: ilkin ona adıyla sesleniyor, sonra da kendisi çıkıp geliyordu, aslında bu işe peydahlanıyordu demek belki de daha uygun olacaktı, çünkü orada bitiyor, hâsıl oluyordu. Gene de kendi bardağını semaverin musluğunun altına tutup sıcak suyla doldururken, öteki bardağa çay koyup koymamakta duraksadı. Bardağına ilkin sıcak su koydu, demi sıcak suyun üstüne akıttı. Böylece, alttaki sıcak suyla dem bir süre birbirine karışmadan duruyordu, bu da oyunlarından biriydi..

"Havva" diye seslendi aynı ses bir daha. Bir el, önündeki çay bardağını çekti. Semaverin tepsisinde bardağa çayın demini akıttı, sonra bardağı semaverin musluğunun altına tuttu, su doldurdu ve bir bardak demli çay, musluğun altından çekildi. "Sana bir keresinde gene söylemiştim, diye sürdürdü ses, hatırlıyor musun? Sevilen sevdirmezse, seven sevemez. Hatırlıyor musun? " Havva: "Hatırlıyorum, ama..." Duraksadı, sonra sürdürdü: "Aslolan seven mi, sevilen mi?" "Aslolan, elbette sevilendir" dedi ses. Havva: "Senin hesapça öyle görünüyor, ama ben diyorum ki, sevende sevme yetisi bulunmadıkça sevilen ne yapabilir, elinden ne gelir?"

"Başlangıçta yalnızca sevilen vardı, sevilen kendini seviyordu, kendi sevgisinden evreni yarattı. Sonra evrene kendini, yani onu sevmeyi esinledi. Başlangıcı düşünürsen, yerli yerine oturur her şey."

"Ben başlangıcı düşünemiyorum" dedi Havva. "Ben yalnızca içinde bulunduğumuz kesiti düşünüyorum ve o kesitte kendimin seven konumunda mı, yoksa sevilen konumunda mı bulunduğunu anlamak istiyorum."

"Ah, sen, elbette sevilen konumunda duruyorsun şimdi" dedi ses. "Benim sevgim de senden, senin sevginden fışkırdı çünkü!"

Bulutların toparlandığı yerdeki küçücük bir delikten güneşin ışığı süzülüyor ve onların masasına kadar bir ışın şeridi uzanıyordu. Tozlar, o ışının içinde oynaşıyordu. Milyarlarca çarpı milyarlardan oluşmuş zerrecikler, kendi danslarını sürdürüyor, çekirgeler kanatlarında getirdikleri tozları deniz kıyısındaki çay bahçesinin örtülerine döküyor, evrenin akla gelmedik bir ucundaki bir zerrecik, akla gelmedik bir yere geliyor, oraya yerleşiyor, orada kalıyordu. İki insanın bir araya gelmesi ve buluşması bundan daha mı farklı bir olaydı sanki diye düşündü ve aynı anda o sesi bir daha işitti: "Havva!" "Benim, burdayım canım, hoş geldin" diye cevap verdi sese. Tozların içinde yitip giden bir sesle..

Güller

Gözlerini açıp baktığında yüzlercesinin birden patlamış olduğunu, katmerli yaprakların açılıp serpilmişliğini, yapraklar üzerindeki çiylerin arı, saydam damlalar halinde yayılıp buğulandığını, ağaçların nerdeyse bir gecede boy attığını, yağmurun izini, ozon kokusunu, kasılıp gevşeyerek ıslak toprakta yol almaya çalışan solucanların yaşam dolu devinimlerini, toprağa düşmüş kaysıları, erikleri, dutları, sarmaşığın duvara abanan sarılışını, yaseminleri, yenidünya çiçeğini, limon çiçeğini, duvar diplerinde kendiliğinden büyüyen o kıvıl kıvıl reyhanları, baygın kokulu hanımelini görürdü. Dahası da var: mutfaktaki havuzun taşan suyu bu bahçeye dökülürdü. O suyun gideceği yerleri arklar açarak belirlemişti. Su, önce güllerin dibinden süzülür, oralarda yeterince yayıldıktan sonra, bir bir bahçedeki tüm ağaçların dibine ulaşır, her ağacın dibinde küçük bir gölcük oluşturduktan sonra bir başkasına ulaşmak üzere taşıp yoluna devam ederdi. Yaşlı incir ağacının yere paralel uzanan dalı onun gelip kendini yakalaması, oraya asılması,

ona yaslanarak dinlenmesi için beklerdi. Akasyanın dolgun çiçekleri de beyaz beyaz kırpışarak beklerdi onu, elinin erişebildiği yerlerdeki çiçekleri kopartarak ağzına attığı, çiğnediği olurdu. Dutları, kaysıyı komşularına dağıtırdı. Komşu çocukları ahududu toplamasını severdi, onun ellerinde, giysilerinin üzerinde bıraktığı silinmez kanlı lekeleri oraya buraya bulaşıp kalırdı. Çocukların Nazire ablası.. en az onların annelerinin yaşında olmasına rağmen her nasılsa onların ablasıydı o, abla olarak kalmıştı ve hiçbir çocuğun henüz teyze diye seslendiği olmamıştı ona, o da bu durumdan hoşnuttu, isteksiz, kırgın, küskün, sinirli bir hoşnutluk duyuyordu bundan. Bahçenin yalnızca ön duvarı kendilerine aitti. Öteki duvarlar, komşuların duvarlarıydı. Evin karşı tarafındaki duvarlar alçaktı, kimizaman komşular dama çıktıklarında, oradan onunla çene çalmak isterlerdi, ama o böylesi tavırlara asla izin vermek istemezdi. Ona göre bu tür *işler*in kendine özgü törenselliğine riayet edilmek gerekiyordu. Daha parmak kadar çocukkenden beri, bu tür işlerden hazzetmezdi, annesi kapıda birileriyle çene çalarken onu eteğinden tutup çekerdi ve bunu pervasızca yapardı, en sonunda "girin, içerde konuşun" demekten çekinmezdi. Annesi öldüğünde, onun şimdiki yaşından daha gençti. Hastalığına bağırsak veremi demişlerdi ve nasıl olup da böylesi koşullarda böyle bir hastalığa yakalanmış olabileceğine asla akıl erdirilememişti. Annesinin ölümünden sonra da ninesiyle yaşamıştı, ta ölünceye değin. Ondan öğrendiği bir ilkeyi de ömrü boyunca sürdürmüştü. "Kızım, diyordu ninesi, günün birinde nasıl olsa evlenirsin, dikkat et, evleneceğin herif seni senin onu seveceğinden daha

çok sevsin!" Böyle bir olguyu nasıl denetleyeceğini söylememişti. Böyle bir şey nasıl denetlenebilirdi, nasıl denenebilirdi? Buna rağmen böyle bir şey başına geldiğinde onu anlayabilecekmiş sanır, avunurdu. Böylece evlenme önerilerini ite ite bu günlere gelmişti. Bu günlere.. artık kendini genç olarak görmeyi unutalı nerdeyse yıllar oluyordu.. annesinden sonra babasını, onun arkasından ninesini.. hepsini savmıştı.. dedelerini zaten anımsamıyordu, onlar hayatında hiç olmamışlardı, belleğinin devinime geçtiği anlarda onlardan hiç bir iz yoktu. Şimdi artık bu dünyada bir başınaydı. Uzak akrabalarından –böyle olduğunu kendisi değil, o söylüyordu- kendinden yaşlı bir kadınla yaşıyordu, hizmetine o bakıyordu. Daha kendisine nasıl sesleneceğine karar verememişti, kimizaman "hanım!" diye sesleniyor, kimizaman da "kızım!" demekte beis görmüyordu. Galiba iş ilişkisi içindeyken "hanım", sohbet ediyorlarken "kızım" diye sesleniyordu. Bu seslenişler onu incitmiyordu, küçük bir incinme olsa bunu onun yüzüne vurmaktan çekinmezdi.

"Kızım bunu söylemek bana düşmez ama.."

"Madem öyle, üstüne vazife olmayan şeylere karışma.."

"Ama vicdanım.."

"Vicdanın senin olsun!"

"Bana kalırsa, sen.."

"Bana kısmet lafı etme n'olur!"

"Ama kızım.."

"Rica ediyorum sus! Sonra ben, burada senin kızın filan değilim."

Gül ağaçlarının çit olarak ayırdığı bahçenin ön bölümüne çıtlık, karagöz, zambak çiçekleri ekmiş, orada bir çiçek kümbeti oluşturmuştu. Minik bir setin kıyısından giden arkçıktan da, kille yaptığı havuza su doluyordu. Bu çiçekleri küçük kil havuzun suyu dolunca oradan tasla serperek suluyordu. Havuz dolmayı bekliyordu şimdi. Havuz doluncaya değin kendisi de gülleri kesebilirdi. Kırmızı, pembe, sarı gülleri vardı. Siyah güllerin bulunduğunu da duymuştu, ama istemesine rağmen elde edememişti. Onların harika bir güzellikleri olacağını düşünüyordu. Kırmızı gülleri aslında koyu kırmızıydı, hatta bordo denebilirdi. Kamış sepeti şimdi güllerle doluydu, kahvaltıdan sonra onları demetler haline getirir, komşulara gönderirdi. Sahi, bu kadına kendisi ne gözle bakıyordu? Aslında hizmetçiydi o, ama ona hiç de hizmetçi diye bakmamıştı, bir aile büyüğü olarak da bakmamıştı. Öyleyse nesi oluyordu o onun? Elini, olabildiğince gülün taç yaprağına yakın tutarak ve gülün sapını ordan eğerek makasladı. Buna öylesine alışmıştı ki, artık gözü kapalı bile kesse parmaklarını gülün dikeninden sakınmasını becerebiliyordu. Böylece bir yandan düşünmesini sürdürürken, bir yandan da dikkat etmesi gerekmeden gül devşirebiliyordu. Biraz daha vakti vardı ve biraz daha gül devşirebilirdi. Nasıl da birbirine benzeyerek geçiyordu günler, güllerin birbirine benzerliği gibi, zambakların, lalelerin.. öyle ya, çiçek kümbetinde laleleri de vardı ve bahçenin bir köşesinde bir de leylak ağacı peydahlanmıştı, ağaç mı, çalı mı, her neyse.. bahar başlarında ilkin onun çiçekleri ortaya çıkar, mor kadifeler gibi, ama onun leylağı kokmazdı.. kokusuz leylağa da leylak mı denirdi, o da başka.. her ne zaman leylağın çiçeğini

toplamaya karar verse, leylağın çiçeklerinin kaybolduğunu görürdü, dökülür müydü, kurur muydu, n'olurdu, başına ne gelirdi bu çiçeklerin öğrenememişti, ama ağacın yaprakları güz sonuna değin canlı yeşilini yitirmeden sürerdi. Göz ucuyla sepetine baktı, sarı, pembe, bordo dalgaları büyüyordu sepette. Kadını ona nasıl olup da söyleyebilmişti, bunu da anlamak imkân dışıydı: "Sende, sana yaklaşanlara karşı şeytanî bir duruş var" demişti. Ne demek istemişti, Allah bilir. Acaba anlatmak istediği dişiliği miydi? Açıklamasını istememişti, istese bir şey uydurur, büyü bozulurdu. Oysa şimdi, kendine rağmen, şeytanî bir yanının keşfedilmiş olması hoşuna gidiyor, bundan kösnül bir zevk alıyordu. O, kendini şimdiye değin hep masum bir kız saymış, öyle görmüştü. Başkasıyla ilişki kurmakta zorlanması dışında hiç de şeytanca bir ırası bulunduğu kanısında değildi. Tersine, kendini sevimli biri olarak düşünürdü. Karmaşık biri bile değilim ben, diye düşünüyordu, öyle sıradan, basit biriyim, böyle olduğum için kimseye hesap verecek değilim.. ama işte günler böyle birbirine benzeyerek geçiyordu. Kim bilir neler söylüyorlardı hakkında? Ama o, bunların hiç birini duymuyor, duymak istemiyor, duyduğunda da umursamıyordu. Sırrı buydu. Terkedilmişliğine de bu özelliği sayesinde katlanıyordu. Terkedilmişliği mi? O, şimdi, terkedilmiş, yaşlı bir kızkurusu muydu yani? Aman Allahım!

"Korkarım ki öyle biri hiç var olmadı."

"Öyle biri vardı hanımım."

"Sana öyle geliyor. Benimle böyle konuşma."

"Ama sözü siz açtınız. Soruyu da siz sordunuz."

"Bence şimdi, bu yıl, üst kattaki kilerin çatısını aktarmamız gerekiyor, ne dersin?"

"Sözü değiştirmek istiyorsanız siz bilirsiniz."

"Sersemlik etme! Ayy, afedersin! Ağzımdan kaçtı."

Makas, son gülün sapını da kesip sepete düşürünce "Şerifeee!" diye seslendi. Sesine cevap alamayınca: "Nerdesin Şerife!" diye bir daha yüksek sesle bağırdı.

"Burdayım, ne istiyorsun?"

"Hadi, şu sepetteki gülleri dağıt da gel!"

"Kahvaltı hazırlıyordum, işimi bitireyim öyle."

"Hayır, ilkin bunları dağıt, sonra onu hazırlarsın."

Unutuş, unutuluş zalimce tünelinin içinde gözünü kırpmadan ilerliyor, ağlayışlar da unutuluyordu, çünkü o gözyaşlarını hep içine akıtmaya çabalamıştı, annesinin ölümünde, babasınınkinde, sonra başka vesilelerle ortaya çıkan ağlamalarda hep öyle ağlamayı denemiş, arkada isli, paslı, dumanla karışık bir şeyler bırakmış, unutuluşa terk etmişti. Katlanabildiği en zor şey korkuları ve kaygılarıydı, çünkü yalnız onları kimseye söyleyemiyordu, gözyaşlarının boyuna içeriye doğru akıp durması, hüzünlenmesi bu yüzdendi, sert, boyun eğmez tavrına rağmen, içi yumuşak, pelteleşmiş bir haldeydi ve öyle olurdu ki bazen bir gülün sapından kopup sepete düşmesi bile onu incitir, ağlamaklı yapardı, kendisiyle yüzleşmemek için sertleşir, hırçınlaşır, kırıcı olmaktan çekinmezdi. Gide gide eriyip yok olacağını, yoklara karışacağını, kendin-

den buralarda hiç bir iz, hiç bir işaret kalmayacağını düşündükçe hüzünlenir, aklı başından giderdi, aşk öyküleri okurdu, avuntuyu nerde arayacağını bilemezdi, öyle zamanlar gelirdi ki, pencerenin perdesini çekmek, perdeleri, camları açıp içeriye güneş ışığının dolmasını sağlamak bile istemezdi. Gece yarılarına değin gözlerini kanatırcasına şu ihtiyar İngilizin aşk öykülerini okuyarak kendini helak ederdi.

"Hanımım daha uyumayacak mısın?"

"Ha, sen misin Şerife?"

"Daha uyumayacak mısın? Gözlerine yazık!"

O zaman, birden, işine müdahale edildiği duygusuna kapılır, bu nankörlerin, şımarık hizmetçilerin elinden nereye kaçacağını kestiremez, açar ağzını yumar gözünü olurdu. Nişanlısını terk eden delikanlıların otomobil kazalarında öldüğünü, denizlerde boğulduğunu, yapı iskelelerinden düşüp parçalandıklarını, buna benzer şeyleri hayal eder, sonra bunların kendi hayalinin ürünü olduğunu aklına getirir, yatağına gömülür, yorganı başından kaydırır, orada, öylece sessizliklere, sessizliğin derinliklerine dalıp giderdi. Sabaha nasıl olup da sağ çıkardı bilemezdi, nasıl olup da hâlâ yaşamakta bulunuşuna akıl erdiremezdi. Yalnızlık, küskünlük, sessizlik, delilik birbirini besleyerek böylece uzanıp giderdi, geceler ve günler boyu, hiç bir şeyi değiştirmeden, değiştirmek istemeden, marşlar, trampetler çalmadan, öylece orada durmuş, kalmış, kendi içinde yitip gitmiş olarak, öylece, öylece, öylece, öylece, öyle.. güller, makaslar, gülücükler öylece kalakalırdı.

Gözü, birden elindeki makasa, eline kaydı, durum böylesine iç karartıcı ve umarsız mı, diye düşündü,

makası gülün kalın sapına yöneltti, kararlı ve keskin bir devinimle sapı biçti, gülü sepete düşürdü, içi ani bir mutluluk ve haz saldırısına uğradı:

"Tamam, geliyorum Şerife!" diye bağırdı eve doğru.

Gece

Kendini birden orada, o belalı yerde buldu. Hiç böyle duyumsamamıştı: hiç nankörlüğe uğramamıştı, ama şimdi işte orada, nankörlük edilmiş gibi duruyordu. Gökte yıldızlar, uzakta bir deniz vardı: yıldızların yansısı denize düşmüştü: şilepler yıldızların yansısını çiğneyip geçiyordu: geride onlardan binlerce, yüzbinlerce parçalar bırakarak. Yangından çıkmış olan duvarın geçmişi, en azından bu yangının geçmişi ikiyüzyıl öncesine değin gidebilirdi, ama duvara sinmiş olan isler orada öylece bırakılmıştı. Cıvalı ışıklarla aydınlatılmış olan duvar, ikiyüz yıllık isi kapatsın diye değil, ortaya çıkartsın diye icat edilmişti. Kendini birden burada bulmasına dönüp dönüp şaşmak istiyordu. Çünkü nasıl olduğunu henüz anlayamamıştı: ona bakılırsa, o, yatağında oturuyordu. Orada otururken, duvarlar yanlara doğru açılmışlardı ya da belki daha doğrusu, bazı garaj kapılarında olduğu gibi, duvarlar yere doğru eğilip yitmişti, böyle olunca tavan da kendiliğinden ortalıktan çekilmişti. Böylece, o da, gecenin ortasında, üstelik yatağında otururken, dımdızlak kalakalmıştı. Böyle

yerlere alışık olduğunu söylemiyordu. Nerede olduğunu kestirmek de onun işi değildi. O, yalnızca, dışarda, soğukötesinden gelip kendini bulacak olan biri –belki de birileri mi- için hazırdı. Öyle bir şey duymuştu: soğuk olsun diyorlardı, üstünden başından mutluluk aksın, ama o bunu bilmesin, onu öylece bulmuşlardı. Çünkü diyorlardı ki, durgun olsun, durgunluk onun üstünde biçimlenmiş olsun, hayata metelik vermesin, ama ölmeyi aklından geçirmesin. Duvarlar açıldığında ve odanın tavanı ortadan kalktığında, o, kendini tam da istenen bu ölçütlere uygun biri gibi duyumsamıştı. Öyle şeyler işitmişti, güzelliğinden onur duyan kadınların öne çıkartıldığı, onların onuruna çılgınlıkların düzenlendiği ve bir yerlere gidiliyorsa eğer oranın çılgınlığın en çılgıncasının olması için seçildiği ve düpedüz çılgınlık için seçildiği bir yer için gidilen yerler olduğunu işitmişti: ama hiç içinde olmamıştı. Öyle afişler de görmüştü: bacaklarını başlarının hizasına değin yükseltebilen birileri de yaşamıştı demek dünyamızda. Bir yerlerde ağır şarkılar mırıldanılmıştı. İnsanlar soluklarını birbirinin içinde koklamışlardı, ortalık ısınmıştı, tavan belki yeniden yerine gelip oturmuştu, çünkü belki birileri raks ediyordu ya da öyle devinimlerdi ki bunlar, biri raks ediyormuş gibi görünebiliyordu, ikiyüz yıllık isli duvarlarda mum ışıklarının oynaştığını bile ileri sürmek olasıydı. Resim yapacaksa, ya da bir mektup okuyacaksa, oynaşan mum ışığının bunu önleyeceğini bilmesi gerekiyordu, biliyordu ve zaten bunun için böyle bir şeye teşebbüs etmekten kendini alıkoyuyordu: öyle de, raks etmek istediğini ve kendini mumların ışığına terk edebileceğini kimden saklayacaktı? O, gecenin ortasında böyle oturup kalmışken bir sürü şeyler

alınıp satılmıştı, iyi aile kızları evlerine dönmüştü, sokaklar boşalmıştı, caddeler dolmuştu, işyerlerinde in cin top atıyordu, içki evleri şımarık sarhoşları ağırlıyordu, gecenin bir karanlığından ötekine mahyalar asılmış ve oralara okuyamadığı yazılar perçinlemişti, eski saraylar yeni oyun yerleri, eğlencelik olarak yeniden ortaya çıkartılmıştı, bütün bunlarda kimse şaşacak bir şey görmüyordu, buna şaşmak isteyenlere şaşanlar oluyordu, kulağına gelen seslere, "daha yukarı, daha yukarı!" haykırışlarına anlam veremiyordu, daha yukarda ne vardı, bilmiyordu; daha yukarının da daha yukarısı var mıydı, o da bilinmiyordu, ama haykırışlar kesindi, sokaktan doluşan sesler ışıkların, mum gölgelerinin, nar yapışkanlığının, incir çekirdeklerinin, keçiboynuzunun, muşmula buruşukluğunun, ayva tüylerinin, zibilliğin ve kâşanelerin, yalıların, ahşapların pürtüklerinde, girinti çıkıntısında yükseliyor, yitip gidiyordu, yumruklarını sıkmış kabadayılar "bırakın şu orospu çocuğunu bana!" diye tehdit savuruyor ve tehditleri başka tehditlerle karşılık buluyordu, mevsimlerin daima yaz olması da beklenmiyordu zaten: bunu trençkotunun yakasını boynuna doğru kaldırmış olan gangster eskilerinin paytak yürüyüşlerinden çıkartmak da olasıydı: onlar asla tehdit etmezdi, onlar aslında konuşmazdı da, onlar yalnızca yapardı, ne istiyorlarsa onu yaparlardı, bu böyleydi: bir odanın kapalı duvarlarının arkasında bile bilinmeyecek bir şey değildi bu! Her neyse, o, yalnızca kendi gecesinin karanlığında yaşıyordu, başka karanlığa ve başkasının karanlığına da ihtiyacı yoktu. Ben, kendi kelimelerimle sevişirim diyordu. Ben kendi kelimelerimle elbisemi dikerim, iğnem ve ipliğim ve kumaşım, benim kendi kelimelerim-

den imal edilmiştir, öpücüğüm kendi kelimelerimden yapılmıştır, benim duru, durgun, dokunulmaz, soğuk sıcaklığım, hep aynı kelimelerden, benim kendi kelimelerimden yapılmıştır: başkalarının kelimesinin bana işlememesi işte bu yüzdendir. Çünkü benimki onların hepsininkinden daha değerlidir, öyle değil midir?

Onu gördüğümde, o, duvarları devrilmiş ve tavanı kaldırılmış odasında bekliyordu. Orada buluşacaktık. Beni tanıdığına zerre kadar kuşkum yoktu, beni tanıdı. Ben, buzulların soğukluğundan çıkıp gelmiştim, o ağustos sıcaklığıyla oradaydı: durgun yabanıllığıyla bakıyordu. Birbirimizi nasıl tanıyabildiğimizi kimse bilemeyecek, ben bunu, onun soğuk, duru, durgun bakışıyla orayı terk etmesinden biliyorum: beni tanımasa, ben ordayken orayı niçin terk etsindi ki!

Mağara

Umrumda bile değil, diye düşündü birden.
İster bir mağarada olmuşum
İsterse...

Cevapsız kalan soruların içinde duruyordu. Kime ne diyeceğini bilmiyordu. Bir yanı yanmıştı. Bir yanının yanmışlığı aklına gelince öbür yanının da yanmış olduğunu ve böylece yanmadık yerinin kalmadığını varsayıyordu. Hiç kolay olmamıştı. Kolay değildi. Uzun uzun düşündü: evinin köşe bucağını, atılmışlığını, kaçmışlığını, kaçıklığını, ürpertisini, titremesini, hepsini, her şeyi, ve daha aklına gelmemiş olanları, onları da, onları da, onları da.. yaralanmış yerlerini, yaralanmamış bir yerinin kalıp kalmadığını, güzelliğini.. bir camın kavsinde yüzünü gördükçe kendisine niçin böyle denildiğini anlamaya çalışıyor, ama başaramıyordu: böylece geriye tek şey kalıyordu: gülmek! Kendisiyle eğlenmek, kendini sarakaya almak.. ama her şey dönüp dolaşıp onu ağlatıyordu, oysa hiç istemediği de buydu, ağladı-

ğında küçülmüş oluyordu, ağladığında aşağılanmaya müstahak oluyordu, oysa o, güçlü görünmek istemişti: GÖRÜNMEK. Kendini yalıtmak istediğinde bunu yapabiliyordu, o zaman, çocukları da içinde, kimse giremiyordu o yalıtılmış alana, bir başına kalıyordu, konuşmuyordu, ağzını açmasına müsaade edilmiyordu, incecik dudakları birbirine kenetleniyor, uzun bir bekleyiş başlıyordu, ama kimi bekliyordu, neyi? Cevapsız bırakılan bir soru daha ekleniyordu zincire.

Bir kent.

Kaybolmuşluk.

Kalabalıklar.

Yolların bin parçaya ayrıldığı alan.

Oteller.

Bir otel.

Bir çatı aralığı.

Oraya mağara diyenler de oluyor.

Geniş merdivenler.

Merdivenlerin dar açıları: çatı aralığına doğru olan yönleri.

Masada küllük.

Küllükte ölüler. Kokuşmuşluk. Pislik. Parmak izleri. Yarılmış dudaklar.

Cevapsız bırakılmışlığının orta yerinde duruyor.

İçeriye kimseler giremiyor.

Birilerinin bir yerlerden tehdit eden parmağı uzuyor.

Sırlarla, gizemle dolu bir yer.

Karanlık, loş, izbe yerler: korkuya değil, meraka açılan.

Her an bir yerlerden birileri çıkabilir.

Yalnızlığınızı kıskıvrak yakalayıp bağlayabilir.

Alışık olmayanlar şaşırır. Bağırır. İmdat ister.

–Ah, sizi burda bulacağımı biliyordum.

–Ben sizi tanımıyorum beyfendi.

–Bu solgun görünüşünüz...

–Kimsiniz siz?

–Eski bir deyiştir: ben, ben olanım!

–Beni rahat bırakın!

–Şimdi rahatlayacaksınız.

–Size yalvarıyorum.

–Ah!

–Dul bir kadınım ben.

–Bir kere daha ah!

–Çocuğumu, kızımı düşünün.

–Elbette, onu da düşünürüz, düşünüyoruz. Hadi şimdi kalkalım burdan, bak dışarda hayat var: her şey kaynaşıyor.

Ağlıyor. Adamının ölmesi gerektiğini düşünüyor. Onun ölmüş olmasını delice istiyor, özlüyor, ama heyhat ki, o hayattadır ve o hayatta olduğu için kendisi terkedilmiş olarak nitelenmektedir ve bunun böyle olmasında hiçbir neden varbulunmamaktadır, yalnızca öyledir işte, yalnızca öyle, başka hiç bir nedenle değil, yal-

nızca öyle: ve aklına bunun nedensiz olarak böyle olduğu gelince çılgına dönüyor, çılgınlaşıyor: çok şey mi istemişti, hiç de değil, herkesin isteyebileceği şeyler, o kadar: sıcak bir oda.. sıcak! ne saçma, sıcak! ve bir oda.. oda öyle mi? Öyle. Öyle olsun. O kopukluk niçin yaşanmıştı? Hiç. Yaşanmıştı işte. Ortada kırılıp dökülmüş hiçbir şey yoktu. Kırgınlığa yol açabilecek, üzülmeyi gerektirecek, sıkıntı verecek, hiç, hiç, hiç, hiç bir şey şey.. ama olanlar olmuş ve savrulup kalmışlardı. "İyi ki, güçlüyüm" diyordu kendi kendine ağlayarak: "İyi ki, iyi ki!"

Adam karşısında duruyordu. Oturmamıştı daha.

–Ters giden bir şey var, değil mi? diye sordu.

Sokaklar, her yerler tüylü, ponponlu kadınlarla dolu.

Bir cümbüştür gidiyor.

Uçaklar havalanıyor.

Vınlayan motor sesleri mağaraları dolduruyor.

Vınlayan seslerden müzikler, melodiler oyulup çıkartılıyor.

Seslerden boşaltılmış yerlere gökdelenler, gökdelen oteller yerleştiriliyor: güzelliklerinin yakıcılığı sokaklara taşan kızlar meydana çıkıyor, esatir tanrıçaları ortalığı doldurmuş sanılıyor.

–Dalgın görünüyorsun. Adam soruyor. Uyumamış gibisin.

–Ne diyeceğimi bilmiyorum.

–Konuş benimle.

–Ben nerde olduğumu da bilmiyorum. Acaba düşüm sürüyor mu?

–Devam edin lütfen.

–Hayır, konuşmak istemiyorum. Ben, kendimi kaybettim. Ben, ne olduğumu unuttum..

–Sık sık oluyor mu bu?

–Bilmiyorum. Ben ne dediğimi de bilmiyorum.

–Ama anlattıklarınız...

–Anlattıklarım mı? Saçmalamayın.

–Çıkalım burdan. Temiz hava iyi gelir. Belki yağmur vardır.

–Ben her zaman kendimi kandırılmış gibi duyumsadım. Hem de böyle abuk sabuk şeylerle.. bu yaşımda.. boyumca kızımın olduğu bir yaşımda.. çimenlerle, kırlarla, atlarla kandırdılar beni.. atların yuları, yok dizginleri.. şimdi bir kez daha bu mücadelenin ortasına düşmek istemiyorum. İSTEMİYORUM!

Adam, omuzlarına dokundu kadının.

–Çıkalım, dedi, hadi.

–Sahiden yağmur, yağmur yağmış, dedi yanındaki adama dönerek.

Ama yanında kimse yoktu.

Çeşme mi, havuz mu nedir, rengârenk aydınlatılmış ışıklar içinde, dipten, diplerden sular fokurdatıyordu. Yanında kimselerin olmayışına ne demesi gerektiğini bilmedi. Belki düş görüyordu. Yani şimdi, şu anda, bu havuza bakarken bir düşün içindeydi. Belki de az önce bir düş içindeydi de, şimdi uyanmıştı. Açıklama duygusu körelmişti ya da açıklama diye bir şey zaten yok-

tu: nerden gelip nereye gittiğini unuttu, rakkaseler, sular, damlalar, danteller, pervasız fahişelerin çığırdığı şarkılar, bilinmedik ezgiler.. her şey ordaydı, hazırdı.. ama kendisi.. kendisi nerdeydi? Başını elledi. Yerinde duruyordu. İki eliyle tutup onu, örgüleri bozulmasın diye usulca, fokurdayan suların içine bıraktı, örgülerinin suyun içinde yavaş yavaş çözülüşünü seyretti. "Ben kendi mağaramın içindeyim ya, gerisi umurumda değil" diye kıpırdanan dudaklarına baktı, ama çıkardığı sesi işitmedi.

Kapatılmış Gün

Bir daha oraya döneceğini düşünemiyordu, kapatılmış bir günün içindeydi, ona bilgi verenleri kınamıyordu, ama vermeyebilirlerdi, ona bilgi vermekle onu küçültmeyi bile düşünmüş olabilirlerdi, kendini yemenin sırasıydı ve şimdi onu yapacaktı, bir daha oraya dönmeyecekti, orası: o gün ve o günler, eskiler, geçmişte kalmış olanlar, bir daha ulaşılmayacak bir yerde bulunanlar, bir yıl ve sekiz yıl daha ve bir yıl daha, on yıl, demek ki, bir insanı tanımaya on yıl da az geliyor, biriyle içli dışlı olmak, biriyle içli içli olmak, bu da boş, bu da lüzumsuz, kof, bütün tanıdıkların üstüne bir iptal çizgisi çekmek şimdilik en iyisi olacak, şimdilik en iyisi, bu kıyı kasabasında bir başına bir hayata gömülüp kalmak olacak, sekiz yaşındaki kızı ona sorup durdukça ne diyeceğini bilemiyor ve kız onu sıkıştırıp duruyor: "anne babam niçin gelmedi?", cevap daima bilmiyorumdur ve soru bir başka bağlamda gene yineleniyor: "anne artık hiç mi gelmeyecek?", evet, hiç, ama sonunu getirmiyor, unut, diyemiyor, dahası, o artık senin baban değil, diyemiyor, ama bir gün diyecek, onu

da söyleyecek, şimdilik cesaret toplamakla vakit geçiriyor, durumu ilkin ölüm gibi, ölüme yaklaşmak gibi algılamaya çalışırken, şimdi tersini varsaymanın daha yerinde olacağı kabulünden yola çıkıyor ve hayata, daha çok hayata yaklaşıyorum ve hayata daha çok yaklaşıyorum, diye düşünüyor, öyle umuyorum diyor, hayır, onu zihninde bile aldatmamıştı o, avludan hayalet gibi geçen o adam neyin nesiydi tanımıyordu ve umursamıyordu da, besbelli bir yabancıydı, kendisi de yabancıydı, ama her zaman olduğu gibi yabancı olanlar ötekileri oranın yerlisi gibi varsaymayı severler, çoğu kez, ben de buranın yabancısıyım, cevabını duymak istemezler, bu bilinince onlara bekledikleri yönde cevap vermek kolaylaşır, ama yabancı kimi zaman çenesi düşük biri de olabilir ve o zaman işler karışabilir, sorular üst üste yığıldıkça, oranın yerlisi geçinenin de oralı olmadığı açığa çıkar, işte böyleydi ve niçin ille de böyle anlarda ölüm aklına geliyordu ve bunu kendinden bile gizliyordu, bunu gizlemeye çalıştığını ayrımsıyor ve ne yapacağını bilemez oluyordu, "anne.....?", ona ölünün körü dememek için kendini zor tutuyordu, "anne, o adam kim?" biraz gülümsese biliyordu ki, "anne, artık gidelim" diyecekti, ama ona bu fırsatı vermek istemiyordu, şimdi, burada, önüne açılacak olan günlerin arifesinde bulunduğunu bilmek ve öyle kalmak ve öyle yaşamak istiyordu, yeni gelmişlerdi daha, dün bir bugün iki, daha o ilk telefonun sersemliğini bile atamamıştı üstünden, ne zaman bir telefon çalsa gene onlardan biri mi kuşkusuna düşüyordu, gene ona, "Ebru'yu tanıyor musun?" diye soracaklarından korkuyordu, tanıyordu elbette, söylendiğine göre en iyi arkadaşıydı onun, "öyleyse yılan beslemişsin koynunda sen kızım",

ne kadar acımasızdılar, ne kadar fitneydiler, o, olup bitenleri bilmiyor değildi, ama kendinin bildiğini başkasının bilmesini istemiyordu, oysa o telefon ve ondan sonrakiler açığa çıkardı ki, böyle durumlarda hep alışıldığı gibi, son öğrenen kendisiydi ve bunu içine sindiremiyordu, sözümona bir süre ayrı kalacaklardı, ama kararlıydı, bir daha oraya dönmeyecekti ve o zamana; babası yalnız yaşıyordu, onunla bir süre kalacaktı, babasının ne soracağını biliyordu elbet, ondan saklayacak bir şeyi yoktu, "Refik niye gelmedi?", babasının yanağına usulcacık dudağını değdirdi ve "ben geldim ya, babacık" deyiverdi, babası ossaat anladı ve bir daha da Refik'in adını ağzına almadı, işte şimdi kıyıda, o sevdiği kanepeye oturmuş, başına gelenleri düşünüyor, kendi kendine soru soruyor, bana n'oldu diyor, başına ne geldiğini pek iyi kestiremiyor, bilmezlikten geliyor, teğet geçiyor.

Oturduğu yerden çocuğa bakıp kalmıştı. Sessizce, uslu uslu, toprağın üstüne çizgiler çekiyordu çocuk. En son çizgiyi çekince gülümseyerek annesine baktı: "Hadi seninle oynayalım" dedi, annesinin reddedeceğini bile bile ve annesi reddetti: "Sen kendi kendine oyna hayatım." Çocuk üstelemedi ve çizgilerin üstünde zıplayarak oyununa başladı. Gözü, çocuktan karşı kıyılara uzandı, orada ahşap evler sıralanıyordu, bu kasabada doğmuştu o, şimdi, uzun yıllardan sonra gene buraya gelmişti, bir kadın için içinde bulunduğu yaşı küçümsemek istemiyordu, bir kadının bir yaştan sonra bir erkeğe göre iki defa, üç defa fazla yaşamış olduğunu düşünüyordu, bir kadın otuzüç yaşındaysa, bu bir erkeğin doksandokuz yaşına denk gelir diyordu, öylesine tecrübeyle yüklenmiş duyumsuyordu kendini ve gene

öylesine aciz. Birazdan akşamın karanlığı sökün edebilirdi. "Oturabilir miyim?" Cevap vermeden gülümsedi. Oturdu adam ya da daha doğrusu ilişti oraya. Eee? Bilinci artık böyle şeylere kapalıydı, serüvene, şuna buna, ama artık erkeğin içini cam gibi görebiliyordu, sormadan ne soracağını biliyordu, süklüm püklüm duruşları da ezberlemişti, memur duruşu diyordu öylesine, "Yeni mi geldiniz kasabamıza?", "Hayır, ben burada doğdum", "Kendimi tanıtayım..." Tam o sırada çocuk "Anne!" diye haykırdı: "Ben kazandım." Annesi: "Kime karşı sen kazandın?" dedi, "Kendime karşı, anne" Annesi gülümsedi: "Belki de öteki sen kazanmıştır" dedi. "Hayır" diye itiraz etti kız: "Ben kazandım, öteki değil, kimin oynadığını aklımda tuttum." "Sizin mi çocuk?" Yanındakiydi. "Evet." Dünya durdu. Zaman bir yerinden kesildi. "Ben.. işte buralarda.. buralıkta.. ilk kez.. yo, yoo, memnunum, benim mesleğim öğretmenlik.. biz kutsal bir meslek diye biliriz.. yalnız yaşıyorum, demek istiyorum ki, bir aile kuramadım henüz..." Bilirdi bunları, nerdeyse evlenme önerecekti ona. Ona.. daha boşanmadı bile, şu çocuğu göre göre.. gene de hoşuna gidiyordu, demek hâlâ (evet, hâlâ) erkeklerin ilgisini çekiyordu.. hepsinin canı cehenneme.. hayır, kocasını aldattığını kabul edemezdi, bir gülümsemenin bedeli böyle tahsil edilmemeliydi! "Annee, gene ben kazandım." "Tebrik ederim güzelim."

Adamın ne zaman yanından ayrıldığını ayrımsamadı bile. Yalnızca "müsaadenizle.." diyen bir sesin yanından uzaklaştığını sezinler gibiydi. Karşı kıyılara akşam çökmüştü. Her şeye geç kalıyordu. Herkesin denizden döndüğü vakitte o denize uzanmaya çıkıyordu. Yanından yelkenli kayıklar geçiyordu, ayaklarını suya

uzatıyor, tuzlu tadı damağında duyumsuyordu, sonra kumlarla oynaşıyor, eteklerine kum doluyor, onları silkeliyor, kızıyla el ele tutuşup kıyı boyunca ıslak kumlar üstünde koşuyordu, kızına kumdan kaleler yapıyor, dalgalar bir dokunuşta kaleleri eritiyordu.

Kalktı. Kapatılmış, bitirilmiş, kilitlenmiş bir günün içinde olduğunu bir daha düşündü. Düşünmedi. Geçmişe dönmek istemiyordu. Nasıl bir gelecek beklediğini bilmiyordu. Kızına seslendi: "Geç oldu, gidelim artık." dedi. Kız da zaten koşup gelmişti bile. El ele tutuştular.

Dolambaçta

Hırsla yürüyordu.

Mağrur.

Adımları düzenliydi.

Yüzü gergin.

Bir çırpıda nerden nereye gelmiş olabileceğini düşündü.

Bir duvarın yüzeyinden yüz geri çevrildi.

Henüz hiç bir yerde olmamalıydı.

Çağrıyı ne zaman aldığını hatırlamaya çalıştı.

Bilemedi. Saat kaç olabilirdi? Bunu ona kim söyleyecekti? Hangi nankör? Hangi nankör köpek?

Bütün saatsiz bilekleri bükmeli, kanırtıp kırmalıydı.

Onu saatsiz yola çıkmaya zorlayan nedenler de mahvedilmeliydi.

Çağrıyı ne zaman aldığını bilemedi. Ama onu, o görünmeyen kâğıdı, çağrı kâğıdını avucunun içinde sıkıca tutuyordu.

Adımları onu hırslı, soğuk, karşıkonulmaz biçimde, dolambacın derinliklerinde sürükleyip dolandırıyordu.

Bu yolculuk sırasında kendini yitirdiği az olmamıştı.

O en çok, kendi üzerindeki denetimini yitirdiğinde yitmiş olarak görüyordu kendini.

Onun dışında bir sokaktan kaç kez geçmiş olduğunu şimdilik umursamıyordu.

Bir sokaktan kaç kez geçmiş olduğunu, daha önce oradan bir kez daha geçmiş olduğunu biliyordu. Ama şimdilik bu gerçeği göz ardı etmesi gerektiğini düşünüyordu.

Kendisi hakkında neler söylediklerini, onu birbirlerine nasıl anlattıklarını bilirdi.

Zor biri olduğunu söylerlerdi.

Onunla karşılaşmak zordu.

Onunla sözleşildiğinde bile onunla karşılaşamazdınız.

Onun mağrur yüzü, yüzünün adımlarına yansımış gururu ona yaklaşmak isteyenleri daima en az bir kaç adım uzakta durmaya sevk ederdi.

Bu yüzden kimse onu yakından tanıma muradına, belki hatta mutluluğuna erememişti.

Onunla dolambacın herhangi bir yerinde, herhangi bir rastlantıyla karşılaşılabilirdi.

Onu anlatmak zordu.

Onunla karşılaşmak bir başına ödül sayılırdı.

Ama bu ödülü hak edenler azdı.

Yalvarıyorum hamfendi, dolambacın neresindesiniz?

Bunun bir cevabı vardı elbet. Ama onu bilen nerden bilinecekti?

Hamfendi yürüyor. Salınıyor. Çağrıya doğru mesafeleri kesiyor.

Kendini ayrımsıyor olmanın tüm alımı gövdesine yansıyor.

Bunu bilerek yürüyor. Çekimini, cerbezesini bilerek yol alıyor.

Henüz telaffuz edemediği kelimeler var. Telaffuz etmek istemediği..

Çünkü şimdi maskesini takmıştır yüzüne.

Yüzüne maskesini taktığında kendini maskenin gösterdiği rolü oynamak zorunda duyumsardı.

Bu yüzden telaffuz etmek istemediği kelimeyi –o kelimeyi- kendinden fersahlarca uzaklaştırabilirdi ya da öyle sanırdı.

Hamfendi, yalvarıyorum, dolambacın neresindesiniz?

Aa, gövdemi soruyor olmalısınız.

....neresindesiniz?

Ben mi?

Yalvarıyorum hamfendi, dolambacın neresindesiniz? Bir yerinde misiniz?

Bir yanlışlık olmasın?

Hayır efendim, size sesleniyorum.

Hamfendi yalvarıyorum...

Susun, susun diyorum!

Yalvarıyorum.

Bakın, en son, onun, annemin, öldüğü günü aklımda tutmaya çalışıyorum.

Çünkü hayatım o gün başladı benim.

Soğuk olmak ve soğuk kalmak o gün öğretildi bana.

Bunu kimin başardığını bilemem. Bilmem gerekmiyor.

Bir gövde taşıdığını ayrımsıyor muydun o sırada?

Bir gövdem olduğunu biliyordum, ama onun önemli olabileceği aklımdan geçmiyordu.

Devam edin lütfen.

Önce okuldan kaçtım. Sonra evden. Sonra kendimden. Sonra herkesten.

Olduğumdan başka biri olabileceğimi hep aklımda tuttum.

Bu yüzden hep başka biri olmaya baktım.

En sonunda olup olacağım şeyin ancak başka biri olabileceğime ilişkin deneyimimi sürdürmek olduğunu...

Tuhaf değil mi? Tuhaf bulmuyor musunuz?

Anlaşılması en zor hususlardan biri, benden ayrılan kimsenin benden ayrıldığı mı, yoksa ayrılmak zorunda kaldığı mı olmuştur.

Başkaları ne düşünür bilmem, ama ben, onları ben ayrılmak zorunda bırakırım.

....diyorum ki, olup olacağım şey bir başkası olmaktır.

Anlatıyorlar:

Onu delice özleyen, arzulayanlar olurdu. O aslında onlardan kaçmazdı. Ama onda öyle bir anlatım bulunurdu ki, bu anlatım, kimsede ona yaklaşma hususunda cesaret bırakmazdı. Onunla karşılaşanlar düş kırıklığına uğradıklarını hemen görürlerdi. Başta varsaydıkları çekimin bir anda parçalandığını, ellerinden kayıp gittiğini, ortada yalnızca tuzla buz olmuş billur kırıkları, parçaları kaldığını duyumsarlardı. Neydi bu? Kimse bilmezdi. Ama gene de ortada vazgeçme çabası görülmezdi. Tersine, bu yenilmişlik, bu parçalanılmışlık, deneyi bir kez daha baştan almaya kışkırtırdı onları. Onun

güçlü ırası, döşünü ileri sürerek mağrur duruşu, yüzüne sinmiş soylu görünümü, yüz geri edilmiş olanları, bir kez daha ona dönmeye çağırırdı. Ölümcül çağrı.. bu çağrının akrebin iğnesine benzetildiği olurdu: bir yere kaçma imkânı kalmayınca kendine yönelen iğne.. bu davranışta da soyluluk arayanlar her zaman çıkmıştır. Bir de derlerdi ki, o, bir dişi örümcektir. Onunla buluşmak isteyen ecelini göze almalıdır. Ne var ki, başkasının deneyi kimse için bir başına ibret oluşturmazdı: herkes aynı yoldan bir de kendinin geçmesi gerektiğini düşünür, başkası o geçitten geçememişse eğer kendi acemiliği ve beceriksizliği yüzünden geçememiştir, derlerdi. Ve her defasında uğursuz deneyi yenilemek ve yinelemek isteyen birileri sırada bulunurdu.

Soğuktu. Rüzgâr uğulduyordu. Dışarda, teneke damlara yağan yağmurun çıkardığı şakırtılar vardı. Islanmış bir kedi acele ederek gözü kapalı tin tin koşuyordu. Burası, bu oda, bu yağmurun ortasında dünyanın dışına fırlatılmış olarak duruyordu. İyi ki, ocakta yanan odunun çıtırtıları duyuluyor ve her şeye rağmen yatıştırıcı bir etki uyandırıyordu. Odada her şey atıldığı yerde kalmıştı. Issız bir odaydı. Gide gide, en son burayı bulmuşlar ve buraya yerleşmişler gibiydi. Kadın, uzanmış olduğu somyadan, ayağını uzatarak itti adamı. Adam, uyuşuk bir yüzle inledi. "Öldürecek misin beni?" diye sordu. Kadın cevap vermedi. Ama bir davetiye aldığından da söz açmadı. Dolambaçta dönüp durduğunu da söylemedi ona. Çünkü dolambacın içinde mi olduğunu yoksa dışarda mı bulunduğunu kestirememişti daha. Dolambaçta kimin kimi izlediği belli olmuyordu. Bazen biri ötekinin ardındaymış gibi görünüyordu, ama çok

geçmeden öyle olmadığı ortaya çıkıyordu. Sonunda bir düş kırıklığına uğrayacağını ikisi de biliyordu. Karşılaştılar ve beklenen oldu. Birbirlerini tanımadıkları, tanımalarının mümkün olmadığı ortaya çıktı. Bu, kadın için zaten her zaman böyleydi. Öteki, ona her zaman yabancı kalırdı ve onu tanıma imkânı belirmeden ortadan çekilip giderdi. Nasıl olurdu bu? Gerçekten böyle mi olurdu? Bunlar asla anlaşılmayacak olan şeylerdir. Yüzünde her zaman farklı bir maske bulunurdu. Her zaman hangi maskeyle dolaştığını da bilmezdi. Bildiği bir tek o, yüzünde bir maske bulunduğu.. nice sonra: "Hayır, diye cevap verdi, nerden çıkartıyorsun bunu?" "Bilmiyorum, dedi adam, senin..." Sustu.

Evet? Benim? N'olmuş bana?

Sustu gene. Cevap vermek istemedi.

Yarım bırakamazsın, diye bağırdı kadın.

Ama...

Yarım bırakamazsın.

Diyorlar ki, sen bir örümcek olarak... yani bir örümcek gibi...

Şuh ve uğursuz bir kahkaha işitildi. Adamın tüyleri diken diken oldu.

Bu benim sonum mu? diye sordu.

İstiyorsun ki, sonun gelmiş olsun, öyle mi? Bu kadar ucuz mu?

Kadın sustu. Sonra birden bağırdı:

Bu kadar ucuz mu sanıyorsun sen? Bu kadar ucuz muyum, öyle mi?

Hayır, hayır, öyle değil... ben işitmiştim ki..

Aptalsın sen. İşittiğin her şey yalan senin. Yanlış.

Adamı yeniden ayağıyla itti. Adam, kendini iten ayağı tuttu, öptü. Ayağın tabanını ağzına yaklaştırdı ve ayağı tabanından öptü. Ayağa kalktı. İfadesiz bir yüzle kadına bakıyordu.

Ben hazırım, dedi, istediğin cehenneme gönderebilirsin beni.

Ama bunu hak edebilmen için seni sevmiş olmam gerekirdi. Oysa yok böyle bir şey. Ve hiç bir şey. Sen zaten bir hiçsin.

Böylece yeniden herkes kendi dolambacına dalıp gidiyor. Bir tepede, bir odada, bir ormanda yağmur yağıyor ve güneş doğuyor. Yağmurlu kumsalda birileri koşuyor. Sonra kent içlerine giriliyor. Evlere, daracık sokaklara, birbirine geçmiş binaların arasına ve oralarda yaşanıyor. Oralarda mekik dokunuyor.

Git.

Gel.

Sonra bir daha git.

Dolaş.

Kendini kaybet.

Unut ve

Öl.

Kadının mağrur, ama umarsız yüzü, orada, o ölü noktada donup kalıyor.

Çığlık

Yüzlerce insanın bir araya geldiği bir yerdeydi ve gene tanıdığı o aynı ayinin içindeydi. Işıklar ve karanlıklar her yandan fışkırıyordu: zeminden, tavandan, duvarlardan, insanların giysilerinden, kemiklerden, atılmış çöp parçalarından, kurumuş dallardan, dalların arasında kendine yol bulmuş olan boz yılanın pullarından, şamdanlardan, mumlardan, avizelerden, her yandan! Karmakarışık seslerin arasında yükselen çığlığı da işitiyordu, daha kimsenin işitmediği, daha kimsenin işitmeye güç yetiremediği, işittiği anda kendini artık bu dünyanın dışında bir yerde bulmaya hazırlıklı olmasının uyarıldığı (evet, çığlığın içinde böylesi bir bildiri de gizliydi ve bu gizi yalnızca kendisinin bildiğini biliyordu): yükselen çığlık kendi gırtlağının derinliklerinden yükseliyordu ve zaman zaman bu çığlık bir zevk ve haz gülüşüne dönüşüyor, kahkahalaşıyordu. "Zalim! Zalim!" diye inleyen haykırışına kimsenin kulak verdiği yoktu ve çünkü kimsenin onu duyduğu söylenemezdi ve belki hiç bir şey söylenemezdi. "Bana bu kötülüğü yapamazsın!" diye inledi ses, sönmüş bir

çığlık olarak ortalardan çekilirken ve bir yalvarışa dönüşürken. Artık birilerinin ayaklarına kapanma zamanı mı gelmiştir, yerleri mi yalaması istenmektedir, her neyse, ne isteniyorsa.. onu yapmaya hazır olduğunu göstermenin yolu da gösterilmeliydi ona, ama kimse aldırmıyor ve umursamıyordu, herkes kendi derdindeydi (derdinde, yani keyfinde). O kırık çöplerin arasında iskeletin yan yana duran ayaklarını görebiliyordu, ama bu iskeletin hangi zamandan kalmış olduğunu kestiremiyordu. İskeletin yalnızca uyluklarından aşağısı duruyordu orada, o kırık, kırılmış, kuru çöp parçalarının arasında, kurumuş yapraklardı sanki oraya buraya serpilmiş, dağılmış olan.. orada bellisiz bir kanepe de seçilir gibi oluyordu, iskelet o kanepeden ayaklarını sarkıtmışken bilinmedik bir cinayete kurban gitmiş ve sonra orada unutulmuş birine ait olabilirdi, ama şimdi kim düşünecek onu, kim umursayacak? Ayin çılgın bir kaos halinde sürüyordu, herkes birbirine sarılmıştı, herkes herkesten yardım bekliyordu, herkesin ağzı ötekine bir şeyler fısıldamak ister gibiydi.. ama bütün bunlar çatırdayan kurumuş çam dallarının alevleri içinde görünüyorsa kimsenin kimseyi anlaması beklenemezdi. Gene de o yitmişlik, kendinden geçmişlik içinde, mutlu olmadığını, olamadığını, hiç bir zaman böyle bir duyguyu yaşamadığını kendi kendine söyleyebiliyordu. Hayata karşı geliştirilmiş umut mu, o da ne, kim soruyor bunu? Ama denmek isteniyorsa, ortalarda yalnızca yitirilmiş umutlar dolanmaktadır, ona evet.. ortalarda görünen umut, yalnızca başıboş bırakılmış, sahibini terk etmiş olanlardır: görünenler yalnızca o başıboş bırakılmış olan umuttur: yalanla, adilikle, bayağılıkla, ihanetle, dolanla süslenmiş olarak ortada du-

ruyorlar hem de. Böylece içindeki iyiyi dışarı vurmayı beceremediğini duyumsuyor, çünkü kendinin sürekli kötü, kösnül, kancık bir dişi olarak algılandığının ayrımındadır, üstelik bu görüntüyü reddetmek istemiyor, tersine benimsiyor, gülücükler dağıtıyor, skandalların ortasında duruyor, çamurların üstünde sıçrıyor, sıçrayıp etrafa çirkefler saçıyor: böyle söylüyorlar, söylesinler, onun kabulüdür, o da makbuldür: bütün bunlar, onun kendini gösterme, ortaya çıkma, ortalarda bulunma hevesine denk düşüyor, belki böylelikle onun da sevgi istediği, onun da sevgiye gereksinimi olduğu anlaşılabilir olur. Her zaman yabanıl buluşmalardan yana olmuştu. Didiklenmek, parçalanmak, ısırılıp kopartılmak istemişti, o zaman hazzı göğe doğru yükselir, sevinçten mi, çılgınlıktan mı nedir, bilemediği bir keyfin esrikliğinde uçup yiter, yitip kendinden geçerdi. Ağlardı. Döşünden kanları sızarken kendinden geçer, kıkırdayarak ağlardı. Ağlayarak sevişirdi, gülümseyerek bir aygırın kaburgalarını kırardı: yaptıklarına kendi de inanmazdı, aygırın kaburgalarını kırardı, böylelikle kendi kaburgalarının kırılmasını beklerdi. Her an bir saldırıya uğramış gibi duyumsamak isterdi kendini. Gülümser, döşünü açar, açtığı döşünü yumruklar, "Burdayım! Burdayım!" diye haykırırdı. Ama aradığını hiç bir zaman bulamadı, çünkü neyi aradığını bilmiyordu, yalnızca sonsuz bir arayışın ardına düşmüş olduğunu biliyordu. O ne hızdı öyle! Arkasından erkeğinin beline sarılmışken: "Daha, daha, daha.. daha hızlı!" diye çığlıklar atıyor, adamın sırtını yumrukluyor, çekiştiriyor, onu hırpalıyordu. Adamsa kahkahalar atıyordu. Elini arkaya uzatıp onun saçını yakalamaya çabalıyordu ve nihayet onun sırtına dayanmış olan başı-

nı kavrıyor, eline geçirdiği bir tutam saçı avuçlayıp çekiştiriyor, birlikte gülüyorlardı. Sonra çığlık uzadı, bir boşluğa düşmüş gibi oldu, o kalabalığın kaosundan, hengâmesinden sonra, uzun, çok uzun bir asudeliğin, sükûnetin diplerine, derinlerine, bulunmaz köşelerine doğru uçar gibi oldular, uçtular. Sonrası yoktu.

Gözlerini açtığında düş gördüğünü düşündü: beklemediği kimselerle birlikteydi şimdi: onlardan her zaman nefret ettiğini düşünüyor, onları asla bağışlayamayacağını biliyordu. Şimdiyse onlarla birlikteydi, öyle mi? Onlar mıydı acaba? Ona çamur atanlar, ona dudak bükenler, onu yerin dibine geçirmek için ellerinden geleni ardına bırakmayanlar? İnanılmazdı. Ayıp, çok ayıp.. hem kendine, hem onlara.. nereye gidiyordu, başı bir daha ve üst üste dönüp duruyor muydu, kimdi, kimlerdi, kendisi mi oydu, onlar mı kendisiydi? Yeniden o sanal motosikletin çılgın hızının içine doğru dalıp gitti.. dalıp her şeyi bir daha yitirdi, dostlarım, kardeşlerim.. şırfıntılar, şıllıklar.. şimdi burda beni avutmaya geliyorsunuz, öyle mi.. hayır, hayır, kendimi kandırmamalıyım, onları da.. bunlar onlar olamaz.. bunlar ölüp ölmediğimi merak eden teneşir horozları.. arkamdan konuşanlar, beni çekemeyenler.. şimdi her şey tamam, ölümüm geldi, bittim.. erken bir cenaze törenine katılmak istiyorlar, nasıl öleceğimi görmek istiyorlar.. sonradan nasıl öldüğümü birbirlerine anlatmak için, dedikodu

için.. bense

uzun uzun uzun çığlıklarımla

bir şeyleri bir arada tutma çabamla

korkumla, direnişimle
öldükten sonra bile
ağzımdaki öpüşün tadının kalıp kalmayacağını
merak ederek ve
şunlardan ve şunlardan da nefretini gizlemeyerek
öylece
oralara
boşluklara
çığlığımla
tit
re
yip
kalıyorum.
görüntüler
si-li-ni-
yor
.

Cehennem

"Bana cehennemde yanacağımı söyledikleri zaman ne yaptığımı bilmiyordum. Daha sonra da ne yapacağımı bilemedim. Koşup annemin eteğinin altına sığınmak istedim. Ama ne yaptım, hatırlamıyorum. Nereye sığındım?"

"Ah, güzel çocuk!" dedi bunları dinleyen erkek, kadının özlemden mi, şefkatten mi ıslanmış olduğu belli olmayan gözlerini gözleriyle okşayıp sakinleştirmek isteyerek...

Nerde olduğunu hâlâ kestirebilmiş değildi. Yolculuğu sanki henüz bitmemişti. Trenin sürekli sallantısı içinde sarsıla sarsıla düşündüğünü sanıyordu. Trenin her durduğu yerde ıssız, kasvetli, kara, karanlık, kararmış duvarlarıyla gördüğü istasyon binaları, o duvarların karartısını içine yansıtıyor, içini de karartıyordu. Çığlık çığlığa kopartıldığı annesinden ayrılmak istemezken hoyratça çekip almışlardı onu. Nasıl bir şey olmuştu? Niçin olmuştu? Babasının içi nasıl elvermişti

de onu annesinden kopartmış, kopartabilmişti? Bütün bunları sonraları, çok sonraları anlayacaktı.. ama o zaman olan bitenden habersizdi. Onu trenin basamaklarından nerdeyse ite kaka içeriye tıkmaya çalışırlarken ve o, bu itip kakmaya direnmek isterken, basamakların üst yanında duran ablak suratlı, kendisinden daha irice görünen, o kısa pantolonlu, bahriye giyimli oğlan çocuğu: "Cehennemde yanacaksın!" diye seslendi ona. O ilk kopartılmışlığın sersemliği içinde onun ne dediğini, ne demek istediğini iyice anlamamıştı, aslında üstünde de durmamıştı. Ama ağlamaktan iyice yorulmuş, içi geçmiş, baygınlığa düşmüş olarak uykusunun derinliklerine dalmaya hazırlanırken cehennemde yanacağını haber veren o oğlanın sesini işitti bir daha, kulağının, benliğinin ta içinde, diplerinde. Sonra da o ses tümüyle uykuya dalıncaya değin kulaklarından hiç gitmedi: trenin rayları üstünde sekerken çıkardığı seslerle birlikte, trenin ritmiyle çalkalanıp durdu, çalkalanıp, çalka..... sabahleyin uyandığında, kendini, zebanilerle çevrilmiş bir cehennem sofrasında bulacağını tahayyül etti. Acısına eklenmiş olan bir korkuyla ve buruklukla uykusuna daldı, belki de bayıldı.

Her şey hızla geçiyor, büyüyor, kırılıyor, soluk soluğa akıyor, akışıyor, maskeler uçuşuyor, trampetlerden yapılmış makineli tüfekler takırdıyor, gümbürdeyen sesler, lazer gösterileri, uzayan parmaklar, sarkan dişler, çürüyen diş etleri, kıvrılan, kıvranan gövdeler, ordan oraya kendini atan, savuran insanlar, uçuşan etekler, sürekli kargaşa, kargaşanın süreklilik kazanmış hali, hepsi orada.. sanki sürekli bu kargaşanın ortasında duruyor, bu kargaşanın ortasında büyüyor.. aa, evet,

büyümek! Bir an önce büyümek istiyor: büyüyor.. aklında hep kaçma düşüncesi, ama nereye, kime, kimden.. huzurlu evlerin çocukları huzursuzluk ve rahatsızlık ararken, o, durgun, dinlenmiş bir hayat özlüyor, o özlem büyüdükçe huzursuzluğu, rahatsızlığı, içi içine sığmamışlığı çoğalıyor.. cicianne.. öyle ya, o kadına cicianne demesi istenmişti.. "İkide birde zıplayıp durma" diyordu ona, bu sözü işittikçe içini çekerek, içlenerek, gözyaşlarını tutmaya çalışarak ağlıyordu.. benim için hiç bir şey hazır bulunmadı, ben neye sahipsem dişimle tırnağımla kayalardan, granitlerden söküp çıkardım, diye düşünüyordu. Uzaklaşma duygusu çok erken gelişmişti. Hep uzakta durmak, uzakta bulunmak.. ama uzakta bulunmak istediği bir şey varsa, başka bir şeye yakın durması gerektiğini anlamakta da gecikmedi. Nihayet o da bir insandı.. arkadaşları olacaktı, oldu: ona, o mağazadaki işi öneren de böyle biriydi: ikinci gün, o arkadaşıyla birlikte kalabileceği düşüncesi ona çok yakın, çok sıcak göründü. O zaman onaltı yaşındaydı, demek on yıla yakın bir zaman geçmiş aradan. O vıcık vıcık insan yığınının kaynaştığı caddenin arka sokaklarından birinde, onu kimsenin bulamayacağını sandığı bir apartman dairesinde o arkadaşıyla aynı odayı paylaştı. Çevre ona bütünüyle yabancıydı. Batakhanelerin, bitirimevlerinin, buluşma evlerinin yuvalandığı bir yerlerdeydi. Günün birinde kapının tıklatılmasından aranmakta olduğunu, daha doğrusu keşfedildiğini duyumsadı. Biraz çekinerek kapıyı açtığında, orada, kapının önünde, uzanmış ve kırçıllaşmış sakalıyla duran babasını gördü. Bir an bakıştılar. İkisinin de gözlerinde zehirli otlar büyüdü. Babasını içeriye çağırıp çağırmamakta duraksadı. Çünkü aslında ona artık

baba diye bakmıyordu, herhangi biriydi o, herhangi biri.. o zehir akıtan, akıttığı zehirle kendini zehirleyen bakışlarla kızı süzüyordu adam.. konuşmak için güçlü bir hamlede bulunması gerekiyordu... "Seni..." diye kekeledi adam " seni.. bir kez olsun gördüm ya, yeter. Başka bir şey istemiyorum. Senin sağ olduğunu bilmem yetiyor.." Kapıyı adamın yüzüne kapatmak için davrandı. Adam karşı koymadı. Daha yüzüne tam kapanmamışken: "Beni affetmeni istemiyorum, buna yüzüm yok.. ne istersen düşün benim için.. kötü biri değilim ben.." Onu daha fazla dinlemek istemedi, kapıyı kapattı, ama yüzüne çarpmadı, yalnızca kapattı ve kapının arkasında, sırtını kapıya dayayıp durarak onun merdivenlerden inen ayak seslerini dinledi. İçi buz gibiydi. Hiç bir şey düşünmedi. Sessiz, kıpırtısız bekledi, durdu, ne yapacağını bilemedi. Neden sonra kendini yatağına attı, yüzükoyun uzandı, kaldı, gözlerinin ıslandığını duyumsadı, bir şeyler hatırlamak istedi, gerisini düşünmedi.

"Ah, güzel çocuk!" dedi adam bir daha.

Maskeler uçuşuyordu, onların yüzlerindeki de... Biraz uzaklarında oturmuş olanların elleri, ayakları, masaları, masalarının köşeleri, kirişleri, yüzleri, örtüler, elbiseler, hiç bir şey, hiç bir şeyleri seçilmiyordu.. üstlerinden kayan lazer ışınları bir kesitlerini maviye dönüştürürken, bir kesitleri kapkara bir karartıya, öteki bir kesitleri de kıpkızıl bir boyaya dönüşüyordu. Şimşek gibi gelip geçen bir aydınlanmanın ortasında belli bir figürü yakalamanın imkânı yoktu: kara bir ışık bakan gözü görmez ediyordu, kara bir ses duymayı orta-

dan kaldırıyordu. Bağırışlar, davulların gümbürtüsü, ıslıklar, ıslığa benzeyen çığlıklar, borazanlar, ciyaklamalar, yardım isteyen birileri, yardıma cevap veremeyenler, atılan oklar, saplanan mızraklar, toynaklar, toynakların kıvılcımları ve bunların arasında kızın, adam tarafından seyredilen kemikli yüzü: iri, çıkık, gene de zarif elmacık kemiklerinin altında bıçak yarası gibi duran dudakları, yüzünün ifadesini kösnülleştiren burnunun bir kenarındaki şark çıbanından kalma iz, kara, parlak saçları ve çekilmiş kılıç gibi duran gözlerinden fışkırmış ışıklarıyla, orda, öylece, soğuk ve uzak duruşu, bakanın üstünde büyüleyici bir etki bırakıyor ve bakanın gözlerini bu garip yüzden ayırmasına izin vermemekte diretiyordu. Adam da öylece, büyülenmişçesine, bu daracık yüze, sonsuz bir ovaya bakarmışçasına bakarak dalıp kalıyordu ve dalıp kalmıştı. Kız, adamın, yüzüne dalıp kalmış olan gözlerine bakarak: "Biliyorsun, değil mi, diye sordu, burası bizim gömütümüz oluyor!" Yeniden o zehirli otlar boy verdi aralarında. "Kimilerinin çıplak, kimilerinin yarı çıplak, kimilerinin kara urbalar içinde durduğu, kimilerinin ak kefenlerine bürünmüş olduğu burası işte bizim gömütümüz.." Bir an durdu: "Evet, işte birazdan, mağripten bir top ateş zuhur edecek.." Adam, incecik dudaklarını gülümser gibi biçimlendirdi: "Mağrip ben mi oluyorum şimdi?" diye sordu. Kız da: "Olabilir" dedi. Bir trenin arkasından koşuyor, birileri kendini yakalamaya çalışırken, kendi de treni yakalamak istiyor, orada ortaya çıkan fakat kime ait olduğu belli olmayan bir yüz, bir dudak, ona doğru büzülüyor: "Cehennemde yanacaksın!" diye haykırıyordu. Sanki bu adam da ordaydı, şimdi karşısında duran şu.. o da kendi kendine söyle-

niyor, ama konuşmasının kız tarafından işitilmesini sağlayacak bir edayla: "Benim kendi yapıp etmelerim bana eşek suretinde görünüyor.." diyordu. Sonra da çığlık çığlığa atılmış bir kahkaha bir zulmet ışığıyla kararmış meydanda bir duvardan bir duvara yankılanıyordu. O daracık anda, bir ışığın ortalığı kıpkızıl boyayıp geçtiği o ânın orta yerinde, kız: "Benim cehennemim sensin!" diye fısıldadı adama. Adam, o gümbürtünün doruğa ulaştığı yerde, bu incecik sesin biçimlendirdiği fısıltıyı işitti. Büyülenmiş bakışları kızın gözlerinde kilitlendi ve:

"Güzel çocuk!" diye feryat etti, ağzından sanki bir top ateş fışkırdı.

Fırtına

Merdivenin bir başlangıcı yoktu: bellisiz bir yerde puslu ve buzlu bir bellisizliğin orda başlıyor, dalgalar halinde dolanarak yukarılara tırmanıyor, hayalî katların oluştuğu yerlerde kendi içinde burgaçlar yapıyor, yolunu sürdürüyor ve sonunda belli olmayan başlangıç noktasından o denli uzaklara kayıyor ki, onun nerede bittiğinin anlaşılması imkânsız hale geliyor: bir ejderha başına benzeyen tırabzan babasından sonra tırabzanın yaldızlı parıltılar salan çubukları birbiri ardından ve birbirinin içinden geçen dolaşık biçimler oluşturuyor, rulolar haline getirilmiş sınır boylarındaki dikenli teller gibi dolanıyor, kıvrılıyor. Merdiven basamaklarının gözden yittiği karanlık uzaklıkta, aynı karanlıktan oyulmuş harap kubbeler seçiliyor: ortadaki ulu kubbenin çevresinde şuraya buraya serpiştirilmiş minik kubbeler, yarım kubbeler yer alıyor. Duvar yerinde görülen kara saydam sathın orta yerinde mavi rengin ağır bastığı koca bir pencere boşluğu görülüyor, bu pencere aslında kocaman bir aynaya da benziyor, üzeri vitrayla, vitrayın karmaşık boyalarından

lüks bir mağara olan bu geniş salonun görüntüsü yansıyor. Ve boşlukta sallanan görkemli bir avize: mağara burdan saçılan ışıkla aydınlanmış, karanlıklar ve aydınlıklar birbirini kesmeden ve gölge bırakmadan yayılıyor. Avizenin altında yola çıkmak üzere olan veya yoldan henüz dönmüş bulunan birilerinin oluşturduğu bir öbek yer alıyor. Nereye gidecekler acaba? Ya da nerden geliyorlar? Yüzlerinden çıkartmak mümkün değil, çünkü yüzleri seçilmiyor, çünkü belki de yüzleri yok, belli olmuyor: bu mağara-salonun ortasında yakılmış bir ateşte ellerini uzatmış ısınan insanlara da benziyorlar. Karabasan hep böyle geliyor: hep böyle görünüyor ve böyle başlıyor. *O adam* o öbekte yerini almış olanlardan biri. Onu tam seçemiyor. Ama biliyor ki, o da ordadır! Tüyleri diken diken oluyor. Ekmek bıçağının kabzasını sımsıkı tutuyor. Elini karnına bastırıyor. Üstüne gelecek olsa ya da ona şöyle bir yan gözle bakacak olsa, saldıracak. Sırt üstü uzanmış yatarken ne zaman uykunun eşiğine geldiğini duyumsasa ayı tüyleriyle süslenmiş baykuş da yastığının üstünde ortaya çıkıyor, yuvarlak gözlerini kırpıştırmadan, kımıldatmadan öylece, dimdik bakıyor, bakıyor, bakı.... ta, bir çığlık atasıya..

Fırtınadan sonra engin bir uğultu sarmıştı ortalığı. Yağmur kesilmişti. Ama saçaklardan damlayan suların şıpırtısı sürüyordu. Kadın, bu kır evine benzeyen terkedilmiş köşkün tavan arasında kentin varoşuna fırlatılmışlığını biliyor, fırlatılmışlığının üzerine basa basa voltalıyordu. Fırtınanın uğultusunu işittiğinde de, yeniden korkuya kapılarak kendini şiltesinin üstüne atıyor, yüzünü kapatıp bekliyordu. Cesaretini topladığın-

da da eliyle, yanına bıraktığını düşündüğü ekmek bıçağını yokluyordu.

Tavan arasının daracık penceresinden yokuş aşağı uzanan çatılar, çatılardan oluşmuş tarlalar görünüyordu. Pencerenin dışındaki karanlığı görmek istemiyordu. Yazık ki, eprimiş, örümcekli tül, dışarısının görünmesini engellemiyordu. *Baykuş*un kendini dikizlediğini düşünüyordu. İlk fırsatta pencereye bir perde kondurması gerekiyordu. Her akşam ve her gece, ertesi sabah yatak çarşaflarından birini perde olarak oraya asmayı tasarlıyor, ama sabah olunca bu fikrinden cayıyordu, çünkü pencereyi perdeyle kapattığında kendini de içeriye kapatmış olacaktı! O zaman dışarıyla hiç bir ilintisi kalmamış olacaktı. O zaman bebeğini kaçırmalarını önleyemezdi. Aslında bebeğini sevdiğini de söylemiyordu. Piçkurusu diye söyleniyordu ona zalimce, hoyratça, pervasızca. Ama sevmek istediğinde de kimseyi dinlemiyordu. Boğarcasına bağrına basıyordu, boynunu, kollarını sıkıyor, çamaşır gibi dürüyordu. Bir bebeğiydi onu korkusundan uzak tutan.

Kurumuş, kavrulmuş elleriyle bebeğini bir daha tutmak istiyor. Bu uçsuz bucaksız mağaranın hangi köşesine bıraktığını bilmiyor bebeğin beşiğini. Umutsuzca ortalıkta dolanıyor. Yüzünde kötücül ifadeler beliriyor. Elleri saydamlaşıyor, kemik rengi yüzü saydamlaşıyor, soluyor, donuklaşıyor. Umarsızca tozlu bir iskemleye bırakıyor kendini. "Bebeğim, benim bebeğim!" diyor. O zaman o iki kişi çıkıyor karşısına. Çirkin bir sırıtışla bakıyorlar ona. Kaçmak istiyor ama kaçamıyor. Debeleniyor, yüzünü kapatıyor, çığlıklar atıyor, tırmalıyor, tırnaklarını adamın çalı suratına saplıyor, kanatıyor, her bir yandan, yanlarından kanların sızdığını görüyor.

Kendine acınmayacağını, anlamayacaklarını biliyor.. hayır, bu nerden çıktıklarını bilmediği adamların değil, kendi ailesinin.. zaten onlara bir şey anlatması da gerekmiyor: onlar, yakınları.. alayla karnına bakarak nerden peydahladın kız, diye göz kırpıyorlar.

Nihayet beşiğe ulaşıyor. Beşiğin üstü de aynı eprimiş tülle örtülü, örümcekli. Beşiğin kenarında, pis, içindeki süt boşalmış, süt artığı kurumuş bir biberon duruyor. Beşiği sallamaya başlıyor. "Ay, nasıl da anneciğine bakıyor!" diyor. Tülü aralayıp beşiğin içine bakıyor: "Uyumuş uyanmış da güllere boyanmış" diyor. "Ağlama" diye sakinleştirmek istiyor bebeği. "Ay, şu perdeyi çekeyim de baykuş kapmasın benim bebeciğimi" diyor. Pencereden dışarısına baktığında ortalığın kararmış olduğunu görüyor. Korkuyor. Korktuğunda, her defasında yaptığı gibi, yeniden beşiğe yöneliyor. Beşiğin üstündeki paçavralaşmış tülü çekip fırlatıyor. Beşikteki bez bebeği kapıyor, aceleyle dışarı saldığı kurumuş memesini bebeğin ağzına dayıyor. İşitmek istemediği fırtınanın sesinden korunmak için, kulaklarını kapatmak üzere boynunu içeri çekiyor, emmesi için, bebeğini "Hadi!" diye teşvik ediyor. Fırtınanın uğultusu mağaranın köşe bucağında dolanıp duruyor. "Hadisene, piçkurusu!" diye söyleniyor.

Gölge

Artık o aşkın sözünü etmenin boşluğunu, anlamsızlığını biliyorum. Şimdi orası sözverilmiş de olsa ulaşılmaz bir ülke olmalı. O şimdi yaşıyor olsa bile benden uzakta duracaktı, benden çoktan uzaklaşmıştı zaten. Kendimi kandırmayı sevmiyorum. O gümbürtünün ortasında yüzünü birden gördüm ve aynı anda birinin elime tutuşturduğu pusulada yazılı birkaç kelimeyi okudum. "O... öldü, motosikletiyle uçtu!"

Çıldırmış olsaydı ancak o kadar hızla koşardı. Nerelerden geçti ve daha ilginci nereye gideceğini nasıl bilebiliyordu, umurunda bile değildi, koşuyordu ve uçuyordu, çünkü o kelimeler beynine kazınmıştı. Daha önce onunla öyle zamanlar geçirmişti ki, bu hiçti, sıfırdı, eriştikleri hıza hayalleri bile ulaşamıyordu, saçları rüzgârda savruluyor, gömleğinin eteği uçuşuyor, dalgalanıyordu, öyle birdenbire az yola çıkmamışlardı, her defasında öyleydi, her defasında kendini dorukta duyumsamak isterdi, uçardı, bilmediği bir mola yerine geldikleri her defasında bir hayaletle karşılaşmış gibi

olurdu, kemikler, kıkırdaklar, kangren olmuş etler, kaslar, bütün bunlar bir hayaleti biçimlendirmeye yarıyordu, o daha.. evet evet, o daha.. o ulaşılmaz ülkesine yerleşmezden önce bile onun hayaletini görmeye başlamıştı, bundan sonraysa artık bütünüyle o hayaletle yaşayacağını şimdiden biliyordu.. hastanenin önünde taksiden hızla indi, acile koştu, kimse yoktu, bir hastabakıcı geçiyordu, ne diyeceğini bilmeden ona yaklaştı: "Şeyyy" dedi, ama arkasını getiremedi, nasıl soracağını bilemedi, hastabakıcı omuz silkip geçti, bereket versin başka bir görevliyle karşılaştı, ona: "Bir yaralı..." dedi, durdu: "Sanıyorum bir trafik kazası geçirmişti..." "Bilemeyeceğim" dedi görevli, "danışmaya, ama daha iyisi hasta kabule sorun." Olabileceklerin en kötüsü geliyordu aklına.

Onunla, o şırfıntıyla karşılaşacağımı nasıl bilemedim, lanet olsun, olabileceklerin en kötüsü buydu, aptal kafam, o anda bile istihzayla bakıyordu bana, o anda bile gülümseyebiliyordu, doğru, biz ayrılmıştık ve onlar birlikteydi, ama o şırfıntı onu, benim kadar nasıl sevebilirdi, onu benim kadar sevebilecek bir Allah'ın kulu bulunabilir miydi? Benim gölgem miydi o?

İşte birden karşı karşıya geldiler.

Soğuk bir bakıştı.

Buz gibi gidip geldi.

Şırfıntı dudak bükerek göz attı ona.

Aynı bakış onun gözlerinden iade edildi.

Kapışmak için bahane aradılar.

"Ne arıyorsun burda?"

"Sen ne arıyorsun?"

"Ben kocama geldim."

"O benim sevgilim, o benimle gözünü açtı dünyaya."

"Sen bir alçaksın."

"Hırsız!"

"Aptal!"

Kemikten külçeler, kırık oyluk kemikleri, kanırtılmış bilekler gözümün önünden gitmiyor. Sonra, daha sonra, yüzün pörsümüş kasları, çürümüş dudak etleri, dışarı uğramış gözler, çürümüş çöpler, zibiller, humus, ve bütün bunları seyreden iki çift göz.. o bizim oğlumuzdu diye bakan, onu kimse elimizden alamaz diye vakur gözyaşlarını içine akıtan. Bana artık kızları ya da ne bileyim gelinleri olarak bakacaklar, buna layık olmaya çalışmalıyım. O artık benim sevgilim olmasa da, beni hiç sevmemiş de olsa, değil mi ki, birlikte güzel günlerimiz oldu, o günlerin anısını kollamak şimdi bana düşüyor, karısına, yani şu şırfıntıya rağmen, onun anısını benim kollamam gerekiyor, yetinmesini bilen için dört aylık birliktelik küçümsenecek bir olay değil. Değildir. Değildi.

"Peki, danışma nerede?" Gösterilen yere doğru seğirtti. Danışmaya geldiği anda, danışma yerine morgu sorabileceğini düşündü, konduramasa da.. "Morga nasıl gidebilirim?" Gösterilen koridordan ona buna çarparak ilerledi, bir merdivenden aşağı indi, orada rastladığı bir hastane görevlisine bir daha sordu ve bir merdiven daha indi, terkedilmiş, loş ve ıssız koridorda içi ürpererek ilerledi: burada ampuller ya söndürülmüş ya da mumları küçültülmüştü, cereyanlı havada ilerledi, bir tanıdığa rastlamayı umuyordu, ama kimse yoktu ortalarda. Dar bir kapıyı açtı, içerden buz gibi bir hava yaladı yüzünü. Orada, mermer masalar üstünde üzerleri yarı örtülmüş cesetler gördü. Örtülerin altından ölü, cansız ayaklar gö-

rünüyordu, sararmış, topukları mor, yüzler kıpırtısız, gözler örümceklenmiş. Kapıyı kapattı, gözlerini yumdu, bir an önce kaçıp kurtulmak istedi ordan, sırtını kapıya döndüğünde onu, şırfıntıyı gördü. "Çekil yolumdan" diye fısıldadı. Sert. Haşin. Buyurucu.

Ha ha haaay! Ben ancak gülerim buna. Bana büyü yapıyorlar.

Afrikalı mıymış, Hintli miymiş, neymiş

Adam isterse aynı anda hem ayda hem dünyada yaşayabilirmiş

Duvarları delip geçebilirmiş

Bir ceset haline gelebilirmiş

Bir cesedin içine girebilir onunla dirilebilirmiş

Ve daha ne marifetleri varmış

Ama büyücü kendini saklıyor

Büyücü o gün ona diyesiymiy ki...

Bana da sabunla büyü yapmışlar

Sabun eridiğinde o da beni terk edecekmiş

Daha sabun erimeden onun ölümünü gördüm

Alçaklar! Vicdansızlar!

Ona diyesiymiş ki... O gün kahve içmeden evden çık, yoksa ölürsün... Ama güya onun sözünü dinlememiş... Oysa o sabah birlikteydik, biz zaten altı aydır birlikteydik ve o gün o zaten kahve içmemişti, çünkü zaten kahve sevmezdi

Bana eşek dili yedirmişler

Yedirmemişlerdir diyemem

Aylardır nasıl acı çektim. Şimdi her yerde onun resimlerini görüyorum. Canlanan resimler. Canlanıyorlar. Kıpırdıyorlar. Onların hayalet olduğunu bile söyleyebilirim. Bana o şırfıntıyı asla sevmemiş olduğunu anlatıyor. Ama bunu söylemenin şimdi ne yararı var! Kimsenin inanamayacağı bir şeyi ileri sürmenin ne yararı var? Her yerde onu görüyorum. Her yer onunla dolu. Boyuna bana anlatıyor. Beni sevdiğini söylüyor.

Morgun kapısında kimse yoktu. Demek ayrılmışlardı. Korkarak daracık kapıyı itti. İçerden buz gibi bir hava yüzünü yaladı. Mermer masaları görür görmez gözlerini kapattı, kapıyı çekti, bir an orada, eli kapının tokmağında kaldı, geriye döndüğünde karşı karşıya kaldılar: iki dişi rakip.

"Büyücü!"

"Fahişe!"

Onun büyücü olduğunu o anda anladım. Gerçek bir büyücüydü ve beni kıskanıyordu. Gözünün ışıltıları nefret saçıyordu. Elimde olmadan "büyücü!" diye bağırmışım. Gören de benim gölgem sanır, hıh!

Aklıma gelen ilk kelime "fahişe" oldu. Demek kafamdaki imgesi böyle bir şeymiş. Artık ona, beni belki de hiç sevmemiş olan sevgiliye hiç ulaşamayacağım, bu yüzden olmalı boyuna ölümü düşünüyorum, kendi ölümü, o mermer masalar kafamdan çıkmıyor, bazen fıttırdığımı düşünüyorum, içimden çığlıklar yükseliyor, ağıt sesleri, şivanlar.

Gene pörsümüş etler, kırık kemikler, parçalanmış yüzler

Odadan odaya fırlanıyor

Elini bir yerlere dokunduruyor, sonra elini oraya dokundurup dokundurmadığını anlamak için orayı yokluyor, yokladığı yeri bir daha yokluyor

Burnunu havaya kaldırıp havayı soluyor

Gövdesi bir yere, içi içine sığmıyor

Hayalet: "İşte burdayım canım" diye gülümsüyor ona

"Ben de burdayım, yanındayım" diye yanıtlıyor onu

"Yanımdasın" diyor hayalet

Odanın savrulduğunu görüyor, kendini savrulan halının, savrulan bardakların, şişelerin, cam kırıklarının arasında buluyor, onların içinde, onların arasında o da savruluyor, dönüyor

"Bana kim olduğumu söyleyecek misin? Kimim ben?"

İstiyor ki, hayalet, ona "sen benim sevgilimsin" desin

Hayalet susuyor

"Söyle!" diye ısrar ediyor kız

Kancık ne yapıyor bana biliyor musun? Bana nispet edercesine şişmiş karnını ovuşturuyor, yüzüme baka baka elini karnına götürüyor, karnını avuçlayıp sıvazlıyor, bana nispet yapıyor, ah, bu çok çirkin sevgilim, onu böyle görmek, onun bana bunu yapmasına müsaade etmen.. nasıl söylesem, zalimce..

Susadığını duyumsuyor, "sevgilim, sen de susuz musun?" diye soruyor, onu elinden tutup sürüklüyor, ölü bir gölde, nilüferler gibi ırgalanıyorlar, susuzluklarını giderecek bir yer aranıyorlar, göl ıssız kumlu bir çöl halinde önlerinde uzanıp gidiyor, dudakları kurumuş, derileri çatlamış, boğaz kavrulmuş, kaslar çekilmiş, kemikler çıkmış, şakaklar fırlamış.. böyle nereye gidilebileceğini, hangi cehennemin adresinin nerden sorulacağının bilinmediği bir karanlıkların içinden ge-

çiyorlar, istiyor ki, meleklerle konuşsun, meleklerin ona söyleyecek şeyleri, bildirecek haberleri olduğunu biliyor, onların kanatlarına tutunarak bir yerlere ulaşmayı umuyor, yeter ki orası, bura olmasın.. bura.. o cadalozun soluduğu yer.. "ben ona eşek dili yediririm, tavşan kuyruğundan çorba içiririm, sıçan kuyruğundan urganlar örerim.. o urganları onun boynuna yular yaparım!" Sevgilisinin yüzüne bakıyor. Bu yüzün hiç ölmemiş olduğunu görüyor. "Yapamaz mıyım sevgilim?" diye soruyor. Onun başını salladığını, kendini onayladığını düşünüyor.

Salak. Bir erkeğin ne denli hercai olduğunu anlamayacak denli cahil. Bana eşek dili yedirdiği için sevgilisini elinden kaçırmayacağını sanıyor. Bir erkeğin hiç bir zaman güçlü olmayacağını bilmiyor. Her şeyin kendiliğinden geliştiğini de ayrımsayamıyor daha: İyi ki hastalanmışım. Bana geleceklerini aklımın ucundan bile geçirmezdim. Ama geldiler. Ateşim çıkmıştı. Her şey kendiliğinden oldu. Elimi alnıma koyduğunda, alnımda onun elini yakaladım. İşte o anda, ateşimin ona sirayet ettiğini söyleyebilirim. Bizim o anda iletişim kurduğumuzun farkında bile değildi. Dedim ki ben ona: "Tamam mı?" O da bana: "Tamam" dedi. Çok sonraları "Ben ikinizi birden seviyorum" dedi. Ben de ona: "Bunu ben anlarım, ama o anlamaz!" dedim. "Bir benim bilmem yeterli" dedi. Yüzüme baktı: "Başka kimsenin kabul etmesi gerekmiyor. Çünkü anlaşılması fevkalâde zor bir olay. Bu yüzden anlayışla karşılanmayı bile beklemiyorum." Bir gün onu, o deliyi, gölgemmişim gibi düşüneceğimi nerden bilebilirdim ve bunu ona nasıl anlatabilirdim?

Zor günler birisi için değildi, hepsi zor günler geçirdiler: bazen bir günaha battıklarını düşündüler, bazen kızlar birbirlerine kıskançlık zehirleri kustular, bazen birbirlerinin boynuna sarılıp ağladıkları da oldu: bu, daha çok, aralarından birinin her nasılsa bir süreliğine uzaklara gitmesinden sonra buluşmaları esnasında oluyordu ya da biri hafif bir hastalık geçiriyor, ona çiçekler, kolonyalar götürüyorlar, birbirlerine hizmet yarışı içine giriyorlardı. Geç vakit ayrıldıklarında erkek artık, birinden birini yeğlemek zorunda kaldığında "şırfıntı"yı daha çok seçer gibi görünüyordu. Böylece üzücü anlar yaşıyorlardı, ama bu da artık yaşadıkları hayatın bir zorunluluğu halinde görünmeye başlamıştı.

Bütün bu olup bitenlere nasıl katlanıyorum bilmiyorum. Galiba şöyle açıklanabilir: ben onun, sevgilimin evine yerleştim, o sırada o, anne babasıyla oturuyordu ve anne babası ona özen gösteriyorlardı ve şırfıntının oğullarına askıntı olduğunu düşünüyorlardı, büyücünün sözünü ilk kez bana o zaman açtılar, büyücü bize, bu kadında iş olmadığını, onun eninde sonunda oğullarını bırakacağını söylüyordu. "Ama korkarım, o zaman çok geç kalınmış olabilir." dedi. Sonra da: "İsterseniz meseleyi ben halledebilirim" diye ekledi. Ben bu evin kızıyım artık, yani gelini demek istiyorum. Eşek dili önerisi ondan, büyücüden geldi. "Bu nasıl olacak?" dedim. "Kolay, dedi, ona yapacağınız etli yemeğin içine azıcık da eşek dili katacaksınız, serçe parmağımın yarısı kadarı yeter, öteki etlerle aynı kapta pişirebilirsiniz." Kendisinin yemeğe çağrılmasından hoşnut kalmıştı. Yemek servisini ben yaptım. Eşek dilini yedi, yerken: "Bu ne eti, biraz değişik bir tadı var" diye dikkatini belirtti. Baktım kimse sesini çıkartmıyor, ben de sustum. Ama eşek dilinin

etkisini göstermesi çok daha sonra olacakmış, onun ölümünün ertesinde.. Basra harap olduktan sonra..

Bu bir eğlenti dönüşü müydü?

Her yerden sanki havai fişek fışkırıyordu

Ya da birazcık serpiştirmiş yağmurun aynasında ışıklar parlıyordu

Hayır, yalnızca otomobil motorlarının gürültüleri değil, o gürültülerin arasında yükselen bir müziğin nağmeleri de işitiliyordu, gecenin ortasında bir kanarya sesi gibi

İçi su dolu şişenin ağzına üflendiğinde çıkan melodi gibi

He heey diye bağrışıyorlardı

Olmadı daha hızlı

Benden bu kadar

Heey niye somurtuyorsun

Koşarken şarkı söyleyemez misin sen?

Dur!

Hayır, sen değil!

Hey kızlar, aranızda hanginiz bakireyseniz...

Yani kendini mi öne sürmek istiyorsun?

Birbirlerini sarsıyorlar, kahkahaları göğü dolduruyor, neredeyse motor gürültülerini bastırıyor

Seni fındıkçı, seni!

Haydi mızmızlanmayın

Uyuşmayın

Gecenin tadını çıkartmaya bakın

Gecenin tadı da neymiş?

Gecenin tadını bilen var mı dostlar?

Böyle bir yemeği ben ilk kez işitiyorum

Ben de ben de ben de ben de

Senin gibi cahile

Evet?

Ben efendim diyemem. Diyemem efendim, zorlama.

Nükteye bak! Oha!

Sonra ne oldu

Yağmurun aynası otomobilin önünde bir o yana bir bu yana kayarak göğe doğru fırladı

bilinçler kamaştı

karartı

hiç bir şey düşünülmedi

uçtu

uçuştu

yokoldu yokoldu yokluğa garkolundu

Nice sonra olay yerine gelenler orada kan sızıntıları içinde ölü duran delikanlıyı gördüler hastaneye götürüldüğünde herkes geç kalındığını biliyordu

Ama o esnada yanında olanlar onun "Zeynep!" diye hırıldadığını işittiklerini söylüyor

Zeynep'in buna inanması gerekiyor

Çünkü inanmak istiyor

Ölürken benim adımı mırıldandığını herkes duymuş, o da duymuş, ama bunu itiraf etmek işine gelmiyor, kendini onun karısı sayıyor, ama bu evin gelini benim, onun gerçek sevgi-

lisi, onun gerçek âlemdeki karısı.. bunu bana onun kendisi söylüyor, bana her yerde görünüyor, mutfaktayken, el işi yaparken, her yerde, hiç akla gelmedik yerlerde, onun böyle bana olur olmaz zamanda ve olur olmaz yerde görünmesinden korktuğumu bile söyleyebilirim. Onu kışkırtsam konuşacak benimle, ama korkuyorum, bazen bana öyle bir şey demeden donuk donuk bakıyor, bazen gülümser gibi duruyor, o zaman ben de ona gülümsüyorum, bana ölüler dünyasından haberleri var gibi geliyor, ama sormaya korkuyorum, yalnızca onun bakışlarından bildirisini almaya çalışıyorum. Bana, çocuğum o kadından doğacak, ama o çocuğun gerçek anası sensin, dediğini biliyorum, çünkü o kadın o çocuğun yalnızca taşıyıcısı.. her taşıyıcı her taşıdığı şeyin sahibi olur mu? Olmaz. Bu bilgileri algıladığımı görünce o da beni onaylayarak gülümsüyor, algılamamın gücünü takdir ediyor, aferin dercesine başını sallıyor, bana o kadınla dost olmamı, ahbaplık kurmamı söylüyor. Bütün bunlardan kötü oluyorum, hiç bir şeyle uğraşmak istemiyorum, kendimi güzelleştirmek istemiyorum, kendimi bu dünyaya aidimmişim gibi görmüyorum, ordan oraya fırlanıp duruyorum, yalnızca onun konuşmasını işitmek istiyorum, birazcık korksam da, içimde kaygılar uyansa da. Gene de o çocuğun doğumunu beklemekten kendimi alamıyorum.

Günler ne kadar uzuyor

Haftalar ne kadar uzuyor

Aylar ne kadar uzuyor

Zaman geçmek bilmiyor

Bazen elinde bir demet kır çiçeği ile bir başına mezar ziyaretine gidiyor

Ve orada korktuğu başına geliyor

Ona artık bir ad vermekten kaçınıyor, ona ne fahişe diyebiliyor, ne cadaloz, ne başka bir şey

Gülümsüyor

Gülümsemesine cevap alıyor

Onun elini karnının üstünde tutmasını yadırgamıyor

Yadırgamadığına şaşıyor

Biraz çekinerek, ama eninde sonunda bir cüret eseri olarak elini onun elinin üstünde tutuyor, sonra da doğrudan avucunu onun karnına bastırıyor: "Kımıldamaya başladı mı? Tekmeliyor mu?" diye soruyor

Ötekinin gülümsediğini görünce:

"O benim bebeğim, biliyorsun, değil mi?" diyor.

Oyun

Birinden söz açmak istiyorum.

Ondan söz açmak istediğim her defasında bu ne karışıklık!

Ortalık ne dağınık!

Bilmecelerim, kumaşlarım, teneke borazanım, çöp bebeğim.. ne kadar küskün, ne kadar kırılgan.. ne kadar birbirinden uzak!

Ondan söz açmak istediğim her defasında, boğazıma dayanan bir bıçağın ucuyla karşılaşıyorum

O bunu biliyor

O beni kör kuyuya atmak istiyor

Beni uçurumlara

O gün öylesine ortalıktaydım. Nereye gideceğimi kararlaştırmadan evden çıkmıştım. Özgürlük denen karabasanın etkisindeydim. Kendimi ele vermek istemiyordum. Kendimden kaçmayı, başkasına varmayı, hiç birini, hiç bir şeyi.. ortalıktaydım öylesine. Saçlarımın uçuştuğunu, rüzgârın onları yüzüme savurduğunu, bundan rahatsız olduğumu biliyordum. Aslında

ben her şeyi biliyordum. Bu bilginin ağırlığında ezilmiş olarak, ayaklarım paytaklaşarak geziniyordum. Ondan söz açmayı aklımdan geçirirken onu birden karşımda gördüm. Bir elinde partal bir bavul, bir elinde defalarca okunmaktan pörsümüş bir kâğıt parçası.. bana yaklaşarak: "Bana burayı gösterebilir misiniz?" dedi. Kâğıdı gözlerime uzatmıştı. "Neymiş o?" "Burada yazıyor işte!" O yöredeki bir sürü pansiyondan biriydi. Önceden biliyordum. "Seni oraya götürebilirim" dedim.

Daha o zaman anlamıştım, ölümümün onun elinden olacağını.

Dua ediyordum ki, ondan önce öleyim.

Elimden bir sakametin çıkacağı korkusunu hep taşıdım içimde.

Onu sevmekle uzlaşmayan bir şey değildi aklımdan geçirdiklerim.

Ya o beni öldürecekti, ya da...

Hazırlıklı olmam gerekiyordu.

"Oku, oku!" dedi kâğıdı burnuma dayayıp.

Okudum: domuz eti yeme, içki içme, adam öldürme diye yazıyordu.

"Yeni şeyler değil" dedim.

"Gene de insanlar öğrenmek istemiyor" dedi.

"Çünkü", diye başladım, ama arkasını getirmedim, bilgiç bilgiç başımı salladım. Bu yöntemin, anlatmaktan daha etkili olacağını duymuştum.

Tam takır odamda onu düşünmeye başladım.

Çeşit çeşit şeyler tasarlanabilirdi. Ölüm bana gelmeden önce ölmeyi denemek mümkündü. Ama bu nasıl başarılabilirdi: birinin bana yol göstermesi gerekecekti. Kimdi bu? Kim olabilirdi?

Her gün aynı eşikte durduğumun ayrımındaydım.

Ölüm eşiği demem gerekiyor ona. Şöyle bir hayal: fırtınanın dinmesinden sonra ortaya çıkan o başdönmesi ânında, düşmanım eve geliyor. Düşmanım: vaktiyle reddettiğim o kişi. Kendisine yol gösterdiğim kişiyle yolda rastlaşıyorlar, bir biçimde tanışıyorlar –aynı şekerlemeciden alış veriş yapmak gibi sıradan bir olay esnasında- ve birlikte eve geliyorlar, yani bana. Ben ne yapabilirdim o sırada? Onu tanıdığımı mı itiraf etmeliydim? Yoksa tanımazlıktan mı gelmeliydim? Yoksa avadanlıktaki çekici alıp herifin kafasına mı geçirmeliydim? Durgun durgun bakıyordu bana. Beni daha önce hiç görmemiş gibiydi. Öylesine durgundu ve bakışı öylesine soğuk ve etkileyiciydi ki, ben bile bir an ilk kez karşılaştığımızı sandım.

En doğrusu onun hakkında bir şey anlatmamak. Bir şey bilmiyormuş gibi yapmak.

Günler. Günlerin bıraktığı boşluk. Tedirginlik. Susmak içimi yatıştırmıyor. Ya o, benimkine bir şeyler anlatırsa? Bunu nerden, nasıl bilebilirim?

Hayır, hiç bir şey anlatmadım. Ve bir kez anlatmamaya karar verince bir şey olmamış gibi yapmaktan başka yapılacak bir şey kalmıyor geriye.

Hemen yola çıkmamız gerekiyor.

Hazırlığımı çabuk yapmalıyım.

Onun evden ayrılmasının üstünden nerdeyse yirmidört saat geçti.

"Hayır, bavul hazırlamana gerek yok" dedi.

"Ama böyle dımdızlak nasıl çıkabiliriz?" dedim.

"Ölülerin bir şey giymesi gerekmiyor" dedi.

"Ben ölü değilim" dedim.

"Ama olacaksın" dedi.

"Beni öldürmek mi istiyorsun?" dedim.

Pis pis sırıttı.

Birden neler aklıma geliyor.

Babam evimizi terk ettiğinde acaba kaç yaşındaydım?

Hep kira evlerinde oturuyorduk. Ordan oraya taşınıp duruyorduk.

Kaç ev, kaç okul değiştirdim bilmiyorum.

Okulda arkadaşlarımın –arkadaşlarım mı? Bana arkadaşları gibi bakmadıklarını bilmiyor muyum?- beni küçümseyen bakışlarla süzdüklerini kaç kez gözlemişimdir.

Ve kaç kent değiştirdik.

Buraya –ülkemin bu efsane kentine geldiğimizdeher şeyin yeniden başlayacağını umuyorduk. Ama her şey daha kötüye, giderek daha da kötüye doğru yol almaya başlamıştı.

Annemin, kasabamıza dönmeye karar verdiği gün, belki benim hayatımın da dönüm noktasıydı. "Ben dö-

nüyorum" dedi bana kısaca. "Ben burda mı kalacağım?" diye sordum. "Seni dayına emanet edeceğim" dedi. Dayı dediği, kasabamızdan uzak mı uzak bir hısımımızdı, belki hısım falan da değildi, buralara gelince herkes birbirine hısım, akraba gözüyle bakıyor. "Beni, ona mı?..." "Evet, sana iş bulacağını söyledi..." "Madem öyle, gitmene ne gerek var?" dedim. "Benim dönmem gerekiyor." "Ama niçin?"

"Gerçekten öğrenmek istiyor musun?"

"Elbette" dedim şaşırarak.

"Ben gidiyorum, dedi, gidip.." Durdu. Ve ekledi: "Memleketimde ölmek istiyorum."

Bakışıp kaldık bir süre.

O gece o dayı dediği adamı gördük. Bana bir mağazada temizlikçilik ayarlamış. Koca mağazayı her an ordan oraya koşuşturarak temizlemeye çalışıyordum. Dur durak yoktu. Getir götür işi, çay servisi, mağazanın dışarda koşuşturacak işleri, postaydı, koliydi, her ne varsa, hepsi üstümdeydi. Ama yakınmıyordum. Seve seve koşuşturuyordum.

Annem çoktan gitmişti.

Şimdilik bir haber yoktu. Belki de ölmüştü. Biz nerde yaşıyorduk böyle? Birbirimizden habersiz.. birbirimiz hiç yokmuşçasına.. birimiz Ayda, birimiz Merih'te, birimiz Zühre'de ya da Ülker'de.. öylesine dağınık, karışık, ilgisiz, yitik.

Bana yeni şeyler öğretiyordun
sevmeyi
okşamayı

yakınlaşmayı

gel dediğimde geliyordun, gel dediğinde geliyordum

başımdan geçen talihsizliği anlatıp seni üzmek istemiyordum, ama sen bunu bilmiyordun, hiç bir zaman da bilemeyeceğini düşünüyordum, yanılacağımı nerden bilebilirdim

hep böyle süreceğini sanıyordum aldanıyordum

beni seversen talihsizliği talihsizlik olarak kabul edeceğini sanıyordum aldanıyordum!

"Buranın belki de böyle şeyleri konuşmaya elverişli bir yer olmadığını düşünüyorsun, ha?"

Sesini çıkarmadı kız.

Çılgın kalabalık ortadaydı. Onlardan uzaktaydı. Onlar kenarda, küçük bir yuvarlak masayı işgal etmişlerdi. Tepelerinde gümbürdeyen amplifikatörden rahatsız olmaz görünüyorlardı ya da en azından delikanlı öyle görünüyordu. Masalarındaki sıvılar titreşiyordu. Kız önüne bakıyordu. Delikanlı, kızın ne dediğini işitmediğini düşündü. Bağırarak konuşmaya başladı bu kez.

"Bak, ne göstereceğim sana?" diye bağırdı.

Kız kımıldamadan durdu. Başını kaldırmadı. Yalnızca başı önüne eğik olduğu halde gözlerini ona çevirdi. Ne göstereceksin, diye sormak istedi.

"Ama burda çıkartamam" diye bağırdı bir daha.

Kızın elini tuttu, böğrüne doğru çekip bastırdı:

"Anladın mı?" diye bağırdı.

Kız kaygısız, telaşsız, düz bir bakışla baktı ona. "Anladın mı?" diye sordu delikanlı bir daha bağırarak. Kız belli belirsiz başını salladı. "Ona toplu derler" diye bağırdı. "Ne yapacağımızı biliyor musun onunla?"

Kız, "hayır" anlamında başını iki yana salladı.

Bir süre suskun kaldılar.

Kız, nerdeyse mırıltı halinde:

"Ona inanacağını sanmıyordum" dedi.

"Ne diyorsun?" diye bağırdı delikanlı.

"Kalkalım burdan" dedi kız.

Neden bazı şeyler ancak oldukları gibi oluyor da başka türlü olmuyor ve neden ben şimdi burdayım bir yanımdan boğazın kara suları ve uzaktan şileplerin bıraktığı yakamozlar çırpınırken bir yerlere doğru kaçışıp kaçıp bir şeyleri arkamızda bırakarak böyle nereye doğru ve bir yerlere doğru mu.. hayır artık hiç bir şey sormak istemiyorum artık öğrenmeye ihtiyacım olduğunu sanmıyorum artık kimsenin bana inanmayacağını biliyorum ve kimsenin bana inanmasını istemiyorum aştım onu da aştım babam hangi cehenneme savrulup gitmişti bilen mi vardı sanki ve annem niçin ondan hiç bahsetmedi bize ve biz niçin onu sormaktan hep kaçındık işte bir dirseği daha dönüyoruz bir daha dönünce eve ulaşmış olacak mıyız ve o zaman olanlar olacak mı ve ne olacak beni tehdit ediyor beni öldüreceğini ima ediyor beni korkuttuğunu düşünüyor belki korkuyorum sudaki parıltılar milyonlarcası bir araya gelip kaynaşarak kayıp geçiyor şimdi istesem ona bir kaza yaptırabilirim istesem ikimizi birden bu otomobille suya atabilirim elimi direksiyona dokundurmam yeter her şey kendiliğinden

biter ben ölmüş olursam kimse beni sorgulayamaz onu da kimse ben temizliğin simgesiyim beni kimse kirletemez ben ancak göğe doğru yükseltilirim benim arılığımı kimse anlayamaz benim arılığımı anlamayanın benim yanımda işi ne benim arılığıma dokunan kirlenir bunu da öğrenecekler günü gelince her şey öğrenilecek onun bana dokunuşu ancak onu kirletmiş olabilir bunu anlamayana ben ancak hödük diyebilirim ve benim bir hödükle ne işim olabilir bir hödüğe kim laf anlatabilir bu mümkün olmuş mudur.. hödük ikide bir "bana uymaz" deyip duruyor kirletilmiş birine katlanamayacağını ima ediyor beni kirletilmiş diye düşünüyor kirimi temizlemek beni arındırmak istiyor çürüme çürüme her yerde var her şeyde çürüme var bunu bu kadar derinden nasıl duyumsayabiliyorum kirlenmenin bu çürümeden bu kokuşmuşluktan başladığını ve bu kokuşmuşluğu hiç bir yangının arındıramayacağını daha kimse bilmiyor köz haline gelmiş ciğerleri bu çürümüşlüğe bu kokuşmuşluğa olan dayanamayışlarından ileri gelen yanmadan olduğunu ciğer yanığından yürek yanığından közlü buğularında bu kokuşmuşlukla başa çıkamayacağını.. bu yanık ve yangındır bence gerçek aşk üst yanı gösteriştir cilvelenmedir bu ikisini birbirinden ayıramayan kendini aşık diye gösterebilmek için cinayet bile işleyebilir ha işte ev işte geldik istesem onu kovabilirim istesem onu bir sümük gibi burda silkeleyebilirim ama öyle duyumsuyorum ki olacakları sonuna kadar beklemek onu daha da aşağılara atacak ve kendi gözünden de düşecek çünkü şimdi kendini bir şey sanıyor her şey kendiliğinden gelişiyor işte kapımın önünde duruyoruz işte anahtarı çeviriyorum

Kızın tamtakır dediği odasına girdiklerinde vakit nerdeyse sabaha yaklaşıyordu. Ortalık karanlık sayılırdı daha. Kapıyı ittiğinde kapının hemen yanı başındaki elektrik düğmesine dokundu, içersi çiğ parlak bir ışıkla doldu. Orta büyüklükte bir stüdyodan ibaretti burası. Stüdyonun bir yanında mutfak olarak kullanılan bir bölmeç aynı yerde bir banyo ve lavabo bulunuyordu. Yatağı toplanmamış bir somya vardı pencere kenarında. Bir de orta yerde ince bacaklı basit tahta bir masa.. masanın tablası işlenmemiş suntadandı. Üç adet de hezaren sandalye. Bütün döşeme bundan ibaretti. Pencereyi perde olarak amerikan bezi kapatıyordu, tavandaki kornişe tutturulmuş.. Delikanlı sandalyelerden birini çekip otururken:

"Bana uymaz" dedi bir daha.

"Bir yolculuğa çıkacağımızı söylüyordun, n'oldu o iş?"

"Yolculuğumuz bitti işte, anlamadın mı daha?"

"Ha, sen yolculuk diye buna mı diyordun? Ben de sanmıştım ki ..."

"Sen benden daha bir sürü şeyi gizliyorsun."

"Bir şeyi gizlemiyorum ben."

"Gizliyorsun!"

"Gizlediğim hiç bir şey yok benim. Güvenmiyorsan çekip gidersin!"

"Öyle mi dersin? Bunu hazmedeceğimi mi sanıyorsun?"

"Bir.. (Sustu, ne diyeceğini bilemedi) kaç kere söyledim sana.. bunun için bir hesap sorulacaksa onun muhatabı ben değilim."

"O öyle demiyor..o diyor ki..."

"O ne derse desin. Sen de neye canın çekiyorsa ona inan."

Delikanlı ceketinin altındaki toplu tabancayı askısından çıkartıp masanın üstüne bıraktı. Pantolonun saat cebinden de bir adet kurşun çıkartıp tabancanın yanına koydu. Kurşunu mahfazasından çıkartmaya çalışırken:

"Seninle yattığını herkes biliyor." dedi.

"O öyle söylüyorsa ben ne yapabilirim? Ben de ortalığa dökülüp.. ne diyeyim yani?"

"Ben bu işin temizlenmesi gerekiyor diyorum."

"Öyleyse temizle."

"Deneyeceğim." dedi delikanlı.

Mahfazasından çıkarttığı kurşunu toplunun yuvalarından birine yerleştirdi. Bir yandan bu işle uğraşırken başını kaldırmadan, ama göz ucuyla kızın yüzüne bakmaya çalışarak:

"Bu nedir biliyor musun, dedi sorusuna cevap beklemeden ve sürdürdü, buna rulet derler, Rus ruleti.. bu yuvalardan birine bir adet kurşun yerleştirilir, sonra tabancanın toplusu döndürülür ve tetik çekilir, eğer kurşun namlunun ucundaysa hedefe yönelir, yok eğer kurşun orda değilse, bu sefer silahı karşı taraf alır ve tetiği o çeker."

Topluyu döndürdü ve namlusundan tutarak kıza uzattı:

"Al, tetiğe bas şimdi. Şansım varsa bir çekişte isabet ettirirsin. Beynime ya da kalbime nişan al!"

Silah, namlusundan tutulmuş olarak ortada duruyordu.

"Saçmalama!" dedi kız.

"Hayır, bunun raconu bu. Yapacaksın. Yoksa..."

"Bunun raconu bu değil. Görülecek bir hesabın varsa bunu sen o herifle görmelisin."

Kız arkasına döndü, somyaya yöneldi, somyanın kenarına iğreti oturdu. Ne yapacağını bilemiyormuş gibi parmaklarıyla oyalanıyordu. Delikanlının, elindeki silahı uzatarak:

"Al!" diye ısrar etmesi üzerine tekrar yerinden kalktı ve masaya yaklaştı.

"Bunun raconu bu değil." dedi.

Tabancayı iki parmağı ile kabzasından tutarak delikanlının elinden aldı. Silahı iki parmağının arasında, masanın üstünde sallandırdı. Sonra sandalyeye oturdu. Topludaki yuvasında kurşunun yerini belirlemeye çalışarak:

"Bunun raconu senin dediğin gibi değil" dedi.

Kurşunu yuvasından namlu hizasına yerleştirdi ve tabancayı kabzasından kavradı, parmağını tetiğe geçirdi ve delikanlıya doğru yönelterek:

"Ben bunu böyle kullanırım, dedi sakin bir sesle, bunu mu istiyorsun? Ben senin yerinde olsam işimi şansa bırakmazdım!"

Kız, namluyu delikanlıya yöneltmiş olarak elini kımıldamadan, titremeden tutuyordu. Öylece kalmışlardı.

Kız, ilkin namluyu delikanlının kalbine yöneltti, sonra vazgeçti, namluyu delikanlının şakağına doğru uzattı:

"Ben bunu böyle kullanırım" dedi. Ve aynı anda silahı masanın üstüne bıraktı, parmaklarının tersiyle delikanlıya doğru itti.

Birden ne olduğunu anlayamadım silahı avuçladı namlunun gözlerimin hizasından kara bir delik halinde yıldırım gibi geçtiğini gördüm patlama sesini bekledim gözlerimi yummuşum sanki ölmeyi beklediğim ânın içinde duruyordum ama aynı anda kapının çarpılarak açılıp kapandığını duyumsadım o anda gözlerimi açtım odadan çıkmıştı merdivenlerden koşar adım indiğini duydum demek kaçıyordu ya da her neyse.. ne yapmak istiyorduysa ona doğru koşar adım ilerliyordu az sonra otomobilin motor sesi işitildi oturduğum yerde bekledim motorun gürültüsü bitmedi o arada bir patlama sönük ölgün bir patlama egzoz patlamaya üşeniyormuş gibi bir sesle ya da ne bileyim közlü külün içine bırakılmış patlayan bir çürük kestanenin kof sesi gibi.. perdeyi araladım otomobil aşağıda durmaya yaklaşmış bir sesle çalışıyordu kedi gözleri yanmış ama farlar açılmamıştı direksiyonda kımıltısız bir gölgeyi seçiyordum birden anladım ne yapacağımı önceden kararlaştırmışımcasına telefona yöneldim polisi tuşladım polis imdat diye karşıma çıkan sese burada birisi galiba kendini öldürmeyi denedi dedim ahizeyi bırakarak somyanın kenarına oturdum ve birilerinin beni burada böyle bulmasını bekledim adresi sorduklarında kelimesi kelimesine nasıl cevap verdiğimi hatırlamaya çalışıyordum ve sonradan uyuyup kalmaktan korktuğumu da.. ölümün bana isabet edip etmediğini de..

Çalılıkta Yanan Ateş

Birden her şey durdu, evrenin tepesinden dünyaya, dünyanın üstünde bir ülkeye, o ülkenin içinde bir kente ve o kentin ortasında bir kafeye bakarak herşeyin durmasını buyurduğu o an her şey durdu, dondu: alanlarda yürüyen insanlar, son adımlarını atmış, ama henüz onu yerleştireceği zemine ulaştıramamışken, öylece havada asılı kalarak, bazı alancıkların kenarlarına konuşlandırılmış olan yazlık çay bahçelerinin müşterileri elleri çay bardaklarına, dondurma külâhlarına, fincan kulplarına, küçük kaşıklara, keklere, çatallara uzanmaya hazırlanırken, bir şey söylemek üzere biçimlenmeye başlayan fakat daha o kelime ses olmaya dönüşmeden kalan dudaklar öylece bekledi, hayat kesildi, ölü oldu, bir yerlerde yaşanan mosmor bir gecenin rengi, o gecenin ortasına atılmış olan erkekler ve kadınlar, davulcular, çengiler, zil sesleri, borazanlar, flütler, trompetler ve ses olarak ne varsa o gergin cümbüş ve ut tellerinin üstünde, onlar da, morluğun karalığa ve karanlığa karışmış olduğu yerlerdeki yüzler, o yüzlerin dudakları, kaşları, duvarlar boyunca büyüyen, kor-

kunç kıllar halinde ortalıkta lazer ışınları gibi oynaşan kirpikler, birbirine bakıp ellerindeki kadehlerle oynaşan vakit öldürücü insanlar ve niye vakit öldürdüklerini bilmeden ve böyle bir şeyi ayrımsamamış bile olmadan, ağırlıkları ayaklarının yalnızca bir topuğu üzerine yığılmış olarak ve merdivenler –duran, yürüyen merdivenler-, merdivenlerin üstünde, ayaklar bir basamakta ve öbür ayak henüz önceki basamağa yerleşmeden, yalnızca oraya atılmayı bekleyerek ve durum böyleyken parayla çalışan müzik dolaplarında gençlerin birbiri ardına hep o aptal şarkıyı, adı çılgın olan şarkıyı çalmak için yarıştıklarında şarkı tam da çılgın, çılgın nakaratını yinelediği sırada ve o yineleme ânında durdu, dondu, katıldı.. her şey: dur diye buyurmuştu çünkü, çünkü kadınının, karşısında sonsuza değin öylece kalmasını istiyordu, çünkü günlerdir, haftalardır, aylardır beklediği fırsat, o fırsat şimdi elindeydi ve onu kaçırmak aptallık olur diye düşünüyordu, bu yüzden zamanı ve uzayı da dondurması gerektiği kanısındaydı ve onlara dur diye buyurduğunda onların duracağını adı gibi biliyordu ve işte şimdi her şey donmuştu ve kadını karşısında, eli, parmakları, bardağı ile oynamaya durmuşken ve gözleri kendi yüzünü süzerken tıpkı bir fotoğraf gibi, fotoğrafın çerçevesine kendi siluetini de dahil ederek öylece kalmıştı ve istiyordu ki, öylece de kalsındı, çünkü bu ânı yakalayabilmek için ne kadar yumruklarını sıkmıştı, kendini ne kadar hırpalamıştı o güzellik karşısında dayanamayacağını kendi kendine ne kadar söylemişti, onu bir kez görebilmek için neler vermeyeceğini kaç kez düşünmüş onu göremediği zamanlarda nasıl da içi içine sığmamış dudaklarını kemirmiş, kahrolmuş, mahvolmuştu, şimdi karşı karşıya

duruyorlardı, o, parmaklarıyla önündeki kahve kupasına dokunarak kendisi onu seyre dalmış olarak: sesler de durmuş, kesilmişti, konuşma da yoktu ve sanki hiç olmamıştı ve bir kere konuşmaya başlarsa büyü bozulacak, her şey dağılacak, o uğursuzluk –olacak olan o şey neyse- her neyse, onun bir uğursuzluk halinde ortalığa lök gibi çöküp kalacağını şimdiden kestirebiliyordu ve olacak olanların olmamasını sağlamak ya da en azından geciktirebilmek için, konuşmayı yasaklamıştı, böyle olduğu için kadınının çok özlediği sesini bile işitmekten kendini yoksun tutuyordu, ama işte karşısındaydı o: kendi karanlığına dalmış olarak ela gözleri onun gözlerinde minnetle, hatta yaltaklanarak dolaşıp dururken.. düşünüyordu: o daha kimseye ait değilken bile biraz karanlıktı, biraz hercaiydi, biraz az çalışmayı ve biraz çok gezmeyi severdi, hayır, tembelliğinden değildi, hiç değildi, gözleri böylesine sevimli, parlak, acı dolu, şefkat dolu parlarken ve pazar alışverişlerinin yorgunluğunu henüz üstünden atamamışken bile, sesini çıkartmadan elinde süpürgesi evi bir baştan öbür başa kat ederdi, ablasına bir defa olsun şu süpürgenin sapını n'olur bir defacık da sen tut dememişti, böyle bir şey aklına bile gelmemişti ve böyle şeyleri aklına getirmeden bulaşıkları yıkar, yatakları yapar, evi her daim kullanışlı tutmanın üstesinden gelirdi, annesi, a'nanesi, büyük a'nanesi, ağabeyi, dahası ablası onun eline bakardı, yemekleri de o kotarırdı, kendini özgür duyumsadığını biliyordu, onunla gezmeleri sırasında anlamıştı böyle olduğunu, el ele tutuşmuş olarak büyük caddeyi bir uçtan öbür uca geçerler, sonra geri dönerler, rasgele bir sinemaya girerler, sinema çıkışında pastaneye uğrarlar, vitrinlere bakıp vakit geçirirler-

di, pahalı yerlere girmezlerdi, sakındıklarından değil, oralara girecek kadar paraları olmadığından, ama ne oralara giremedikleri ya da girmedikleri akıllarına gelir, ne bundan dolayı bir eksiklik duyarlardı, böyle olduğu için böyle yerler hayatlarında yer etmemişti ve sanki dünyada zaten böyle yerler yoktu: gezerler, gezinirlerdi.. böyle bir gezinme esnasındaydı, kızın parmaklarının birden avucunu sıktığını duyumsadı, duraklar gibi oldular, ela gözler onun gözlerinin içine bakıyordu, bu bakışta acılığı, tatsızlığı, umutsuzluğu, kırılmışlığı görmek zor değildi, söylenecek olanlara hazırlıklı değildi, ama her ne söylenecekse beklemediği bir şeyin söyleneceğini biliyordu ve söylenecek olan şeyin bir çırpıda söylenip geçileceğini, ama izlerinin bir ömür boyu onu ve onu da, ikisini de, izleyeceğini biliyordu, o da onun avuçlarını sıktı ve: "O söyleyeceğin şeyi söylemenin vakti geldi mi?" diye sordu, kız da: "Evet, dedi, uçuyorum.. ben uçmadan.. yani böylece.. ablamın kısmetinin açılmayacağını düşünüyorlar." "O adamı asla gözümün tutmadığını söylemiştim sana, değil mi?" diyebilmişti. Kız:"Evet" diye onayladı onu: "O!" böylece gezintileri bitti, isteseler de görüşemeyeceklerini ikisi de biliyordu, kıza: "Sabrıma sınır olmadığını da söylemiş miydim sana?" dedi, kız bekleyerek baktı: "O adam, diye sürdürdü, erkencidir, yani illâ da.. ölecek demiyorum.. ama seni kafesinde.. kafes yani.. anlıyorsun.. o zaman beni ara..." haftalarca, aylarca ve yıllarca bekledi ve umudunu yitirmedi, evlendikten sonra bile umudunu yitirmedi, ondan haber alıyor değildi, ama biliyordu ki bir gün onun tarafından aranacaktır, kendisinin üç çocuk sahibi olduğu ve üçüncü çocuğunun yedi yaşına geldiği, en büyük kızınınsa on-

beşini bulduğu zaman da o hâlâ umudunu kesmemiş olarak ondan gelecek haberi bekliyordu: herşeyin biraz küllenmiş olduğu, yıllar boyu dökülen yaprakların humusa dönüştüğü, ama bu külün biraz karıştırılınca harlanacağı bu humusa bir fide dikilirse büyüyüp gelişeceği ve o kıvılcımın o külün altında ve o son tohumun bu humusun bağrında beslenip durduğu biliniyordu, biliyordu bunu ve o "Alo?" diyen soruyu işittiğinde o sesin hiç değişmemiş olduğunu hâlâ o genç kızın, o, ela gözleri acı dolu kızın munis sesi olduğunu anladı ve içi titredi, sesi de: "Arayacağını biliyordum, diyebildi, bitti mi? Her şey?" "Evet, diye yanıtladı ses, bitti.. aramamı istemiştin.. onyediyıl sonra arıyorum.. geç mi?" "Nerde olacaksın?" diye sordu. "Hani o pastane.. gelebilir misin? Karını da al istersen.." "Hayır, yalnız geleceğim.." "Öyleyse ben de kızımı anneme bırakıyorum." İşte o zaman, o karşılaştıkları ve ellerini birbirine dokundurmaktan çekindikleri ân, birden, her şeyin, akan, kımıldayan, kıpırdayan, konuşan her şeyin öylece kalmasını, durmasını buyurdu ve her şey durdu, kadını kafesi parçalamıştı, ama şimdi ikisi birden bir başka kafesin içine girmişlerdi, duruyorlar ve bekliyorlardı, kadını konuşmuyordu, o konuşmadan da olsa kendisi kadınının kocasının ona en yakın arkadaşıyla hayınlık ettiğini öğrenmişti, kadınının bunu öğrenince çok şaşıracağını biliyordu, ama şimdi her şeyi geride, arkada bırakması gerektiğini de bir o kadar biliyordu, bu karşılaşmayı yeni bir başlangıcın girişi yapmak elindeydi, yıllardır, bana görün, diye yakaran o değil miydi, işte şimdi o da ona görünmüştü, öyleyse o ateşin üzerinde yürümeye hazırlanmalıydı, belki de hazırdı, belki de ondan: "Sandaletlerini çıkart!" demesini bekli-

yordu, onun yüzüne bakarak, fakat sözsüz, sessiz, kelimesiz: "Bana görün! Güzelliğini göreyim! Güzelliğini görmek istiyorum!" diyen yakarışlarımı duyacağını biliyordum, dedi, o ela, o kızıl gözlere bakarak, o kızıl gözlerin ateşinde yalınayak yürümeye çalışarak.. ışık çalılıkların arasından görünüyordu, ondan bir tutam almalı, yolunu aydınlatmalıydı, ondan bir tutam alıp kalbinin içinde saklamalıydı, ondan bir tutam alıp sevgilinin ışığından sevgiliye sunabilmeliydi, madem çağrı gerçekleşmişti, bütün bunlar olmalıydı ve bunları yapabilmeliydi, birden düşündü: o zaten sandaletlerini çıkartmıştı, sırtında yalnızca beyaz harmanisi duruyor, ailesi, karısı ve çocukları artık yoktular, sevgili de her şeyi arkasında bırakmış olarak gelmişti ona, demek artık o da çıplaktı, bir başına kendisiydi, gene de sevgilinin:"Öyleyse kalbine bak!" emrini işittiğinde korktu, kendinden geçti, çünkü kalbinde yıkılmaz gibi duran, ulu, görkemli bir dağ oturuyordu, kalbine bakmaya korkuyordu, ama buyruğa karşı koyamazdı, baktı: işte o anda oradaki o yıkılmaz gibi duran dağ parça parça oldu, yıkıldı, o yıkıntıdan yükselen toz duman içinde yitip eridi, gözlerden uzaklaştı, cezbeye düştü, titredi, kendinden geçti... "Sen o'sun değil mi?" diye sordu. Dünyalık bir sesti bu. Kadını, gözlerinin içine bakarak güldü: "Evet, benim, o'yum" dedi. "Ah, diye soludu adam, ağzından sanki kızgın bir duman çıktı, bütün gençliğimiz, ömrümüz geride kaldı, bunca yıl birbirimizi arayarak ömür tükettik, bulduğumuzdaysa ancak tükenmiş bir şeyi bulduk." Kadını ona bakıyordu: "Bense öyle düşünmemiştim.. bütün ağırlıklarımızı bıraktığımızı, artık birbirimize kucak açarak koşmaktan başka yapacak bir şeyimizin kalmadığını düşünmüş-

tüm. Çünkü ben sana öyle geldim." Adam yeniden güç buldu bu sözlerden: "Demek sandaletlerimi çıkartmamı istiyorsun?" diye sordu. "Evet, öyle istiyorum, dedi kadını, çıkart, bağrını aç, işte ateşim, işte ışığım, o ateşin üstünde yürüme cesaretini ben vermeyeceğim sana, onu sen kendinde, kendi kalbinde bulmayı deneyeceksin, işte.. meydan senin, yürü!" Bütün bunları kelimeleri kullanmadan konuşmuşlardı: yeniden başa dönülmüştü, yeniden başlangıcın içindeydiler, ortalık geceydi daha, öyle olmasına rağmen çalılıktan görünen o bir topaklık ışığın aydınlığında yollarını seçebiliyorlardı, o yolda, sonsuza değin birlikte yürüyeceklerini düşündüler, o yolda yiteceklerini, yitip yeniden kendilerini bulacaklarını ve bulunacaklarını, artık nerede olurlarsa olsunlar, hangi geçmişin içinden çıkıp gelmiş olurlarsa olsunlar ve hangi geleceğe doğru yol alıyor olurlarsa olsunlar, şimdi yaşadıkları ânı soluklarının o son vuruşuna değin götüreceklerini biliyorlardı, içinde sonsuzca duracakları âna bu kez ikisi birden dur buyruğunu vermeye hazırlanıyordu, öyle diyorlar ve o ânı, elleri birbirine uzanmışken ve gözleri birbirinin içindeki kıpkızıl ateşin harıyla kavrulurken dondurup durdurdular, birisi, ey güzellik, diye seslendi, öteki ey sevgi, diye cevapladı onu, sustular, öylece durdular. Birbirine baktılar.

Uğultu

Yukardan, daha yukardan bak! Yukardan bak, bak ne görüyorsun?

Karanlık suratlı adamlar.

Kentin büyük alanında öbek öbek toplanmış birileri.

Orda burda kırpık şemsiyeler: onların altında bir takım insanlar, erkekler, dişiler.. kendini bırakmış olanlar, yumuşak kamerayla tespitlenmişler, flu, titrek görüntüler ve düzgün aralıklarla sıralanmış sokak lambaları, hepsi yanıyor, hepsi pırıl pırıl.. ne ki onların pırıltısı yukarıya doğru, görünmeyen o yedi kardeşlere doğru fışkırıyor ve aşağıda, direklerin altında kalan insanlara ulaşmıyor, onlar karanlıkta duruyor ve bu karanlık onların karanlık yüzlerini iyice karartıyor. Besbelli, ortalık buz gibi soğuk. Besbelli, insanların elleri, ayakları üşüyor. Dondurucu soğuk onların içine işliyor. O dondurucu soğuğun etkisiyle kimse yerinden kıpırdamıyor. Kimse bir yere koşmuyor, yürümüyor. Öyle de olsa elbette bir kenttir burası: masalar kurulur, karınlar doyurulur, oynamak isteyenlere alancıklar açı-

lır, kuru gülüşlerle göbekler hoplatılır, bazı kapıların önüne birikmiş kalabalığın arasından sefil birileri öne atılır ve: "Efendim, diye haykırır, efendim başın gözün sadakası için.." Ve işin tuhafı, o hengâmenin ortasında bu sefili koruyup gözeten birileri çıkar ve onun gönlünü hoş eder, çünkü her yerde, herkes için bir yer vardır, kendini gidecek bir yeri bulunmayacak denli sefil görenler için bile gidecek ya da sığınacak bir yer bulunmaktadır, bir caminin sofası, son cemaat yeri, böyle yerler, dahası oralarda duran tabutlar bile bazıları için sığınacak yer sayılır, bazı alkol bağımlılarının tabutlarda geceledikleri ya da sabahladıkları görülmemiş vukuattan değildir, yüksek sesle konuşulmayan yerlerdir buralar, gülüşler daima engellenmiş olarak havaya savrulur ve kentin o buz gibi havasında ortalık yerde donar, asılıp kalırdı.. ne de olsa dağınık bir yerdi burası, herkes her kapıdan girebilir ve birileri bir kapılardan her an dışarı çıkabilirdi, herkesin anne olmaya hakkı vardı, herkesin ortaya çıkıp dağıtmaya hakkı vardı, bir zamanlar deli dolu bilinen kızların şimdilerde aklı başında anneler olarak sokaklarda salındığı ya da bir zamanlar aklı başında gibi duran annelerin şimdilerde fıttırdığı, birilerinin hayatını kararttığı ve kendi hayatları da kararmış bir dul olarak ortalarda fink attığı biliniyordu.. karanlık bir kapının aralığında, orada, havaya bakan birinin dudaklarının arasından: "Aynasızlar.." diye fısıldadığı olurdu. Bu fısıltı, başka bir karanlık kapı aralığında duran zenci suratlı adam tarafından işitilir ve cevap verilirdi: "Anlaşılmıştır.." Ve işte o anda, kentin bu en civcivli caddesinde birden bir polis sireni patlak verir ve aynı anda bu görüntünün dışında kalan bir yerlerden de bir ambulans sireni uzaktan po-

lisinkine karışır: birden birileri caddenin iki yanına doğru koşuşturmaya başlar, bir anda kimin kaçtığı, kimin kovaladığı anlaşılmaz, ama durgun suya bir taş atılmıştır bir kez, devinim dalga dalga yayılır, birisi: "Yangın!" diye seslenir, başka bir yerde başka biri: "Ne yangını be, herifi şişlemişler, görmüyon mu?" der, üçüncü biri de: "Vay canına!" diye bir ıslık koyverir hayretler içinde.. ama sanki bir anlık bir iştir ve olup biter, sonra her şey yeniden başlar.. bu da yeniden başlayan bir şey miydi.. kudurmuş köpekler gibi ordan oraya koşuşuyor, oraya buraya saldırıyor, ısırıyor, salyalarını saçıyorlardı.. sefil dilenciyi aralarına almışlardı, sefil dilenci: "Allah rızası için.." diye haykırdıkça, onu itip kakıyorlar, ısırıyorlar, çimdikliyorlar, coplarını sırtına indiriyorlar ve: "Ne Allahı lan, sen kimsin de Allah diyorsun!" diye çıkışıyorlardı. Derken kentin öteki ucundan koşarak bir adam çıkageldi: "Bırakın onu!" diye bağırdı. "Sen kimsin?" diye hepsi ona baktı bu kez. "Ben onu tanıyorum. Ben onun tanığıyım. O doğru söylüyor. Bırakın onu." Hepsi güldü kentin öteki ucundan gelen adama: "Sen bizim copumuzun lezzetini tatmamışın herhal.." dediler. "Dur, vurma!" diye bağırdı kentin öteki ucundan gelen adam. "Vurursam n'olur?" diye sordu öteki ve copunu havada savurmak istedi. İşte o sırada: "Ah!" diye bir sayha yükseldi kentin öteki ucundan gelen adamın ağzından. Ötekinin, copu tutan eli havada asılı kaldı, gövdesi sarsıldı, yüzünde bir dehşet ifadesi görüldü, gözleri alabildiğine açılıp kalmıştı, kulağının artık duymadığı belliydi, belleği de yitmişti, çünkü elinde asılı kalmış olan copu orada kımıldamadan niçin tuttuğunu artık bilemiyordu, saçlarının birden ağardığını gördüler, altmış yaş

birden yaşlanmış ve yaşı doksana ulaşmıştı, kafası dokunulunca patlayacak gibi duran bir mayın gibiydi, gövdesi uyuşmuştu, ayakta daha fazla duramadı, yıkıldı, sırt üstü yatıp kaldı, kafasına meşe odunuyla vurulmuş gibiydi, "Ölü müyüm şimdi ben, neyim?" diye mırıldandığını duyanlar oldu ve o sırada orda duran sefil dilenci de ona: "Sen zaten ölüydün, sen zaten hiç yaşamamıştın!" dedi. Bazıları bu sözleri de duydu. Kimileri bu sözlerin aslında büyük bir patlama halinde gürlediğini ileri sürdü. Çünkü o gürlemeyle kentin ortadan çekildiğini görmüşlerdi, o da hiç var olmamış gibi olmuştu. Daha sonra oradan geçenler, orada hâsıl olmuş taş çölünü görünce durup bakıyorlar, kulaklarına eski bir uğultunun yankısı ulaşır gibi oluyor, "Burası cezaya uğramış" demekten kendilerini alamıyordu. O uğultu, o çığlığın yankısı sürüp gidiyordu, kentten arta kalmış çölün taşları arasında, ufuklara doğru.

Gecenin Sesi

Ses duvarların arkasından geliyordu boğuk tıkanık kesik, gecenin içinden doğuyor ve aynı parçalanmış geceye yayılıyor siniyor ona her ulaştığında kaygılarını yükseltiyor yekindiriyor ağlatıyordu. Bu, Devin ölüm iniltileriydi. Dev ölüyordu. Dev inleyerek iniltisini ulu göğün sonsuzluğuna salarak ölümünü bekleyenlere muştusunu sunup kendi kendine taziyeler vererek ölüyordu. Ama ağlayan ya da ağlatılan şimdi ortalarda yoktu, cadı ortalarda yoktu, cadı ölmeye durmuş olanın yanında oturuyor olabilirdi. Bu güne değin onun önünde el etek öpmüş olanlar şimdi onu kapıya bile yaklaştırmıyordu. Onun çocuklarını kendi çocuğu olarak benimseyeceğine söz vermişti oysa. Buna rağmen şimdi onu kapıya bile yaklaştırmıyorlardı. Her şey Devin ölümünün kesinleşmesiyle açıklık kazanmıştı. Dev daha diriyken, ölüme durmayı reddedebiliyorken, herkes kendisinin önünde sıraya giriyor, onun eteğini öpmeye yarışıyordu. Daha onun arabasının sesi işitildiği anda cadıyı arka kapıdan uzaklaştırmayı başarıyordu adamları. Ve kendisi kürkler ponponlar

içinde kapıdan içeriye süzülüyor etrafa buyruklar yağdırıyor yeni yeni yiyecekler içecekler sipariş ederek herkese ziyafetler çekiyordu. Dev ölüyordu. Duvarların ardından iniltileri yükseliyordu. Kaç zaman önceydi.. bir çocuğun çığlığını işittiğinde arabasıyla oraya yaklaşmak üzereydi. Kaygıyla bir yere bakan birkaç kişiyi seçti uzaktan. Arabasının farlarını söndürerek yaklaştı. Neler olup bittiğini anlamak istedi. Birisi, oniki yaşlarında olan bir çocuğu önünde dineltmiş: "Sen o cadının piçisin, değil mi?" diye soruyor, arkasından da çocuğun göğsüne iri yumruğunu indiriyordu. Çocuk her ağlamaya başladığında: "Sus bakim, fahişe tohumu!" diyor, çocuğun göğsüne bir yumruk daha indiriyordu. Kimdi bunlar? Çocuktan ne istiyorlardı? Çocuk kimdi? Çocuğun önünde duran çam yarması: "Tamam mı?" diye soruyor ve çocuğun göğsüne bir yumruk daha indiriyordu. Çocuk ağlamaktan başka cevap vermiyordu. Burnunu çekiştirip duruyordu. Sonunda dayanamayıp arabadan indi. Bir tehlikeye atıldığını biliyordu. Adamlar silahlı olabilirdi, çekip kendine ateş edebilirlerdi, burası böyle bir yerdi, her şey olabilirdi. Buna rağmen kendini alamadı ve arabadan indi. Arabanın kapısını yavaşça ittirdi, otomatikle kilitledi. Onun gölgeler içinden çıkıp geldiğini hissettiler. Belki de ona saldıracaklardı. Ama hayır, öyle olmadı. Birden kaçıştılar. Demek ki onlar da korkuyordu ve korkarak bir iş yapıyorlardı. Çil yavrusu gibi dağılıp karanlığa karıştılar. Çocuk ortada bir başına kalmıştı. Hemen tanıdı onu, cadının oğluydu. Kendini görünce irkildi, ama tanıdığında sakinleşmeye çalıştı, tıkanık hırıltılarla iç çekip duruyordu şimdi. Çocuğa yaklaşarak: "Korkma, benim" dedi. Sonra onun başını

okşadı. "Kimdi onlar? Ne istiyorlardı?" "Bilmiyorum." dedi çocuk. "Sana vurduklarını gördüm, dedi o da, bir şey istiyorlardı senden." "Bilmiyorum" dedi çocuk bir daha. Yeniden hıçkırmaya başladı: "Hiç bir şey istemediler, bana cadının piçi dediler." dedi. "Haltetmiş onlar" dedi o da."Sen Devin oğlusun ve benim oğlumsun." dedi çocuğun başını okşayarak. Çocuğu elinden tutup eve götürmek istedi. Çocuk elini ona tutturmak istemedi. "Benim annem var" dedi. O da: "Ben de senin annenim, dedi, senin iki annen var, işte onun biri de benim." Çocuk: "Benim annem bir tane, dedi, hiç kimsenin iki annesi olamaz!" "Ama senin annen iki tane, dedi o da, çünkü senin babanın iki karısı var." "Sen benim annem değilsin!" dedi çocuk kestirip atarak ve yeniden hıçkırarak. "Peki peki, hadi eve götüreyim seni" dedi ve çocuğun elinden tutmaya çalıştı. "Ben kendim giderim" dedi çocuk."Birlikte yürüyelim öyleyse." dedi o da. Böylece kapıya kadar birlikte yürüdüler. Kapı açıldığında onu hırpalanmış ve yüzü gözü yaşlar sümükler içinde görenler, çocuğa onun bir kötülük yaptığını sandılar. Herkesten önce de cadı öyle sandı. Evdeki hizmetçiler, uşaklar, seyisler, aşçılar onun çocuğa bir kötülük yaptığını düşünerek ona düşman oldular ve zaten içten içe ona düşmanlık duyuyorlardı. Artık ona hiç yüz vermeyecekleri, sözünü dinlemeyecekleri, ziyafetini kabul etmeyecekleri anlaşılıyordu. Öyle de oldu. Eve gidip geliyordu, ama eski tadı yoktu. Dev yaşlıydı, yaşlı bir devdi o. Yaşlılığının en çalak noktasında eski karısını öylece bırakarak ona bir şey söylemeden onunla ilişkisini kesmeden buna, yalnızca: "Ne de olsa cadının üstümde emeği" var diyerek onu eve almıştı. O da: "Peki benim adım ne?"di-

ye sordu ve ondan adının Nünü olduğunu öğrendi. "Nünü de neymiş?" diye sordu Nünü. "Nünü, dedi Dev, sensin!" "O da ilerde cadı mı olacak?" diye sordu Nünü. Dev, parmaklarını onun boynuna geçirdi, öylece tuttu ve çapkın bir gülümseyişle: "Keşke sana cadı diyecek kadar yaşayabilsem." dedi. Sonra da: "Bir dev sanıldığı kadar uzun yaşamaz." diye ekledi. İşte tam da taşı gediğine koymanın sırasıydı. "Niye öyle düşünüyorsun?" diye yaltaklanarak sordu Nünü. Dev de: "Çünkü ben şimdi yetmişyedi yaşındayım, sense henüz otuz kaç?" dedi. "Otuzaltı." dedi Nünü. "Gördün mü ya, sen benim yaşıma geldiğinde ben çoktan karşıyı boylamış olacağım.. eşşek cennetini yani." "Ben de seni....." diye söze başladı Nünü, ama Dev onun sözünü kesti: "Yok yok, benimle öteye geçeceğini söyleme, servetim seni üç ömür yaşatmaya yeter." dedi. Nünü işte o zaman: "Ama senin servetin üzerinde benim hakkımın olduğunu kim biliyor ki?" diye sordu. "Ben biliyorum ya, yetmez mi?" dedi Dev. "Bence yetmez." Dev: "Hıımmm" yaptı, başını salladı. Ama o hımlamanın ne arkası geldi, ne de ne anlama geldiği anlaşıldı. Nünü sabırla bekledi. Bir kaç kez, Deve, ondan bir çocuğunun olmasını istediğini söyledi. Dev de, bunun onun elinde olduğunu ima etti. "Ben çocuktan korkmam." diyerek Nünü'ye göz kırptı. Nünü, ondan doğacak çocuğunun kısa sürede babasız kalabileceğinden kaygılandığını açığa vurmadı, onun yerine cadıyı boşayıp boşamayacağını sordu. Dev de ona ne kadar tuhaf takıntıları olduğunu söyledi. "Eğer ortada bir sevgi varsa, bu sevgi sana yönelmiştir." diyerek onu teselli etmeye çalıştı. Böylece her şey konuşulmuş ve askıda bırakılmış oluyordu. Devin hastalandığı her de-

fasında Nünü onun yanı başında bitiyor ve buna kimse sesini çıkarmıyordu. Ama her defasında evin içinde buzlu rüzgârlar eserdi, herkes gerilir, kimse kimseye bir şey söylemezdi. Nünü'ye surat asıldığını duyumsayan Dev, her seferinde surat asanları azarlar ve Nünü'yü yatıştırmaya çalışırdı. Nünü yalnız kaldıklarında elini devin alnına koyar ve: "Bir daha hastalanmanı istemiyorum, der, ama illâ hastalanacaksan bu benim evimde olacak, anlaştık mı?" Dev de onu onaylayarak gözlerini yumar ve: "Anlaştık" diye fısıldardı. İşte, böyle bir andaydı: Nünü, Devin alnını avucunun içine almış, ovuyordu, gözlerini onun gözünden ayırmadan: "Sen beni sevmiyorsun." dedi. Soğuk, tarafsız, nesnel bir tını vardı sesinde ve bu sorusuyla her şeyi anlamak istediğini ortaya koymaya çalışıyordu. Dev gözlerini kaçırmadı: "Nerden çıkardın bunu?" diye sordu. "Çünkü hâlâ cadıyı seviyorsun." dedi o da. "Ben sana onu sevmediğimi hiç bir zaman söylemedim, ama sevgimi sana da yönelttiğimi söyledim." Nünü: "Ama bunu hiç de kanıtlamaya çalışmadın." dedi. "Demek miras istiyorsun?" dedi Dev. Nünü de: "Evet." diye karşılık verdi yalnızca. "Vasiyetimin ne olduğunu bilmiyorsun ki sen!" dedi Dev. Bir an durdu: "Ölmemi mi bekliyorsun şimdi, böyle mi anlayayım konuşmanı?" Nünü: "Allah göstermesin." demekle yetindi ya da yetinmek zorunda kaldı. Ve bir daha bu konuya dönme cesaretini kendinde bulamadı. Gene de fırsat kollamıyor değildi. Bir defasında Dev onu ziyaretinden sonra evden ayrılıp cadının oturduğu konuta gitmek üzereyken Nünü onu kapının eşiğinde durdurdu ve yakasını düzeltmeye çalışırmış gibi yaparak Deve: "Bak, dedi duraksayarak, başımıza bir şey

gelirse.. yani.. bir gün ben ortalarda bir başıma.. sipsivri kalırsam.. kira bile ödeyemem.. bu evin kirasını ben nasıl öderim?..” Dev: “Kira ödeyeceğini kim söylüyor, dedi, sonra kimin kimden önce öleceğini Allah bilir.” “Orası öyle, ama .. istiyorum ki..” Dev: “Takma kafana!” dedi. Bu sözü bir buyruk ve teminat gibi söylemişti. Nünü: “Kafama takmıyorum, ama düşünmek zorundayım.. senin yetişkin oğulların da var.. onların benim için neler düşünebileceğini bir tahayyül etsene..herkes seni kandırdığımı sanmaz mı..” Dev bu son sözleri işitince içten bir kahkaha attı: “Beni kimsenin kandıramayacağını herkes bilir.” dedi. Ve bıyık altından gülümseyerek dosdoğru Nünü’nün gözlerinin içine baktı. Bir kere daha her şey yüzüstü kaldı. Nünü, her şeyin sonunun geldiğini, her şeyin kaçtığını, kaçmakta olduğunu, şimdi elinden kaçırdığı şeyi –bir ip, bir pamuk parçası, süpürge sapı, her neyse.. ona bir tutamak sağlayacak en küçük bir şeyi elinde bulundurmadığını ve ebediyen öyle kalacağını- bir daha ele geçiremeyeceğini sezinledi. Devin arkasından bakakalırken bu belki de onu son görüşüm olacak diye düşündü. Söylemekte duraksadı, ama söyledi: “Sana bir mektup getireceğim, dedi, onu imzalamanı istiyorum!” Dev arkasını dönmeden işaret parmağı ile orta parmağını bitiştirip kıpırdatarak veda işareti yaptı. O boğuk, tıkanık fısıltıları işitmeye başladığında aradan iki gün geçmişti. Devin ölüm döşeğinde olduğunu hemen anlamıştı. Çünkü telefon ettiği her seferinde onun sesini alır almaz cevap vermeye bile tenezzül etmeden ahizeyi yerine koyuyorlardı. Kolay kolay pes edecek biri olmadığını düşündü. Devi şimdi kaçırırsa bir daha asla yakalayamayacağını biliyordu. Aceleden masası-

na oturdu. Kalemi kâğıdı çıkardı. Kâğıdın orta yerine: "Vasiyetimdir" kelimesini büyük harflerle yazdı, sonra da küçük harflerle bir cümle yazdı. Cümlenin altına Devin adını soyadını yazdı ve oraya imza yeri bıraktı. Nünü, oturmakta olduğu evi, Devin adına kendi kendine vasiyet etti, şimdi iş o vasiyeti Deve imzalatmaya kalmıştı. Acele edip etmemesi gerektiğini kestiremeden kalktı. Ne yapacağına çok önceden en ince ayrıntısına değin karar vermişçesine hareket ediyordu. Vaktiyle edindiği, Devin hediyesi olan tabancasını hep komodinin çekmecesinde bulundururdu. Hiç kullanmadığı, avuç içine sığdırılabilecek büyüklükte bir tabancaydı, iki mermisi de yerleştirilmişti. Kötü bir önseziyle tabancayı çantasına koydu. Hayır, onu asla kullanmayacağını, kullanamayacağını biliyordu, ama sanki bu gece onu yanında bulundurması gerektiğine birileri karar vermişti de, o da verilen karara boyun eğiyordu. Ayağına en sıkı ayakkabılarından birini giydi, birisi sanki ona ancak bu ayakkabısıyla yeterince hızlı koşabileceğini söylüyordu. Ve boynuna gerçek ipekten fularını sardı. Kendi kendine, ne yapıyorum ben, diye sordu, ama bu sorunun bir cevabının bulunmadığını biliyordu. Arabasını çalıştırdığında kendini rahat hissediyordu. İçinin bilmediği derinliklerinde bir yerde hafif, nerdeyse kösnül diyebileceği bir heyecanı yok sayarsa, gündelik yemeğe ya da işine çıkan birinin rahatlığı içinde duruyordu. Arabanın farları, bahçe içinde karanlıklara gömülü duran köşkün ön cephesini yaladı. Köşk karanlıktı. Yalnızca alt katta hizmetkârların oturduğu odanın elektriği yanıyordu. Belki bir de, dışardan görünmeyen, köşkün iç odalarından birilerinin. Belki Devin odasında bir aydınlık

olabilirdi. Farları kapattı ve köşkün karanlığını bir süre seyretti. Oraya nasıl, ne kadar çabuk ya da ne kadar geç geldiğini bilemedi. Sanki kendi iradesinin üstüne abanmış bir başka irade tarafından yönetiliyordu. Arabadan dışarı çıktığında o sesi işitmeye başladı: ses duvarların arkasından geliyordu boğuk, tıkanık, kesik, gecenin içinden doğuyor ve aynı parçalanmış geceye yayılıyor siniyor ona her ulaştığında kaygılarını yükseltiyor yekindiriyor ağlatıyordu. Bu, Devin ölüm iniltileriydi, Dev ölüyordu. Dev inleyerek iniltisini ulu göğün sonsuzluğuna salarak ölüyordu. O gece –yıllar öncesindeki o gece- ölüm iniltisinin ulu göğe yükseldiğini, orayı doldurduğunu görmüştü. Babasıydı. Bu dünyadaki tek ve son sığınağı. Kapının önüne birikmiş küçük kalabalığı görür görmez başına gelenleri anlamıştı. Babasıydı. İçeriye doğru koşmak istedi, ama sanki görünmez bir el onu engelledi, koşmasını durdurdu. Oysa böyle bir olayın olacağını kafasında kaç kez evirip çevirmiş, ne yapabileceğini aklından geçirmişti. Şimdiyse aklından geçirdiklerinin hiç birini yapmıyordu: ne çantasını bir tarafa fırlatmış, ne apartmanın en üst katında olan dairelerine koşa koşa çıkmış, ne babasının bir çarşafla kapatılmış olan yüzüne seğirtip baba, baba diye çığlıklar atarak ona sarılmaya çalışmıştı. Hiç biri olmamıştı bunların. Çarşafı, sakince babasının yüzünden indirmiş ve ancak kendi duyabileceği bir fısıltıyla: "Baba!" diye seslenmişti: "Beni niye bıraktın baba?!" Bu kadarcık konuşmuştu. Ağlamamıştı bile. Babası öldüğü için ona içten sitem etmişti, çünkü babasının kendini hiç bırakmayacağına öylesine inanıyordu ki, bu ölümle babasını nerdeyse ihanet etmiş gibi algıladı. Daha küçücük bir kız çocuğu olduğu zamandan

beri yetişkin, kararlı, anaç bir hali vardı. Onüç yaşındayken bile yüzünün sınırları belirli, çizgileri çekilmiş hatlarıyla erişkin bir genç kadın izlenimi verirdi: sert ve kesin çizgili yüzü gövdesinin ufacıklığını unuttururdu, mesafeli bir saygı uyandırırdı. Şimdi hepsi birbirine karışıyordu: anasını hiç hatırlamadığı aklına geliyordu: anlatılanlardan çıkartabildiği kadarıyla onu yitirdiklerinde olsa olsa üç yaşındaydı. Ona sonraları ne kadar ihtiyaç duymuştu, şimdi bir anası olaydı.. ağabeylerinin onu sürekli sorgulamaları sırasında anası yanında olaydı, acaba kor muydu ki, onu böylesine sıkıştırsınlardı.. kor muydu ki, onu bir erkek arkadaşıyla gördüklerinde mahalleye rezil olmasına meydan versindi.. babası onun hep avukat olmasını isterdi, anası sağ olaydı, belki de şimdi bir avukattı.. ağabeyleri onu nerdeyse başlarında bir namus belası gibi görüyordu.. Dev, onu çalıştığı sağlık kliniğinde tanıdığında ve onunla çıkmaya başladıklarında, izinin çoktan yitirilmesini sağlamıştı.. ve yalnızca çevresine karşı değil, kendine karşı bile özgürlüğünü ilân etmiş bulunuyordu, evet, kendine karşı: başına gelebilecek hiç bir şey umurunda değildi: başına ne gelebilirdi ki ve başına gelebileceklerin en kötüsü ne olabilirdi ki, onu ırgalasın? Hiç! Hiç bir şey! Farları söndürdüğü anda Devin sesini bir daha işitir gibi oldu: babasının sesini –onun ölüm sesini- de aynen böyle işitmişti. Arabasının farlarını söndürdüğünde, köşkün ışıkları sanki birdenbire yanmıştı, yoksa ona mı öyle gelmişti. Evet, ışıkları yanıyor ve içerden tuhaf gürültüler işitiliyordu. Bahçe kapısındaki zile bastı, az sonra köşkün iç cümle kapısı aralanır gibi oldu ve kapı aralığında, kendisine sadık uşaklardan birinin, Receb'in fısıltısını işitti: "Hanı-

mım!" Bu ses köşkün duvarlarının ardından gelen boğuk tıkanık kesik, gecenin içinden doğup aynı parçalanmış geceye yayılan öteki sese, Devin ölüm sesine karıştı: "Hanımım, gelme!" diye fısıldadı ses. Receb'in silueti arkadaki pencerenin önünde belirdi: "Hanımım, diye fısıldadı bir daha, gelme, Dev ölüyor, efendim ölüyor!" "Recep, yanında kimse var mı, Devin?" "Doktor çağırdılar, şimdi gelir. Ama sen yaklaşma hanımım, dobermanı üstüne salacaklar." "Doberman beni tanır Recep." "Hanımım, rica ediyorum.." Bu sırada, içerden kadının sesi işitildi: "Recep, diye bağırdı, kim var orda?" "Kimse yok hamfendi, doktoru bekliyorum." Nünü orda olduğunu belli etmek istedi: "Ben varım.. ziyarete geldim." Kadın: "Ziyaretçi kabul etmiyorum, diye bağırdı, Dev ölüyor.. kimseyi görmek istemiyor." "Yalan söylüyorsun, beni her zaman görmek istedi o, bir mektubum var ona." Kadın: "Ne mektubu? Her neyse Receb'e verebilirsin." "Hayır, kimseye veremem, kendim götüreceğim." "Sen bir daha bu kapıdan içeriye giremeyeceksin. Def ol git ordan. Yoksa..." Birbirlerine uzaktan bağırıyorlardı. Nünü: "Nolurmuş yoksa?.." diye bağırdı. "Seni orda parçalatırım.. bir saniye daha beklersen.. defol.." Aynı anda dobermanın hırlamaları duyuldu. Tasması kadının elinde, kapının önünde göründüler. Kadın, elinde tuttuğu tasmanın zincirini köpeğin boynundaki halkadan boşandırmaya hazırlanıyordu. "Bak, diye bağırdı, uyarıyorum seni, şimdi defolmazsan..." "Bu mektubu görmesi lazım onun.." "Bak uyarmadı deme, herkes tanıktır, haneye tecavüz var!" "Bu mektubu ona göstermeden bir yere gitmem!" diye bağırdı Nünü. İşte o sırada, köpek, sahibinin elinden kurtularak Nünü'ye doğru

yıldırım gibi fırladı. Kadının: "Hadi!" diyen fısıltısı duyuldu. Köpek boşalmış bir zemberek gibi, nerdeyse parlak bir çizgi halinde süzülüyor, havada sekiyordu. Nünü, tabancasını elinde tutuyordu. "Dob! Dob!" diye bağırdı, "Benim, Nünü..." Ama köpek kudurmuşçasına saldırdı. Nünü'ye birkaç metre kala, bir ok gibi ona yöneldi. Daha o havadayken boğuk tıkanık kesik ve paslı bir patlama sesi yayıldı gecenin parçalanmışlığına ve bir an havada asılı kalan nerdeyse genç bir kaplan iriliğindeki köpek yere düştü. Kafatası parçalanmış, beyni dışarı saçılmıştı. Solgun mavi bir geceydi, nerdeyse bir ikindi vaktinin puslu yalnızlığı yayılıyordu uzak gökdelenlerin parıltılı paratonerlerinde, elektrik huzmeleri ordan oraya yüzüyor, her şeyi matlaştırıyor, sınırları bulanıklaştırıyordu. Bir anda her şey olduğu yerde asılı kaldı: kara parlak kanlı tüyleriyle bir köpek orda, son hamlesini gerçekleştirmek isterken havaya asılmıştı; uzak otellerden birinin bacasından savrulan duman da otelin terasında asılı durdu; kapının önünde çığlık atmak üzere bekleyen kadının çığlığı, o da, yer aldığı bir ağız boşluğunun içinde bekledi; ne olup bittiğini anlamak isteyen çocuk daha hiç bir şey anlamaya fırsat kalmadan kapının dikdörtgeninde sabitleşmişti. O anda ne yıldızlı göğün derinliklerinde bir kıpırtı oldu, ne de durmadan çağlayan kentin ışıklarında ve seslerinde: yıldızlar da kıpırdanmadan duruyordu, kente durmadan uğultular salan ve artık kanıksandığı için nerdeyse yok sanılan dalgaların gümbürtüsü de bulunduğu son notanın üstünde durup kalmıştı. Doktorun geldiği de ancak, otomobilinin susan sesinin ortadaki boşluğa eşlik etmesinden, kendi sessizliğini köşkün sessizliğine katmasından anlaşıl-

mıştı. Bu sabitliğin ve sessizliğin ortasında, doktorun otomobilinin kapısının çarptığını herkes duydu. Onun sakin adımlarla bahçe kapısına yaklaştığı da görüldü. Ve işte o anda da kadın, Nünü'yü işaret ederek: "Hayvan!" diye haykırdı. Doktor yere serilmiş kanlar içinde yatan köpeği gördü ve elinde olmadan: "Ben veteriner değilim, hekimim." dedi sakin bir sesle. Sonra: "Hasta nerde?" diye sordu. O sırada, dışarıya çıkmış olan uşaklardan biri, kısık bir sesle: "Hasta yok artık, dedi, hasta ölü oldu."

Menzilsiz Yolculuk

Onu görür görmez anlamıştı böyle olacağını: daha görmeden özlüyordu çünkü onu. Pulman vagonun penceresinden bakıyordu: trenin kalkmasına ancak beş dakika vardı, belki o kadar da değil, gördü onu: bu kadar az bir süre kalmasına rağmen büfeden aldığı gazeteleri, dergileri acele etmeden hasır çantasına özenle yerleştirdi, parasının üstünü bekledi, sonra parayı gene acele etmeden hasır çantasından çıkardığı cüzdanına yerleştirdi, cüzdanı yeniden hasır çantaya koydu, çevresine şöyle bir göz attı ve ağır ağır trene doğru yürüdü. Gözleriyle onun yürüyüşünü izledi. Elinde hasır çantasından başka bir yükü yoktu. Sarı saçları kara tayyörünün omuzlarından sarkıyordu. Kara kumaştan bir eldiven giymişti.

Yerine oturduğunda garın çatısı yavaşça geriye doğru kaymaya başladı. Bir düdük sesi işitildi.

Arabalarla doluydu alan, Eylül sonlarının tozlu havası ve soğuk güneşi camlarda yansıyordu: alanın devingen kalabalığı ile tozlu soğuk güneş ışınları birbiri-

ne ters düşüyordu: böyle ortamda insan daha çok ıssızlıklar ve kıpırtısızlık beklerdi. Özel otolar kendileri için ayrılmış yerlere birbiri arkasından gelip park ediyordu, dolmuşlar geliyor, yolcuları indiriyor, sonra biraz ilerde kuyruklar yapmış insanlardan kapabildiklerini alıp kaçırıyor, otobüsler de alanın ortalık yerlerine yoksul ya da orta halli yolcularını döküp homurtularla uzaklaşıyorlardı. Kuşbakışı bakıldığında sürekli bir devinim vardı alanda, ama gene de o gizli yapaylık belli oluyordu: davranışlara sinmiş, kendini belli etmek istemeyen sinsi acemiliği görmemek elde değildi. Alanın uzak bir köşesindeki kum yığını, düz beton yüzey, kırışıksız yükselen binalar, taze asfalt yol henüz durmuşoturmuş bir kentte bulunduğunuz izlenimini vermekten uzaktı, takım elbiseler içindeki giyim kuşamdaki eksiksizlik, düzenlilik, resmî bir toplantıya katılmak için hazırlanmışlık hali tabloyu bütünlüyordu. Derbeder, gelişigüzel giyinmiş görünenler bile öyle görünmek için titizlenmişlerdi. Garın önünde üniformalı, el arabalı resmî hamallar.. istasyon memurlarının devinen kalabalık arasında, görevli insanlar olmanın yüzlerine kondurduğu ciddilik ve güvenle üstünlük ve aldırmazlık dolu bakışlarını kalabalığın üzerinde gezdirerek ordan oraya fırlarcasına yürümeleri.. salona doluşmuş insanlar, yorgun yolcular sıcak, bulaşık, bezgin bir görünüm veriyor oraya, o sınırlı uzamı birden insanîleşmiş bir havaya ulaştırıyor.

Süzülmüş gözlerle pencerenin arkasında geriye doğru durmadan akan manzaraya bakıyor sonsuz kederli ve neye karşı olduğu bellisiz ulu bir özlemle bir daha göremeyeceği insanlara yoksulluklara kahrolası parasızlığa ve kahrolası zenginliğe diş gıcırdatarak ama bir o kadar

da bezginlik dolu bakışlarla bakıyor: her şey kayıp gidiyor bütün geçmişte kalanlar geçmişte kalarak trenin ağır devinimiyle arkaya doğru kaymasını sürdürüyor birazdan karanlık olacak birazdan karanlıkla birlikte göğün beklenen çatırtıları işitilmeye başlayacak çimenler dere kıyılarındaki sönük güçsüz pörsümüş söğütler şimşeğin bir anlık parıltısıyla alazlanıp yanacak ve sönecek işte o anda geçmişte bıraktığını sandığı yüz yeniden ortaya çıkacak gülümseyecek ve el sallayacak: sürgünde bırakılmış sevgilidir o! Oysa şimdi geçmişe doğru değil, geleceğe doğru yol alıyor. Kendini bekleyeceğini, karşılayacağını bildiği sevgiliye doğru yol alıyor. Kendini karşılayacak olan sevgili düşlerde görülen değil, o yalnızca birilerinin eş olarak ona münasip gördüğü sıradan bir kızdır, şimdi, geçmişinden sıyrılıp çıkansa –onu nasıl olmuş da son anda, trenin hareket edeceği o son anda, elinde hasır çantasıyla platformda trene doğru sallana sallana yürürken görmüş ve birden nasıl gördüyse gene aynı anlaşılmaz bir hızla gözden yitirmişti ve şimdi düşlerinde gördüğü onu, o, artık orta yaşına çoktan gelmiş anaç kadını, gözleriyle aranıyor, özlüyor, düşlerinden çıkıp bu yolculukta kendine eşlik etmesini ve bu yolculuğun hiç bitmemesini istiyordu. Onu, platformda trene doğru yürürken gördüğü anda, yıllardır gördüğü düşü bir daha görmek için gözlerini yumdu. O kadını nerde görse tanıyacağını, onunla bir gün bir yerde mutlaka karşılaşacağını biliyordu. İşte, şimdi, kendine bu fırsatı tanımak için gözlerini yumdu. Bekliyordu. Şimdi bir ölü olarak, demek istiyor ki, sevgilinin kollarına bırakılmış bir ölü, belki bir bebek ölüsü olarak onu beklemesi gerekiyor. Şimdiye değin kendi yatağında, bu kurumuş sel yatağında oraya doğru akıp durmuştu. Evet, bu kurumuş sel yatağının azgın

yağmurlarla sulandığı ya da bahar karlarıyla coşup taştığı ânlar olmamış değildi: ama ikisi de boştu, kuruluk da, sel olup taşkınlaşmak da.. ama her şeye rağmen sabretmesini becermişti, sabrederek bu nehir yatağını verimli ve bereketli bir suyla doldurabilmişti, şimdi onun alüvyonlarını yaymasını, ekinlerini bereketlendirmesini bekleyebilirdi. Bekliyordu. Bekledi. O anaç sevgilinin yüzünü gözünün önüne getirdi: yanağından aşağıya doğru inen o ince çizgiye baktı, bu çizgi, bu yüze hiç yaşlanmayacakmışçasına, hem de görmüş geçirmiş birinin sahip olabileceği bütün deneyimi o yüze yüklemişçesine bir anlam veriyor ve bir anlam katıyordu. O yüzü gördüğü anda kalbi allak bullak olurdu. O yüzü gördüğü anda kanı çekilir, yüzünün sarardığını duyumsardı, ama böyleyken tuhaf bir gerilimle içinin en derinlerinden, diplerinden yekinen bir hayat fışkırışının gövdesini sardığını, sarı bir canlılıkla dolduğunu bilirdi. Anaç sevgiliyi, düşlerinin sevgilisini bir daha ve bir daha düşündü.. komşuların ona münasip gördüğü ötekiyse artık yoktu.. bir daha olsa da olmayacaktı.. kimbilir. Gözleri yumulu duruyordu. Gözlerini açtığı anda onu, o anaç sevgiliyi karşısında bulacağını biliyordu. O ânı uzatabilmek için gözlerini yumulu tutuyordu. Onu karşısında gördüğü anda adıyla seslenecekti, Leyla'ya telmih olarak Gece.. Gece diyecekti ona.

Göz kapaklarının üstünden ışık çizgileri geçiyor, pencerenin camını minik yağmur damlacıkları tokatlıyor, tekerlerin raylar üzerinde çıkardığı monoton tempo onu ağırlaştırıyor, uyuşturuyor.. birazdan gözlerini açacak ve onunla göz göze gelecek, ama bu ânı uzatmak istiyor, içinden onu yeniden tanımak ve tanımlamak geçiyor, onu anlamaya çalışıyor, onun niçin sık

sık ev değiştirdiğini düşünüyor, bunu kendisine nasıl açıklayacağını kestirmeye çalışıyor, onun, her ev değiştirmesinde hayata yeniden başlıyormuş duygusunu yaşadığını anlamaya çalışıyor

onunla daha ilk kez göz göze geldiğinde bütün geçmişine nasıl hayıflanacağını düşünüyor

bütün bir geçmişi nasıl da boşuna geçmiştir

kötülüklere

ve

iyiliklere

boş geçirilmiş tüm zamanlara

hayıflanarak

bir boşluğu doldurmak

o boşluğu hiç olmamış hale getirmek

istiyor

Gözlerini açtığında onun olgun elâ gözlerinin yüzüne dikilmiş olduğunu görüyor, gülümsüyor. "İşte bu kadar, işte oldu!"

Kalktı. Gözlerinin hâlâ gülümsemekte olduğunu düşündü. Kadın iki koltuk önde, çapraz karşısında oturuyordu. Sessiz bir selamlaşmaydı bu. Arka vagondaki lokantaya yöneldi. Kadının arkasından geleceğini biliyordu. Bu yüzden trenin gidiş yönüne bakan iskemlede yerini aldı. Cam kenarındaydı. Yağmurun sesini işitmek için gözlerini yumdu. Gözlerini açtığında onun karşısında oturmuş göreceğini biliyordu. "İyi akşamlar, dedi gözlerini açarken, her defasında bu Eylül yağmuru.. sanki mahsus istiyorum gibi." Kadın gülümsüyordu: "Bence bir.. nasıl söylesem.. mutluluktur Eylül yağmuru.." "Elbette, dedi, öyle olmasa niçin isteyeydim ki!"

Tren, karanlık camların ardından sonsuz bir hızla ilerliyordu, ama artık nereye gittiği belli değildi, aslında onun nereye gittiği kimsenin umurunda da değildi.

"Hatırlıyor musun?" diye sordu kadına.

Kadın onaylamak isteyerek gözlerini yumdu, gırtlağından o hırıltı sesini çıkardı

"Bana mutluluk veriyorsun, beni öldürüyorsun!"

"Biliyorum. Papatya." dedi kadın.

"Adı Papatya'ydı, dedi, senin adın Gece."

"Benimki Gece. Seninki Çöl olabilir. Seninki Çöl olsun: gecenin çölü.. öyle olmuyor mu?"

"Beni öldürüyorsun.."

"Sana mutluluk veriyorum.. Papatya'ydı o. Hiroşima."

"Sevgilim."

Bundan sonrası kemikler ve kıkırdaklardı, bükülmüş kollar, kasılmış yüzler, erimiş deri parçaları, sıvılar, anneler, sevgililer, istasyonda bekleyenler, kalabalıkta duranlar, ıssızlıkta koşanlar, her biri, her şey birbirine karışmış olarak, ebediyen sürecek bir şokun tam ortasında öylece kalmak, beklemek: nasıl oluyor da, defalarca düşünde gördüğü bu tabloyu böylesine yaşayabiliyordu, bilemiyordu, işte karşısındaydı, elini uzatsa dokunabilecekti ona, elini uzatsa soluğunu duyumsayabilecekti, oraya masanın üzerine bırakılmış o saydam derili el öylece bekliyordu, kıpırdamadan. Elini bu elin üstüne bırakıyor, yumuşakça sıkıyor. "On sene önce nerdeydin?" diye aklından geçiriyor. Soruyu kendine de yöneltiyor: "Nerdeydin?"

"Nerdeydin?" diye sordu. Sesinin tınısı kendini de şaşırttı.

"Bunu sen mi soruyorsun?" dedi kadın.

"Öyle mi? Bende olduğunu mu söylemek istiyorsun?"

"Elbette. Başka ne? Başka adres mi var?"

"Başka adres yok, dedi düşünerek, benden başka adres yok. Benden başka menzil yok."

Artık onu kimsenin beklemeyeceğini biliyordu. Bu yolculuğun sonunda onu karşılayacak olan kız da orada bulunmayacaktı. İradesi böyle buyuruyordu. Yaz akşamlarının beyazlığında ve kış akşamlarının karanlığında, ona çiçekleri gösteren, ona hayatın yollarını gösteren, ona kalabalığı gösteren, ona kalabalık içinde ıssızlığı gösteren, bütün bunları bellemesinin yolunu açan, bu, şimdi eli avucunda olan kadın.. ondan başkası olmayacaktı, zaten olmamıştı. Ve kendine hayıflanıyordu, sen kimsin, diyordu, sen kendin misin, sen boş bir mazhardan başka nesin, o yoksa, yani bu sevgili, bu kıyamette ölmüş olan kadın yoksa sen kimsin, var mısın?

Kadının elini sıkıca tuttu. İlk kez ona bu kadar yakından baktı. Soluğu nerdeyse kendi soluğuna karışmıştı.

"Bu yolculuğun bitmesini istemiyorum." dedi.

"Zaten bitmeyecek." diye cevapladı kadın.

Tren, artan bir hızla karanlıkları yırtıyor, karanlıklara dalıyordu. Bilinmeyen birini özlemeye gidiyorlardı. Onu özleyerek.

Havuz

Gene bir şeyler olacak
Onu görür görmez duyumsuyorum bunu
Bir şeyler olacak

Orada çamurların içinde
erkeğin kemiğinden yaratıldığını unutmuş olarak
ama erkeği baştan çıkarmanın duruşunu deneyerek
o duruşun bilincinde olarak.

Burnundan yukarısı görünmüyor başının
gövdesi bir battaniye ile örtülmüş
battaniye sağ döşünü açıkta bırakıyor
sol eliyle battaniyeyi tutuyor
sağ eli boşta karanlığa bilinmeyene uzanmış
battaniye sol döşünü ve gövdesinin alt yanını örtüyor
bacakları uzaklarda
yitmiş
görünmüyor.
Burnu ve dudakları belirgin

sağ kulağının üzeri kocaman bir lekeyle kapalı.

Baş sol yana dönük olduğundan sol kulağı da görünmüyor

dudakları hafifçe çarpık

böylece yalvarıyor mu

gülüyor mu

konuşuyor mu ağlıyor mu

belli değil

bir şey isteyip istemediği anlaşılmıyor

baktığı yeri –gözleri görmese de bir yerlere baktığı kesin-

ya da kimseyi tanıyıp tanımadığı ve yanındaki adamı (veya beni) isteyip istemediği

anlaşılmıyor.

Ben, şimdilik, bir havuzun kenarında duruyoruz –evet, duruyoruz, durmak her zaman beklemek anlamına gelmez- diyeceğim.

Kızgın güneş.

Çıplak ve yanık deriler, tenler.

O leke uzatılan bir gülün gölgesi olabilir.

O gülün gölgesi kadının kulağına düşmüştür.

Ya da erkek kadının kulağından gül devşiriyor kipinde duruşunda.

Parmaklarının ucunda tuttuğu güle bakıyor –gül burada gülün gölgesi anlamınadır.

Erkeğin başını bir gölge örtüyor. Çıplak göğsünün yarısı açıkta duruyor, göğsünün öteki yarısı bir koltuğun arkalığıyla kapatılmış.

Evet, bir kadınla bir erkeğin var olduğu bir oda duruyor orada: düşünebiliriz düşleyebiliriz bunu.

Daha zengin ayrıntılara varmak gerekiyor: şimdi, adamın başının arkasında görünen o bozuk yağlıboya resim ne ifade ediyor? Bu, bir resim mi, yoksa henüz boyası kurumadan hoyrat bir elin boyayı bezin üzerine savurmasından ortaya çıkan bozuk biçimler mi? Ama devrilmiş bir lamba şişesiyle kulplu bir cam vazo açık seçik belirmiş, bunlar bir yüzeyde durmuyor, bir pencerenin çerçevesinin arkasında duruyor izlenimini veriyor, belki de kalın, bozuk camın görüntüleri değiştirdiği, kayganlaştırdığı, uçuklaştırdığı bir görüntü de denebilir görünenlere. Puslu bir camın arkasında peydahlanmış, devinen, sıvı, sıvışık görüntüler.. ancak ne olduğu bilindiğinde anlamlandırılabilecek, değilse ne olduğu asla bilinemeyecek…

O çarpık hüzünlü gülümsemesi bekliyor dudaklarında kadının, belki de acınası demeli, niteliksiz bir yalvarma, bir kaçış, bir kendini sunuş.. ah, niçin böyleyiz, şimdi ne olacak, diye duran bakış. Oysa erkek oralı değil, elinde uzattığı gül kadının çenesinin altından uzanmış gidiyor, bakışları kadının yüzünde ama aklı kimbilir nerelerde? Bilinmiyor. Bilinmeyecek.

Yıkık duvarların arkasında bu korkunç cangıl böyle birdenbire nasıl başlayabilir? Karaağaçlar, çınarlar, meşeler, sedirler, kızılçamlar, okaliptüsler, dev gövdeler, uğultulu bir ululuk, bir yağmur sonrası, ama henüz

karanlığın, loşluğun dağılmadığı anlar, yerlerde çürük küspeler, humus, onların çürümüş kokusu ve ozon.

Onlar bütün bunları ayrımsamaktan uzaktır. Arkalarında görünen yığıntı bir telefon kulübesi olmalı. Ama bu harabenin ortasına bu kulübeyi dikmek kimin aklına gelmiş olabilir? Gene de eksiksiz, düzgün bir kulübe bu. İlk bakışta kadının yıkılmış, çökmüş olduğu düşünülebilir, ama daha dikkatle bakınca, az önce telefonda konuştukları üzerine derin çözümlemelere daldığı anlaşılıyor. Erkekse kadını avutuyor, öyle görünüyor. Fakat düşündüklerini bana söyle çekinme sana yardımcı olacağım, diyor da olabilir.

Birden onu düşünmek geldi aklıma, böylelikle vaktin nasıl geçtiğini bilmeyecektim, bilmek istemiyordum, çünkü onun dediği vakitten çok daha önce gelmiştim buraya ve onun geleceği vakte değin oyalanmam gerekiyordu. Tahta şezlongda altıma serdiğim havluyu bir daha düzelttim, sırtımı kıpırdatıp yerleştirdim ve gözlerimi yumdum. Her zaman öyle olurdu: sinema kapılarında ya da nerde buluşacaksak oraya vaktinden erken gelir, oralarda volta atardım, onu düşünmek onunla olmak kadar keyifliydi. O, çayını aldığı ocaktan sallana sallana gelirken bardaktan çay tabağına dökülen çayını da yudumlar ve: "Sen de ister misin?" diye sorardı. Çoğu kez sinema kapısından içeriye gireceğimize pastaneye gider ya da pastanede buluşmuşken sinemaya gitmek isterdik. Gözlerimi yumunca aklıma gelenler bunlardı, nerde yaşadığımı bilmiyordum, onun şimdiye değin nerelerde yaşadığını da bilmiyorum.. uzaktan uzağa kulağıma gelen kimi haberler oldu, ama hepsi öyle resmîlik yüklüydü ki, insanın üzerinde ancak bir gazete haberinin inandırıcılığı ka-

dar iz bırakıyordu. Belki de bu yüzden inanmıştım kocasının ölüm haberiyle yıkılmış olabileceğine, çünkü benim bildiğim dayanıklı ve meydan okuyan biriydi o. Bu haberlerin verdiği izlenimse yaşını başını almış ve dünyadan vazgeçmiş birine aitmiş gibiydi, kara elbiseler, kara gözlükler, kara tüller içinde durmayı kendine bir yaşam tarzı olarak benimsemiş bir dul.. böyle biri olabilir miydi o? Birden o sesi işittiğimi sandım:

"Sen de ister misin?" diye soruyordu.

Gözlerimi açtığımda güneş gözlerime vurdu ve bir şey göremedim, yalnızca elinde bir fincan çay tutan bir karartı..

"İstemez miyim?" dedim.

İşte sonunda, kaldırımlarda yürümenin de yararı olduğuna ilişkin inancım pekişiyor. O, kalabalığın arasında, sağımızdan solumuzdan birileri bizi omuzlayıp geçerken anlatmasını aksatmadan sürdürüyor. İstese o da ona vurabilirmiş, ama ona yalnızca bakmayı ve onu bakışıyla cezalandırmayı yeğlemiş ve soluğu mahkemede almış, boşanması hiç de zor olmamış. "Benden bekleneni yaptım" diyor. Ondan beklenenin ne olduğunu kendi kendine soruyor, şunları söylüyor: "Herkes kendimi bıraktığımı sanıyordu, oysa direnebileceğimi gösterebilirdim.. gösterdim de.. boşandık, ama onu unutmuyordum, unutamamıştım.. düşünebiliyor musun? Kısa süren üçüncü evliliğimi de noktaladım.. ve o sabah.. yani nerdeyse onbeş gün oluyor.. kızım.. sabah erken, kötü haberi verdi: onu evde ölü bulmuşlar.. bence kendini öldürecek biri değildi o.. ama ona bunu kim yapabilir, bir şey bilmiyorum.. yani ecel gel-

miş cihane mi, diyelim? Biliyorsun, benim yalnızca eşim değildi o, akıl hocamdı.. beni yalnız senin anlayacağını biliyorum.."

Sustu.

Konuşması suskunluğunda sürüp gidiyor gibiydi.

"Kedi, diye seslendim ona, kedicik.."

Oda darmadağınıktı, uzun zamandır bir kadın elinin değmediği, ellenen her ne varsa ellendiği yerde bırakıldığı, kirli bardakların, kullanılmış tabakların tezgâh üstlerine tembelce terk edildiği, perdelerin tozlandığı, pencere camlarının yağmur sularıyla mı, yoksa her nasılsa bir yerlerden fırlatılan sularla mı lekelendiği, kuru lekelerin saydam yüzey üzerinde pis pis sırıttığı, ortalığı doğal olmayan bir loşluğun örttüğü, her şeyin dağılıp döküldüğü, öyle bir yalnız adam odası.. benim odam.. yarı karanlıkta, kendine bulmayı becerebildiği divanda, hem anlatıyor, hem çayını yudumluyordu. Acaba ne anlatıyordu? Elbette, anlatacak bir dolu öyküsü vardı, ama anlatmıyordu, yalnızca mırıldanıyordu. Bunca yılın üzerine yığdığı deneyimin kazandırdığı olgunlukla, o olgunluğun hasılası olan dişi bir güven ve tam da bu güvenin içine yuvalanmış kendinden kaçma halleriyle..

"Kedicik diyorum sana..eskisi gibi.. tamam mı?"

Gülümsüyor.

"Kedicik artık kart bir kedi. Dahası, ölü bir kedi. Bana böyle de olunabileceğini söylemişlerdi. İşte şimdi galiba tam sırası."

"Ölü olmanın mı, diyorsun?"

"Kedicik kendini arıyor. Kendi ölüsünün içinde kendini arıyor."

"Geçmişinde mi, geleceğinde mi, acaba nerde arıyor kendini?"

"Geçmişini unutmak istiyor. Çünkü kedicik üç kez yıkıldı. Şimdi bir kez daha yıkılmak istemiyor. Ben tellalı, asıl tellalımı işittim ve geldim. Burdayım işte.."

"Hoşça geldin. Safalar getirdin. Şimdi her şey sen."

"Ve sen!"

Her şey kıpırdanıyor. Güneş altında, güneşin kızgın, parlak ışınları altında gölgeler ordan oraya yürüyor. Yapma kum havuzun içinde çocuklar, oyuncak kovalarına oyuncak kürekleriyle kum dolduruyor. Annelerine sesleniyorlar, babalarına.. daha kelime yapmasını beceremeyen ağızları "baba çiko" diye seslenmeye çalışıyor. Onlar da kızgın güneşin altındaki şezlonglarına uzanmış olarak çocukların seslerine kulak veriyor. Neden sonra kadın, yüzüne kapattığı hasır şapkayı yüzünden indiriyor. "Ben havuza giriyorum" diyor. Erkek, arkasından, onun havuza girişini seyrediyor.

Soytarı

"Direnmeyi bırakacağımı sandılar, öyle mi?"

Bütün kent ayaktaydı. Ateşsiz bir yangının dumanı savruluyordu. Kızıl ve yeşil alevin dilleri birbirine dolanıyordu. Ağzına mızıka tutuşturmuş herkes ordan oraya fırlanıyordu. ağzında mızıkası ya da omzunda kitarası, elinde borusu, tenekesi.. artık her neyse, her neyle kendini avunduracağını düşünüyorsa, kentin içlerinde, duvar diplerinde, yeraltında, kuburlarda, lağımların oralarda, bu sefilliği, bu sefil yaratık olma durumunu oynamaya çıkmıştı. Herkesin satacak bir şeyi vardı. Herkes her şeyi satabilirdi. Onur, haysiyet, hayal, düş, paçavra, aşk, sis, hatta ölüm, ses, sükût.. her şey, her ne varsa, ve olmayan her ne ise, hepsi satılıktı. Borazanlar bunu üflüyordu, tokmaklar gergin derileri bunu duyurmak için gümletiyordu: bir soytarı olmak işten değildi, zaten olmuştu bile, yaşlı kurt oyununu birilerinin sürdürmesi gerekiyorduysa, o da bu oyunu seçmişti: isteyerek değil, istemeden, iğrenerek, kahrederek. Mızıkanın ürettiği her yeni notada, o, bir yaşına daha bastığını ve korkunç bir hızla ikinci bir oktavın son notasına doğru yol aldığını duyumsuyordu. Kent kızıl bir karmaşaya ve kargaşaya batmıştı. O kargaşa içinde herkesle birlikte o da boğulup gi-

decekti. Ölümünü satılığa çıkardığını duyurmak istiyordu. Sur'un bunca malzemesini bu yüzden derleyip toplamıştı ve şimdi ortaya çıkabilecek olan müşterilerine onu nasıl en pahalıya pazarlayabileceğinin hesabını yapıyordu. Belki de biri elinden kapıp kaçabilirdi. Çeliğin lacivert pırıltısı. Mesafenin karartısı. Bir yanlışlığın ezikliği. Ölüme kurulmuş komplo. Bütün bunları görebiliyordu. İçi yaralı ve umarsız da olsa, kendini bu mesafenin karanlığına, bu, semada zikzaklar çizen çeliğin pırıltısına, bu açılmış araya, bu, günlerin tuhaflığına fırlatmaktan geri durmuyordu. "Beni dövdüğünde susarım sandı." dedi. Sesi kederli bir helezonla bükülüp dağıldı."Seni hiç tanımamış o, yavrum." diyebildim. Gizemli gülüşü, dudağının bir kenarında, bıçakla oyulmuş bir istihza çizgisi hâsıl etti bu yavrum sözüne karşı."Ben ellisine geliyorum, dedi, senin yaşının iki mislinden fazlayım." Bunu söylerken tüm o hırslı, yenilmez, dişli kimliğine bürünmesini de başardı. Onu zaten bu çılgınlığı yüzünden seviyordum. Eskimiş bir koltuk, yıpranmış kırlent gibi bir tarafa fırlatılıp atılacak biri değildi o. Ne de yaşlılığının tadını çıkartmak isteyen o pörsümüş insanlardandı: onlar da birbirinin elini tutardı, ama kendinden ötekine güç vermek için değil, ötekinden, elini tuttuğu insandan güç devşirebilmek için tutarlardı birbirinin elini. O asla böyle bir duruma yanaşmak istemezdi. O asla bir pencere kenarına oturup gelen geçeni seyrederek vakit öldürmeyi aklından geçirmezdi. İkindi vakti bir çay bahçesinde oturmuşken siparişlerini almak üzere başlarına dikilmiş olan garsona duyurmak isteyerek kırk yıllık kocasına: "Ah, kahve çarpıntı yapıyor, geceleyin uyutmuyor, ben vişne suyu alacağım" türünde nazlanmalardan nefret ederdi. O hayatının her safhasında silkinmesini, kendini yeni baştan, sil baştan ortaya koymasını becerebilmişti:

en olmadık zamanlarda, en olmadık umarsız durumlarda, yıkıntılarda, mahvolmuşluklarda bile küllerinden yeni bir yangın çıkartmanın üstesinden gelebilmişti. Kendi sözümü doğrulamak için elini avucuma aldığımda o da öteki elini elimin üstüne koydu. "Ben ölümlü güzelliği sevmiyorum" dedim. Elimin üstünde duran elinin kıpırdadığını duyumsadım. "Benim istediğim..." Dudakları yuvarlanarak susmamı buyurdu. Onun savrulup gitmişliğini anlamaya çalışıyorum. Onu, başından hiç geçmemiş olan olaylarla anlamaya çalışıyorum. Tersyüz edilmiş aşklarını, kahrolmuşluk içindeki sürgünlüğünü, yalnızlığının dolambaçlarını, sahil kasabalarına sığınmalarını ve o kasabaların yalnızlığını çoğaltmalarını, denizin onunla ıssızlaştığını, kaldığı daracık pansiyon odalarındaki sıkışmışlığını, çocukları olsaydı eğer, onları gözünü kırpmadan nasıl terk edebileceğini, onları terk etmişken bile uzaktan onları nasıl gözetebileceğini, her sevgilinin onun kalbinde ayrı bir yer oyup çıkartacağını, her şeyin her an geride bırakılacağını, geride bırakılan şeylerin hiç birine dönüp bir daha bakılmayacağını, böyleyken bunun vefasızlık da sayılmayacağını, yaşadığı acıları, acıların bunca yoğunlaşmasını, üstüste yığılmasını yalnızca bir merak saikasıyla gözden geçirmekte olduğunu ve daha neleri biliyor ve anlamaya çalışıyordum. "Onu terk ettiğimde, dedi hüzünlü ama öfke yüklü sesiyle, bir daha dirilmemecesine öldüğümü düşündüler. Bense, kendi mumlarımın ışığında, kendimi yeniden aramaya koyuldum. Görünüşte pes etmiş gibi duruyordum..." "Ama sen..." O sözünü sürdürdü: "Evet, bense.. yırtıcı kedi kimliğimi, özgür kimliğimi bulmaya çalışıyordum... Her şeyin benim kendi kararıma bağlı olduğunu biliyordum. Neden sonra öğrenmiştim bunu. Ama ömrümde bir tek bunu, bu çılgınlığı, bu pis ve gülünç kimliği öğrenmiş ol-

sam bile ne gam diyorum.. böyle bir şeyi insana başkası öğretemez, insan onu kendi kendine öğrenir ya da öğrenemez!" Sustu. O zaman ona yeniden: "Ben ölümlü güzelliği sevmiyorum." dedim gerisini benim yerime o tamamladı: "Ben de doğmayan, bu demektir ki, aynı zamanda, batmayan bir güzelliğe vurgunum!" "O sensin!" dedim. Yüzünde oluşan incinmiş gülümsemesi onun bu sözleri daha önce nerdeyse bin kez, onbin kez işitmiş olduğunu söylüyordu. O otuzlu yaşlarında da, daha öncesinde yirmilerinde de buna benzer sözler işitmişti. Şimdi kırklarında, genç sevgilisinin ağzından bu sözleri bir kez daha işitmiş olmasının onu yaralaması olağan sayılmalıydı, ama o gerçekten yaralanmış mıydı, yoksa bu oyunun kuralı buydu da böyle mi sürdürülmesi gerekiyordu kestiremiyordum. "Yaşlanmak keyif verici bir şey değil. Bu yüzden ben durmadan küllenmiş yerlerimden gül tohumları çıkartıyorum. Yoksulluğu yaşadım ben, yoksulluğun en yoksul olanı, insanın kendinde kendisinden bir şey bırakmayanı.. işte, şimdi.. ben.." Gözleri ıslanmış gibiydi. Ama ben bu görünüşü onun çılgınlığına, pes etmezliğine yakıştıramadan seyretmeye bakıyordum. Beklediğim her an yeni bir vuruştu, bu karanlık hamfendinin kendini kendi ayakları altına alarak şaha kalkmasıydı, bir vuruş ve bir kazanıştı.. ama beklediğim olmadı. "Eğer bir daha geriye dönebilseydim, diye kekeledi, bir daha..." Bir an durdu. "Pis ve gülünç bir soytarıdan başka bir şey değilim ben." dedi. Zapt edilemeyen gözyaşları yanaklarından aşağı birden boşaldı. Avucumda duran elini o zaman bir kez daha yokladım. "Bir soytarı.." diye yineledi kendini koyvererek.